



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



Slezská univerzita v Opavě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Slezská univerzita v Opavě Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ A JEHO INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA ZE STRAN VEŘEJNOPRÁVNÍCH, ZÁJMOVÝCH A PROFESNÍCH ORGANIZACÍ

Metodická příručka č. 1

Kolektiv autorů

**„Cíleným výzkumem v oblasti malého a středního podnikání k dosažení
konkurenceschopné znalostní ekonomiky“**

reg. č.: CZ.1.07/2.3.00/20.0016

Obsah

Úvod.....	1
1 Cíl výzkumu, metodika sběru informací a jejich zdroje.....	3
1.1 Cíl výzkumu	3
1.2 Metodika sběru informací a jejich zdroje.....	3
1.3 Sběr informací v jednotlivých zemích a jeho bariéry	4
2 Malé a střední podnikání	7
2.1 Malé a střední podnikání, jeho pojetí a přínosy	7
2.1.1 Role a přínos MSP pro ekonomiku.....	7
2.1.2 Rodinné firmy	8
2.1.3 Uplatnění MSP v družstevnictví v rámci EU.....	10
2.2 Hlavní rysy podpory MSP na evropské úrovni a v ČR v období let 2014- 2020 ..	11
3 Podpora podnikání v České republice	14
3.1 Přehled institucí podporujících MSP	15
3.2 Základní charakteristika institucí podporujících MSP.....	17
3.2.1 Vládní instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP.....	18
3.2.2 Nevládní instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP.....	23
3.2.3 Smíšené instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP	25
3.3 Nástroje podpory MSP a jejich financování	27
4 Podpora MSP v Polsku.....	29
4.1 Přehled institucí podporujících MSP	30
4.2 Charakteristika institucí podporujících MSP a charakter podpory	31
4.2.1 Využívané evropské fondy	31
4.2.2 Celostátní instituce podporující MSP	35
4.2.3 Regionální instituce podporující MSP.....	35
4.2.4 Podpora a financování rozvoje MSP	41
5 Podpora MSP v Německu	45
5.1 Přehled vybraných institucí podporujících MSP.....	47
5.2 Podpora EU	52
5.3 Charakteristika podpory MSP a jeho financování	53
5.3.1 Základní informace, podpůrné nástroje, finanční způsobilost.....	53
5.3.2 Poradenská podpora pro začínající malé a střední podniky.....	55
5.3.3 Založení podniku a Start-up financování.....	56
5.3.4 Financování růstu podniku.....	57
5.3.5 Aplikační proces (metoda).....	58

5.4	Regionální podpora	58
6	Podpora MSP v Rakousku	61
6.1	Přehled institucí podporujících MSP	63
6.2	Stručná charakteristika činnosti institucí	63
6.2.1	Vládní a státní instituce	64
6.2.2	Nevládní instituce	68
6.2.3	Charakteristika podpory MSP a financování	70
7	Podpora MSP ve Švýcarsku	82
7.1	Přehled institucí podporujících MSP	83
7.2	Stručná charakteristika institucí	85
7.2.1	Vládní instituce a portály	85
7.2.2	Nevládní instituce	88
	Závěr	93
	Seznam použitých pramenů a literatury	94
	Seznam tabulek	98
	Seznam obrázků	99
	Seznam zkratk	100
	Seznam příloh	101

Úvod

Malé a střední podniky (MSP) jsou obecně považovány za páteř evropské ekonomiky. Dohromady tvoří 99% všech evropských podniků (20,8 mil) a vytváří 85% veškerých pracovních míst.¹ Přičemž, jak uvádí Šebestová ve své publikaci (2007, s. 3), podnikání v segmentu malého a středního podnikání nemá v Evropě dlouhou tradici. Do začátku 70. let ve většině ekonomik rostly jen velké podniky s centralizovaným řízením. Existovaly názory, že vědeckotechnický pokrok, specializace a integrace si vynucují koncentraci výroby a velké produkční celky. Od počátku 70. let se v malých a středních podnicích standardních tržních ekonomik začalo zvyšovat tempo růstu zaměstnanosti. Dnes jsou malé a střední podniky neodmyslitelným základem národních ekonomik zemí EU. Evropská komise by ráda, aby se malým a středním podnikům, které vytvářejí tak významný podíl pracovních míst, dařilo v Evropě co nejlépe. Nechala je proto, aby vytypovaly deset evropských regulí, které jejich podnikání nejvíce ztěžují a které by z tohoto důvodu bylo třeba zjednodušit.² Největší problémy a náklady evropským SME způsobuje legislativa týkající se chemických látek, daně z přidané hodnoty, bezpečnosti výrobků, uznávání odborných kvalifikací, ochrany osobních údajů, odpadů, trhu práce, záznamových zařízení v silniční dopravě, zadávání veřejných zakázek a v neposlední řadě i modernizace celního kodexu. Žebříček regulí, které přinášejí největší administrativní zátěž, by měl být předložen představitelům členských států na Evropské radě ještě na jaře roku 2013.

Je nanejvýš důležité zaměřit výzkum a vývoj (VaV) na klíčové rozvojové faktory MSP, na jejich inovační schopnosti, potenciál růstu a na jejich integraci v mezinárodní ekonomické spolupráci.

Zkvalitněním personálního zabezpečení vhodných VaV týmů, výměnou informací a zkušeností v rámci mezinárodní spolupráce VŠ a organizací podporujících rozvoj podnikání, a zpracováním přínosných výstupů bude možné docílit zkvalitnění nejen stávajících VaV procesů a postupů v oblasti MSP a internacionální spolupráce, ale bude také možné pokrokověji předat informace a výstupy prostřednictvím workshopů a výuky příštím zástupcům MSP v průběhu VŠ studia a motivovat je k VaV činnosti. Jejich inovativní přístup a hlubší znalosti v oblasti rozvoje podnikání pak povedou k větší flexibilitě a kreativitě v podnikání i aktivitách v oblasti VaV.

Tato metodická příručka vychází ze sekundárního výzkumu klíčových faktorů rozvoje MSP v České republice, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku. Příručka obsahuje v hlavních kapitolách jednak stručný teoretický náhled na malé a střední podnikání a následně přehled institucí podporujících MSP v daných zemích, dále jejich charakteristiku a vybrané programy, které se používají na podporu MSP v úrovni EU, stát a region. Příručka je zpracovaná na základě podkladů týkajícího se programového období 2007 - 2013. Stručná rámcová informace se také vztahuje k období 2014-2020, které se zatím připravuje.

Vychází se zde z představy, že by Česko mělo vytvářet takové podmínky pro podnikatelskou sféru pro MSP zvláště, aby ekonomika Česka jako celek dosahovala (ne-li

¹ Komise chce usnadnit život MSP. [online] [vid. 4. května 2013]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/komise-chce-usnadnit-zivot-msp-32552.html>.

² Komise chce usnadnit život MSP. [online] [vid. 4. května 2013]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/komise-chce-usnadnit-zivot-msp-32552.html>.

předstihovala) ekonomické výsledky srovnávaných ekonomik. Jestliže tomu tak není, vyvstávají otázky, co lze změnit v podnikatelském prostředí, respektive jeho zkoumané části, aby se daná situace změnila, tedy aby bylo dosaženo lepších ekonomických výsledků.

Výstup by měl sloužit k základní orientaci srovnání podmínek podpory MSP v jednotlivých zemích.

Kolektiv autorů: Ing. Zdeněk Bednarčík, Ph.D., MBA., PhDr. Oldřich Berka, Ph.D., Dr. Ing. Marie Gabryšová, Ing. Miroslava Heczková, Ph.D., Ing. Martin Klepek, Dr. Ing. Ingrid Majerová, Doc. Ing. Vojtěch Malátek, CSc., Ing. Kateřina Matušínská, Ph.D., Doc. Ing. Pavel Nezval, Ph.D., Doc. Pavlína Pellešová, Ph.D., Doc. Ing. Halina Starzyczna, Ph.D., Ing. Michal Stoklasa, Ph.D., Mgr. Pavla Sýkorová, Doc. Ing. Emanuel Šustek, CSc., Ing. Jan Urbánek, Ing. Miroslava Vašítková, Ing. Veronika Žebroková.

1 Cíl výzkumu, metodika sběru informací a jejich zdroje

Tato kapitola poskytuje základní informace o cílech výzkumné činnosti a metodických přístupech ke zpracování výzkumu. Nezbytnou součástí je charakteristika informačních zdrojů.

1.1 Cíl výzkumu

Cíle výzkumu vycházejí z hlavního cíle projektu, kterým je zkvalitnění personálního zajištění výzkumu malého a středního podnikání na Slezské univerzitě, Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné (dále jen SU OPF), včetně zlepšení odborné přípravy a podmínek pracovníků.

Konkrétním cílem projektu je pak příprava a zapojení pracovníků OPF do mezinárodních sítí a vytvoření expertního VaV týmu v oblasti výzkumu faktorů rozvoje MSP a vývoje nových postupů a strategií. Klíčové pro realizaci projektu je navázání odborné spolupráce se zahraničními vysokými školami a institucemi, které rozvoj podnikání obecně podporují, a to zejména malé a střední podnikání. Jednalo se o 1. fázi výzkumné činnosti celého projektu (2011-2014).

Díličními cíli tohoto sekundárního výzkumu v rámci 1. fáze bylo:

- identifikace forem institucionální podpory MSP ze strany veřejnoprávních, zájmových a profesních organizací v České republice, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku,
- charakteristika těchto institucí,
- zjištění programové podpory a způsobů finanční podpory malého a středního podnikání.
- zpracování metodických příruček, monografií a inovací studijních opor.

Výstupem jsou dílčí pracovní studie podle stanovené struktury. Výzkumy v jednotlivých zemích byly zaměřeny na oblasti faktorů rozvoje MSP, vývoje nových postupů a strategií. Významnou aktivitou, jak již bylo dříve řečeno, bylo navázání odborné spolupráce se zahraničními vysokými školami a institucemi, které podporují rozvoj podnikání. Cílem bylo navázat spolupráci na takové úrovni, aby byly zajištěny silné a dlouhodobé mezinárodní vazby včetně kontaktů se špičkovými odborníky vybrané univerzity a dalšími pracovišti, které s touto univerzitou kooperují v oblasti MSP. Snahou bylo prostřednictvím posílení internacionalizace, multidisciplinarity získat dlouhodobé kontakty i s privátní sférou, což by přispělo k posílení mezinárodních kontaktů OPF.

Výzkum prováděli členové dílčích realizačních týmů z katedry marketingu ve spolupráci s katedrou ekonomie a katedrou společenských věd pro jednotlivé země. Konkrétním cílem každé pracovní skupiny pro danou zemi bylo zajistit sekundární výzkum klíčových faktorů rozvoje MSP a možností jejich podpory.

Tato Příručka se snažila shrnout a metodicky upravit jednotlivé dílčí výstupy do přehledné formy institucionální podpory malého a středního podnikání ve sledovaných zemích.

1.2 Metodika sběru informací a jejich zdroje

Jako základní metoda výzkumu byl zvolen sekundární výzkum doplněný o primární výzkum formou řízeného rozhovoru.

Na základě definovaného cíle zaměřeného na sekundární výzkum byla zvolena jako optimální metoda sběru sekundárních dat – studium dokumentů. Tato metoda byla realizována technikou vyhledávání zdrojových dat na internetových portálech v České republice, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku, které se zabývají informačními zdroji v oblasti MSP.

Dále byla použita technika studia literatury, zejména odborné literatury monografické, doktorských dizertací, diplomových prací a dalších odborných pramenů, jako jsou výzkumné zprávy (viz jednotlivé země).

Za účelem zjišťování výchozích informací vedoucích k informacím zdrojovým bylo nezbytné použít techniky telefonického dotazování a neformalizovaného rozhovoru. Obě techniky byly využity zejména v diskuzi s odbornými vědecko-výzkumnými pracovníky vysokých škol. Na výzkumné činnosti se podíleli rovněž studenti OPF v rámci svých zahraničních stáží ve jmenovaných zemích. K lepší orientaci pracovníků výzkumných týmů přispěla setkání s pracovníky zahraničních vysokých škol a institucí a rovněž možnost zpracování rešerší odborné literatury ve vybraných knihovnách.

Výsledkem použitých technik bylo rovněž upřesnění orientace k další práci, a to jak při vyhledávání zdrojových dat v informačních databázích, tak při plánovaných konzultacích s odborníky v oblasti MSP v privátní i státní sféře.

1.3 Sběr informací v jednotlivých zemích a jeho bariéry

Členění a struktura jednotlivých institucí jsou v různých zemích rozdílné, nelze proto v tomto dokumentu dodržet původní osnovu dělení uvedenou v projektu na veřejnoprávní instituce, zájmové instituce a profesionální instituce. V některých případech bylo vhodnější použít členění na vládní a nevládní instituce.

V průběhu sekundárního výzkumu v jednotlivých sledovaných zemích se vyskytly některé problémy, které ztížily získávání potřebných informací.

Polsko

V procesu získávání informací bylo zjištěno, že zadání projektu přímo vymezuje konkrétního zahraničního partnera, v tomto případě EU v Krakově; již po první realizované zahraniční cestě se ukázalo, že toto zadání je značně omezující, pokud jde o možnosti získávání širokého spektra informací, dotýkajících se problematiky MSP. Přesto byla navázána velmi užitečná spolupráce s akademickými pracovníky na univerzitě (např. prof. Wiktor.)

Zadání projektu totiž předpokládá získání informací z oblasti podpory MSP v rámci celého státu – Polska, přičemž partnerská instituce má v zájmové oblasti působnost převážně regionální (krajskou v oblasti Malopolska).

Výsledky neformálního rozhovoru přinesly první informace o tom, že významné údaje v oblasti podpory MSP lze zjišťovat především na regionální (krajské) úrovni. Proto se jeví jako žádoucí, aby spolupráce se zahraničními partnery mohla být rozšířena i na další úrovně (kraje). To lze zdůvodnit tím, že regionální úřady reagují na konkrétní zvláštnosti území a podnikání v něm, tudíž volí originální pobídky a podpory vůči MSP.

Sekundární výzkum zaměřený na podporu malých a středních podniků v Polsku využil řadu zdrojů a metod k vytvoření přehledu institucí podporujících MSP v Polsku a jejich charakteristiku, včetně finančních zdrojů pro MSP. V tomto ohledu byly jednotlivé instituce segmentovány do několika úrovní, a to úrovně Evropská unie, stát a region. Stejně tak v uvedených úrovních byly kvantifikovány finanční zdroje, které jsou v dané zemi používány na podporu malých a středních podniků.

Nebylo možné z uvedených zdrojů segmentovat instituce podporující MSP V Polsku, jako tomu bylo v jiných zkoumaných zemích na úrovně veřejnoprávní instituce, zájmové instituce a profesionální instituce.

Rakousko

Sekundární výzkum zaměřený na podporu malých a středních podniků v Rakousku využil řadu zdrojů a metod k vytvoření přehledu institucí podporujících MSP v Rakousku a jejich charakteristiku, včetně finančních zdrojů pro MSP.

Nebylo však možné z uvedených zdrojů segmentovat instituce, podporující MSP v Rakousku, na úrovně veřejnoprávní instituce, zájmové instituce a profesionální instituce.

V počátečním období se nepodařilo navázat adekvátní pracovní a výzkumnou spolupráci s Vienna Universität, zejména co týká zajištění pobytu a odborných stáží studentů naší univerzity na půdě této rakouské univerzity.

Bylo nutno prohloubit součinnost s Univerzitou Johanna Keplera v Linci, navázat spolupráci s Institutem für Klein und Mittel Unternehmen ve Vídni. Výsledky ze sekundárního zkoumání poměrů obou institucí byly pak komparovány s výsledky řízených rozhovorů se členy jak pedagogických sborů, tak i se členy výzkumných týmů (zastoupení byli vždy členové rakouských týmů a členové našeho týmu).

Významná byla možnost využití odborné literatury a dokumentů z univerzitních zdrojů.

Švýcarsko

Při zjišťování podkladů o institucích, podporujících MSP ve Švýcarsku se vyskytly problémy dvojího typu:

- sekundární výzkum proběhl nejprve na Google Books, kde byla nalezena jedna relevantní publikace, dále pak a Google Scholar, kde byly nalezeny články s podobnou tematikou, žádný však po bližším zkoumání neobsahoval potřebné informace.
- české internetové zdroje nabízely pouze velmi povrchní informace, takže teprve cizojazyčné stránky poskytly informace, které byly využitelné v sekundárním výzkumu.

V angličtině je však na samotných švýcarských stránkách pouze minimum informací, vše je v němčině, francouzštině a italštině. Nepovedlo se proto dohledat žádné zájmové instituce a financování institucí obecně, všechny tyto informace jsou na úrovni kantonů v místních jazycích a s místní zákonnou úpravou.

Dalším problémem, se kterým se výzkumný tým setkal, byla organizační změna vládních institucí k 1. 1 2013, takže bylo nutné celý předchozí výzkum aktualizovat s ohledem na změny v organizačním uspořádání švýcarské státní správy.

Byla navázána spolupráce s ředitelkou Institutu cizích jazyků s využitím ekonomických znalostí při jejich výuce (Dr. P. Schlägel), která je současně prezidentkou českých a slovenských studentů studujících na univerzitě v St Gallen. Zahraniční stáže studentů také přinesly řadu užitečných informací. Studenti se zúčastnili i exkurzí v malých a středních podnicích (např. ve firmě Jansen vyrábějící plastické hmoty a výrobky z nich, dále ve výrobně sýrů či několika malých firem s maloobchodní a regionální orientací.

Německo

V průběhu sekundárního výzkumu se nevyskytly zásadní bariéry při získávání informací, platí ale obdobně jako u předchozích zemí problémy se strukturou a dostupností aktuálních informací zaměřených specificky na problematiku MSP.

Významné byly zahraniční stáže studentů (Universität für Technik und Wirtschaft in Dresden (prof. Dr. D. Gonschorek, vedoucí Institutu malého a středního podnikání). Profesor přednesl vstupní přednášky pro obě skupiny studentů i řešitelský tým, zajistil účast na dalších přednáškách a seminářích.

2 Malé a střední podnikání

Malé a střední firmy zaujímají v moderní ekonomice významné místo. Podílí se na tvorbě hodnot, zajišťují pracovní příležitosti, napomáhají rozvoji menších měst, obcí a regionů.

Podíl malých a středních podniků MSP v Evropské unii **zahrnuje přes 99% evropských podniků** a poskytuje cca 85% pracovních míst. V českém i evropském hospodářství vytvářejí více než procentuální polovinu přidané hodnoty v nefinančních odvětvích.³

2.1 Malé a střední podnikání, jeho pojetí a přínosy

Podnikání je soustavná činnost, jejímž cílem je zhodnocení majetku, ale především uspokojování potřeb zákazníků. Dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 2 se podnikáním rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

2.1.1 Role a přínos MSP pro ekonomiku

Definice malého a středního podnikatele je v EU vymezena Nařízením Evropské komise (ES) č. 800/2008⁴. Článek 2 charakterizuje v této souvislosti kategorii drobných podnikatelů, malých podnikatelů a středních podnikatelů. Vymežujícími kritérii je počet zaměstnanců a finanční prahy.

- Za **drobného, malého a středního podnikatele** se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podniků jsou **malé podniky** vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podniků jsou **drobní podnikatelé** vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.⁵

Šebestová uvádí ve své monografii, že MSP se stávají klíčovými hráči v procesu transformace evropské ekonomiky a v jejím přechodu k ekonomice řízené znalostmi, tedy ke znalostní společnosti. Na druhé straně ne všichni chtějí podnikat. Preference být zaměstnancem je ovlivněna jistotou pravidelného příjmu. Evropané mají větší obavy z neúspěchu než Američané (Šebestová, 2007, s. 4). Hlavním důvodem, proč zahájit podnikání je nejen dlouhodobá nezaměstnanost, ale také vlastní rozhodování, nezávislost a samostatnost, možnost si více vydělat apod.

Český statistický úřad vymezuje roli malého a středního podnikání následujícím způsobem:⁶

Předností je:

³ Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2010. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z [www: http://www.mpo.cz/dokument76280.html](http://www.mpo.cz/dokument76280.html).

⁴ Nařízení Evropské komise (ES) č. 800/2008. [online]. [vid. 13. října 2012]. Dostupné z http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/podpora_podnikani/blokova_vyj_800_08CJ.pdf

⁵ Definice malého a středního podnikatele. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.czechinvest.org/definice-msp>.

⁶ Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice). [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>.

- relativní pružnost, rychlost odezvy (vč. vzniku a zániku firmy) na změny podmínek,
- relativně vysoká schopnost absorpce pracovní síly díky pružnosti,
- schopnost vyplnit mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky (role subdodavatele).

Nevýhody jsou naopak dány:

- obtížnějším resp. nákladnějším přístupem ke kapitálu, informacím a znalostem,
- menší schopností eliminovat důsledky výkyvů vnějších vlivů v počátečním stadiu svého vývoje (startu),
- menšími zábranami při uvolňování nadbytečné pracovní síly.

ČSÚ uvádí následující přínos MSP pro ekonomiku:

- Absorpce pracovní síly, kdy kapacita MSP (aproximovaná počtem zaměstnaných) má dnes už významný a do velké míry stabilní podíl na výkonu české ekonomiky, který se již pohybuje kolem 70% celkově zaměstnaných v odvětvích nefinančních podniků a domácností (na celkovém počtu zaměstnaných v národním hospodářství pak více než 50%). Odvětvové údaje o počtu zaměstnaných mj. odhalují, že v MSP obchodu pracuje zhruba stejně osob jako v MSP celého průmyslu a opět se potvrzuje rychlý růst MSP v tržních službách.
- Výkon MSP, který se měří pomocí základních makroekonomických veličin resp. podílu MSP na těchto indikátorech.
- Podíl MSP na účetní přidané hodnotě se již přibližuje významným 60% celkové přidané hodnoty podniků v nefinančních odvětvích a domácnostech. Tzn., že výkon MSP roste zhruba stejným tempem jako výkon celé ekonomiky, po roce 2000 dokonce rychleji.
- Růst výkonu MSP není samozřejmě možný jen růstem zaměstnanosti, proto se věnuje pozornost jejich investiční aktivitě. Jejich podíl na investicích do fixního kapitálu překračuje 50% a zvýšil se za deset let o 10 procentních bodů. MSP mají tedy celkově rychlejší dynamiku investic, než vykazuje celá ekonomika.⁷
- Kromě cizích zdrojů poskytovaných na komerčním principu (bankovní úvěry aj.) hraje významnou roli veřejná podpora (EU, vláda, kraje). Ta sleduje řadu cílů, od zlepšení informovanosti v širokém smyslu toho slova, přes zvýšení kvalifikace podnikatelů a poradenství, až po zvýhodněný přístup ke kapitálu.⁸

2.1.2 Rodinné firmy

V MSP se uplatňují i rodinné firmy, které mají své výhody i nevýhody. Z různých definic rodinné firmy lze vysledovat následující prvky, ve kterých se autoři shodují:⁹

- Příbuzní (jediný vlastník) kontrolují podstatnou část podniku.
- Ve firmě existuje skupina osob, které jsou spřízněny.
- Rodinní příslušníci figurují v představenstvu.
- Odcházející výkonný ředitel je spřízněn s nově přichozím výkonným ředitelem.

⁷ „Z výsledků aktuálního průzkumu Hospodářské komory České republiky (2/2013) vyplývá, že čeští malí a střední podnikatelé prochází velmi složitou situací, na kterou má vliv i nestabilní ekonomická situace v zemích eurozóny a EU. Blíže *Malí a střední podnikatelé zhoršují prognózu svého budoucího vývoje*. [online]. [vid. 4. května 2013]. Dostupné z <http://konference.fbm.vutbr.cz/workshop/papers/papers2009/zoubkova.pdf>.

⁸ C. d., odkaz 8.

⁹ ZOUBKOVÁ, E. *Porovnání systémů řízení rodinných firem a firem ne-rodinného typu v důležitých otázkách businessu*. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://konference.fbm.vutbr.cz/workshop/papers/papers2009/zoubkova.pdf>.

Mezi silné stránky malého rodinného podniku jsou řazeny např. (Plhoňová, 2013, s. 19-22):

- vzniká z nadšení, ochoty riskovat, z umu jednotlivce nebo více členů,
- vzájemná shoda mezi osobami,
- angažovanost,
- flexibilita ohledně práce, času,
- stabilní kultura,
- hrdost a důvěryhodnost, navázání na tradice,
- efektivita,
- produktivita...

Mezi slabé stránky malého rodinného podniku např. (Plhoňová, 2013, s. 22):

- vnitřní emocionální tlaky (vztah otec a syn, rivalita mezi sourozenci, „dojení financí podniku“, závist apod.),
- vnitřní podnikové tlaky (management ovlivňuje vlastní tvůrčí duch zakladatele a entuziasmus, podniková kontrola nemá opodstatnění apod.),
- vnější tlaky (veřejné mínění, investoři, státní sektor, daňová politika, společnost, ekonomika apod.).

V této souvislosti je zajímavý pohled na rodinu a podnik dle Luegera a Franka, jak vidíme v následující tabulce 2.1. Autoři se zamýšlejí nad povahou „členství“, charakterem vstupu a dalšími odlišnostmi.

Tabulka 2. 1 Odlišnosti mezi rodinou a podnikem

Rodina	Podnik
Členství na celý život	Členství vypověditelné
Vstup narozením nebo kooptací (adopcí, sňatkem)	Vstup rozhodnutím
Rodina musí zajistit sociální reprodukci	Podnik musí zajistit hospodářskou platební schopnost
Role jsou vázány na životní cyklus	Role jsou vázány na podnikové potřeby (požadavky)
Personální orientace a vztahy jsou logické (emocionální)	Vyhledávací orientace a logika jsou racionální a funkční
Spravedlnost skrze jednotu nároků a závazků (povinností)	Spravedlnost na základě měření výkonu
Zisk v souladu s ideální přirozeností	Zisk v souladu s uvědomělou materiální přirozeností

Zdroj: Lueger (2012, s. 32)

Rodinným podnikáním se zabývá řada organizací, jako jsou např.:

- IFERA - International Family Enterprise Research Academy (www.ifera.org),
- European Business School v Německu,
- Family Business Centre ve Švýcarsku,
- The Center for Family Business HSG v St. Gallen ve Švýcarsku.

V České republice představují rodinné firmy cca 30 % všech podnikatelských subjektů (např. Ko-hi-noor, Petrof...).

2.1.3 Uplatnění MSP v družstevnictví v rámci EU

V rámci Evropské unie (EU) existuje několik stovek tisíc družstev, která zaměstnávají kolem 5 miliónu osob. Družstva fungují ve všech členských státech, nově přistupujících i kandidátských zemích.

Družstva působí na dnešních konkurenčních trzích a podnikají i v oblastech, kde působí velice silné kapitálové společnosti, jako jsou bankovníctví, distribuce potravin, lékárnictví a zemědělství. Velmi dobře se etablovala v sektoru péče o zdraví, služeb pro podniky, vzdělávání a bydlení.¹⁰

Ve starých modelech ekonomik s plánovaným hospodářstvím, které fungovaly ve střední Evropě, se družstva potýkala se specifickými problémy. Přestože často představovala pro režim naplněný duchem kolektivismu tu nejsvobodnější povolenou formu podnikání, trpěla následně tím, že byla s režimem identifikována.

V zemích vstupujících do Evropské unie bude tedy vhodné dát na vědomí soukromníkům i vedoucím pracovníkům malých podniků, že družstevní forma může být přitažlivou alternativou jak založit podnik pro ty, kdo disponují malým kapitálem, malým množstvím zkušeností nebo nižší sebedůvěrou. Dají-li dohromady své zdroje a své zkušenosti, mohou se podílet na odpovědnosti i rizicích, které by činily neschůdnou cestu nezávislé aktivity.¹¹

Velmi rozšířené je družstevnictví v Rakousku. Družstevní hnutí začalo v Rakousku jako snaha o vytvoření samostatných, relativně nezávislých a svobodně hospodařících malých a středních podnikatelů, kteří hledali určité jistoty, bezpečí i nástroje organizačního ukotvení v podobě horizontální i vertikální kooperace. Kromě toho byl zde očekáván i nesporný synergický a ekonomický efekt.

Družstevnictví má svoji dlouhodobou historii. V roce 1886 vznikla v Mühldorfu – v Dolním Rakousku první Raiffeisenkasse jako spořitelna a záložna. V květnu 1898 bylo založeno ve Vídni sdružení družstev jako projev solidarity vzájemné pomoci zemědělců, řemeslníků a drobných podnikatelů. Teprve po druhé světové válce dostala dnešní Raiffeisen družstevní podobu, aby sloužila všestranně malým a středním podnikatelům hlavně v agrární sféře při její mechanizaci, zásobování a financování. Myšlenku družstevní formy podle názvu přinesl sociální reformátor Friedrich Wilhelm Raiffeisen a odtud byla rozvinuta do velmi široké podoby dnešního družstevního podnikání. Podnětem pro rozmach byla idea přechodu od filosofie „sebepomoci“ ke „státní podpoře“ (Bruckmüller, Werner, 1998).

Po roce 1945 se stala opět Österreichische Raiffeisen společnost významnou součástí družstevnictví, která byla stimulatorem celého rakouského hospodářství. V současné době dává práci cca 48 000 zaměstnanců. Centrální vedení družstva zahrnuje okolo 1750 samostatných družstev s celkem 2,2 mil. členů. K těmto členům např. patří zemské a ve městech působící banky, servisní zemědělská centra, skladovací prostory, obilná síla, mlékárny, dobytkářská, ovocnářská, zeleninová a další družstva. Všechna tato družstevní zařízení měla původně podporovat a sdružovat selské usedlosti, jimž poskytovala pomoc, ochranu, ale právě po druhé světové válce rozvinula Raiffeisen družstevní společnost své

¹⁰ *O podpoře družstevních společností v Evropě.* Sdělení Evropské komise. [online]. [vid. 14. prosince 2013]. Dostupné z [www.dacr.cz/_dokumenty/doc/sdění](http://www.dacr.cz/_dokumenty/doc/sd%C4%9Blen%C3%AD) .

¹¹ Tamtéž.

aktivity ve prospěch všech zájemců, kteří pěstují nebo produkují obilí, olejová semena, brambory, hnojiva, osiva, zemědělské stroje, poskytují opravárenské, stavební a finanční služby. Zahrnují také řemeslné, dopravní, přepravní a širší logistické služby.

Ještě před vstupem Rakouska do EU se staly Raiffeisen družstevní organizace významnou a úspěšnou mezinárodně kooperující klíčovou jednotkou.

V posledním období sdružují samostatné zkušební, poradenské, kvalifikační a vzdělávací aktivity. „Raiffeisengenossengesellschaft“ je finančně i organizačně čistě rakouská družstevní organizace.

Silná injekce přišla v letech 1979 – 1994, kdy Rakousko i orgány v rámci integračních aktivit měly obavy, že malá, hornatá alpská země s orientací na malé a střední podnikání, nemůže držet krok a obstát v konkurenci se silnými ekonomikami dalších tehdejších členů EU.

Obsah zkoumání družstevních aktivit:

- nutnost družstevních iniciativ impulsy a aktuální stav,
- družstva a plnění komunálních úkolů,
- typy a dominanty,
- bytová družstva,
- rukodělná a řemeslná družstva,
- vydavatelská družstva,
- outsourcingová družstva – komplexní,
- nákupní družstva,
- zemědělská družstva,
- dopravní a přepravní družstva.

Největší mezinárodní nevládní organizací na světě, sdružující v současné době téměř 800 milionů členů družstev ze 75 zemí Afriky, Asie, Ameriky, Evropy a Austrálie je Mezinárodní družstevní svaz (www.ica.coop).

Členy MDS je více než 200 národních družstevních organizací a asi deset mezinárodních organizací, jejichž činnost s družstevnictvím úzce souvisí. Mezinárodní družstevní svaz byl založen v roce 1895 z iniciativy francouzských a britských družstev.

V ČR reprezentuje české a moravské družstevnictví Družstevní asociace České republiky. Společně se svými členskými organizacemi spolupracuje s vládou, jednotlivými ministerstvy a zastupitelskými orgány, prosazuje zájmy a potřeby družstev a napomáhá tak k všestrannému rozvoji družstevnictví v současnosti i v příštích letech.

2.2 Hlavní rysy podpory MSP na evropské úrovni a v ČR v období let 2014- 2020

Vzhledem k postupující globalizaci, vyšší integritě světové ekonomiky a intenzivnímu růstu třetích trhů se stal rozvoj mezinárodních aktivit evropských MSP, tvořících páteř ekonomiky EU, jedním z hlavních cílů agendy Evropa 2020.¹²

¹² *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011.* [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

Evropská komise vypracovala v roce 2011 studii, která se zaměřuje na příležitosti evropských podniků na určitých trzích, které mají růstový potenciál. Příznivé růstové období zažívají ekonomiky, jako je Čína, Indie a Brazílie.

Jak vypadá koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020 (Koncepce MSP 2014+) v hlavních rysech, neboť mnohé se teprve připravuje? Hlavním cílem je kontinuální posilování konkurenceschopnosti a ekonomické výkonnosti MSP. To vyžaduje rozvoj jejich inovačního potenciálu, znalostí a vzdělávání, internacionalizaci vyplývající z výhod vnitřního trhu EU a nových trhů ve třetích zemích.

Koncepce MSP 2014+ by měla být strategickým dokumentem pro přípravu nového programovacího období a také nového operačního programu na podporu podnikání, výzkumu, vývoje, inovací a znalostí. Koncepce je věčným, finančním a prováděcím rámcem pro konkrétní opatření. Cílem této koncepce je jasné nastavení priorit pro oblast podnikání.

Koncepce MSP 2014+ navazuje na evropské a národní strategické dokumenty. Velmi podstatným znakem je, že koncepce klade větší důraz na poskytování finančních nástrojů, jako jsou např. zvýhodněné záruky a úvěry nebo také poskytování podpory kapitálových vstupů (venture kapitál). V příloze 1 můžeme vidět vazby Koncepce MSP 2014+ na strategické dokumenty.

Na období 2014–2020 jsou v Koncepci stanoveny čtyři hlavní cíle:

1. Posílení postavení malých a středních podnikatelů v české ekonomice a růst konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů v evropském a světovém kontextu.
2. Rozvoj a zkvalitňování podnikatelského prostředí a zvyšování kvality poradenských služeb pro MSP, včetně zvýšení atraktivity technického a přírodovědného vzdělávání, posílení a rozvoje technické inteligence.
3. Posílení inovační schopnosti a efektivního nakládání s duševním vlastnictvím malých a středních podnikatelů a rozvoj podnikatelské a inovační infrastruktury.
4. Zvyšování energetické účinnosti při podnikání malých a středních firem.¹³

V rámci Koncepce MSP 2014+ jsou na dosažení stanovených cílů vymezeny čtyři strategické priority:

Strategická priorita č. 1: *Kultivace podnikatelského prostředí, rozvoj poradenských služeb a vzdělávání pro podnikání* (kultivace podnikatelského prostředí a snižování administrativní zátěže, zavádění managementu kvality, rozvoj společenské odpovědnosti podniků, zvyšování kvality poradenských služeb a nové typy poradenských služeb, profesního vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců, získání klíčových dovedností zvyšujících udržitelnost zaměstnání, podpora technických oborů).

Strategická priorita č. 2: *Rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací, včetně inovační a podnikatelské infrastruktury* (podpora počáteční fáze podnikání inovativních malých a středních podniků a následný rozvoj jejich podnikání, podpora spolupráce firem a vědecko-výzkumných a vzdělávacích institucí, podpora upgradingu, podpora vlastních výzkumných a vývojových kapacit, rozvoj digitální

¹³ Tamtéž. s. 52.

ekonomiky a center progresivních ICT služeb, rozvoj infrastruktury a služeb v nich poskytovaných).

Strategická priorita č. 3: *Podpora internacionalizace MSP* (vzdělávání a školení, které jsou velmi důležitým elementem zejména v etapě vstupu na mezinárodní trhy, informace o zahraničních trzích a možnostech financování a pojištění exportu, vyhledávání obchodních partnerů a partnerů pro technologickou spolupráci, identifikace a předvídání nových trendů a směrů vývoje a globální poptávky, podpora účasti na specializovaných veletrzích a výstavách v zahraničí, zahraniční obchodní mise za přítomnosti zástupců české politické reprezentace).

Strategická priorita č. 4: *Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice* (úspory energie a také obnovitelné a druhotné zdroje energie, snížení energetické náročnosti na jednotku produkce, omezení závislosti české ekonomiky na dovozu energetických komodit).

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020 byla schválena vládou v prosinci 2012.¹⁴

¹⁴ Najdete ji např. na <http://www.mpo.cz/dokument119071.html> nebo na portále <http://www.businessinfo.cz/app/content/files/dokumenty/Koncepce-MSP-2014-2020.pdf>.

3 Podpora podnikání v České republice

Česká republika – stručná charakteristika

Česká republika je vnitrozemským státem ve střední části Evropy. Svou rozlohou 78 867 km² je mezi 46 evropskými státy na 22. místě, počtem obyvatel 10 287 189 na 15. místě a hustotou zalidnění 130 obyvatel na 1 km² na 13. místě v Evropě. Státní hranice tvoří sousedství s Německem, Polskem, Rakouskem a Slovenskem. Pro ČR je charakteristická vysoká hustota zalidnění a také poměrně značná urbanizace (počet obcí a měst). Má 14 krajů, 76 okresů a 6 249 obcí. Ve městech žije 70% obyvatel. Největší zalidnění je v Praze, kde žije 2 395 lidí na jednom km². V ČR je 21 měst s více než 50 tisíci obyvateli a 132 měst s více než 10 tisíci obyvatel.

Od roku 2000 se ČR člení na 14 nových samosprávných krajů. Hlavou každého kraje je hejtman; pouze v čele kraje Hlavního města Prahy stojí primátor. Pro statistické účely jsou některé kraje sdruženy do oblastí, které mají mít srovnatelný počet obyvatel, aby mohly být partnery Evropské unie při financování regionálních projektů. Plzeňský a Jihočeský kraj jsou tak sdruženy do oblasti Jihozápad, Karlovarský a Ústecký do oblasti Severozápad, Liberecký, Královéhradecký a Pardubický do oblasti Severovýchod, Vysočina a Jihomoravský do oblasti Jihovýchod, Olomoucký a Zlínský do oblasti Střední Morava. Oblasti Praha, Střední Čechy a Moravskoslezsko jsou tvořené jediným krajem.¹⁵

Hospodářství českých zemí tradičně patří k nejrozvinutějším v Evropě. Po roce 1989 došlo k transformaci centrálně řízeného hospodářství a privatizaci státního majetku. V roce 1995 se země stala členem OECD. Po vstupu země do Evropské unie následovalo období hospodářského růstu. Podíl průmyslu na tvorbě HDP klesl ve srovnání s rokem 1990 na polovinu a jeho místo zabral sektor služeb. Tak jako většinu států světa, i Českou republiku zasáhla světová ekonomická krize. Projevila se zejména poklesem HDP o 4,5% v roce 2009, zvyšováním nezaměstnanosti a růstem zadlužení státu. Bankovní systém oproti tomu krizi odolal a negativní jevy nebo přímo krachy bank jako v jiných státech EU se neuskutečnily.

Rok 2012 byl pro ekonomiku ČR rokem recese, HDP klesl o 1,2%. Největší měrou ovlivnily vývoj české ekonomiky výdaje domácností na konečnou spotřebu, šlo o dosud nejhlubší pokles spotřeby českých domácností. Za celý rok 2012 se jejich výdaje snížily reálně o 3,5%. Trh práce zaznamenal růst zaměstnanosti i míry nezaměstnanosti. Reálná mzda v ekonomice klesla o 0,9%, spotřebitelská inflace stoupla o 3,3% vlivem růstu cen potravin a nákladů na bydlení. Dynamika cen průmyslových výrobců i tržních služeb byla ovlivněna hospodářským poklesem, nepříznivý vliv směnných relací se zmírnil. Deficit státního rozpočtu se snížil na 2,6% nominálního HDP ze 3,7% v roce 2011. Očekávanou výši schodku se podařilo docílit vázáním výdajů; pomohlo i obnovení toků z EU a lepší výběr daní ve druhé polovině roku.¹⁶

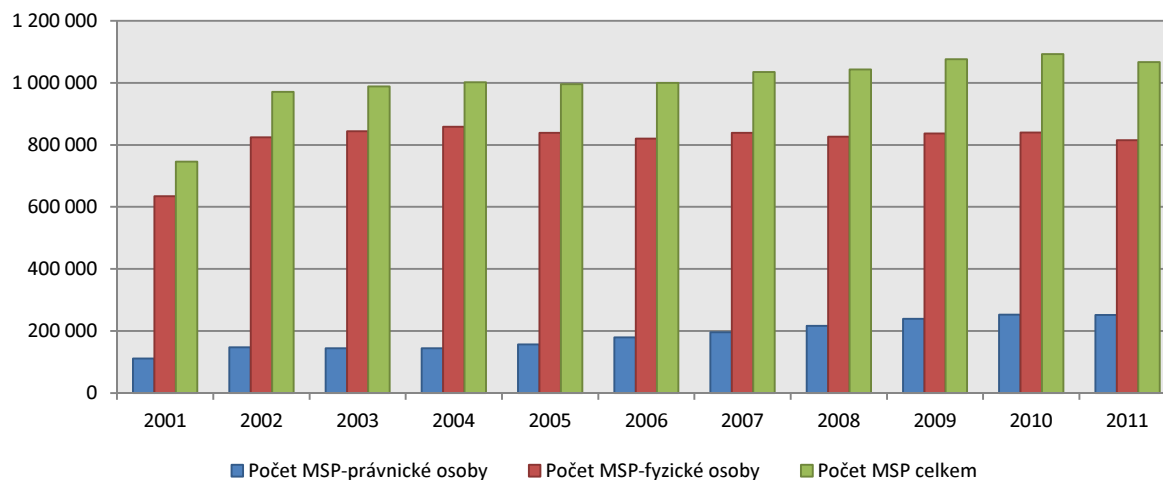
V ČR vykonávalo k 31. 12. 2011 celkem 1 066 787 právnických a fyzických osob spadajících do kategorie malých a středních podniků (fyzických osob bylo 814 897 a právnických osob bylo 251 890). Malé a střední podniky mají na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů podíl 99,84%. Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na

¹⁵ Česká republika: Základní informace. [online]. [vid. 2013-05-06]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cr-kraje>.

¹⁶ Český statistický úřad: Vývoj ekonomiky České republiky v roce 1012. [online]. [vid. 2013-05-06]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1109-12-q4_2012.

celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR v roce 2011 činil 60,85%. Podíl přidané hodnoty malých a středních podniků v roce 2011 činil 54,43%. Podíl malých a středních podniků na celkovém dovozu v roce 2011 byl 56,60%. Na následujícím obrázku vidíme vývoj aktivních subjektů MSP v letech 2001 až 2011.

Obrázek 3. 1 Vývoj aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2001 - 2011



Zdroj: ČSÚ. Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011. [online]. [vid. 13. listopadu 2012] Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>.

V rámci Operačního programu Podnikání a inovace bylo k 31. 12. 2011 rozhodnuto o podporách malým a středním podnikatelům (bez převodů do úvěrového a záručního fondu) ve výši 39,93 mld. Kč. V rámci programů průmyslového výzkumu a vývoje podpořilo Ministerstvo průmyslu a obchodu 427 projektů malých a středních podniků v celkové výši 1,51 mld. Kč. Ministerstvo práce a sociálních věcí vynaložilo v rámci aktivní politiky zaměstnanosti 3,816 mld. Kč. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo v rámci programu EUREKA malým a středním podnikům 110 mil. Kč a v programu EUROSARS 41,54 mil. Kč. Tyto programy jsou zaměřeny na podporu aktivit malých a středních podniků provádějících výzkum a také na jejich vzájemnou spolupráci. Ministerstvo pro místní rozvoj přidělilo prostřednictvím Národního programu podpory cestovního ruchu dotace 38 projektům malých a středních podniků v celkové výši 64,58 mil. Kč. Ministerstvo zemědělství realizovalo Program rozvoje venkova České republiky, v rámci kterého proplatilo 469 projektům malých a středních podniků dotaci v celkové výši 1,56 mld. Kč. Ministerstvo zahraničních věcí v roce 2011 realizovalo 51 projektů na podporu ekonomické diplomacie v hodnotě 4,6 mil. Kč. Tento program je primárně zaměřen na pomoc malým a středním podnikům při jejich vstupu na zahraniční trhy.¹⁷

3.1 Přehled institucí podporujících MSP

Tato subkapitola bude věnována hlavním institucím, které se zabývají podporou MSP u nás i kontaktů na důležité zdroje. Nejprve začneme Evropskou unií, jejíž součástí kromě ČR jsou i další tři země, které byly v centru naší pozornosti, kromě Švýcarska.

EUROPA – EU online (http://europa.eu/index_de.htm)

¹⁷ Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011. [online]. [2. května 2013]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>.

Centrální informační portál EU.

Enterprise Europe Network

Servisní síť 500 poradenských zařízení k podpoře MSP ve státech EU

Internet: <http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu>.

EVROPSKÁ KOMISE (http://ec.europa.eu/index_de.htm)

Informace týkající se úkolů a práce Evropské komise.

Rue de la Loi / Wetstraat 200

B-1049 Brüssel

Tel. (00 32 2) 299 11 11

BusinessInfo.cz – informační portál pro podnikání

Velmi užitečný může být tento informační portál i pro MSP. Poskytuje informace o fázích podnikání, daních, účetnictví, dotacích, financování, zahraničním obchodě, legislativě a podnikatelském prostředí. Zejména mohou být využitelné informace o zahraničním obchodě, kde najdeme informace o teritoriu, vnitropolitické situaci, zahraničně - politické situaci, obchodní a ekonomickou spolupráci s ČR.

Kontakt na informace o jednotlivých zemích, kterým je věnována pozornost v dalších kapitolách.

Polsko

(<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/polsko.html>)

Rakousko

(<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/rakousko.html>)

Německo

(<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/nemecko.html>)

Švýcarsko

(<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/svycarsko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000681/>)

Instituce podporující MSP v ČR lze rozčlenit na dvě základní skupiny, a sice na vládní instituce, tj. instituce vlády nebo jimi vytvořené a financované, a na nevládní instituce, tj. instituce vzniklé z iniciativy podnikatelské veřejnosti.¹⁸ Do přehledu jsme zde zařadili také smíšené instituce, které nelze jednoznačně do předchozích dvou zařadit. V přehledu jsou uvedeny jejich webovské adresy. Charakteristika jejich činností bude v následující subkapitole.

Přehled vládních institucí

Ministerstvo průmyslu a obchodu (<http://www.mpo.cz/>)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (<http://www.mpsv.cz/cs>)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (<http://www.msmt.cz/>)

Ministerstvo pro místní rozvoj (<http://www.mmr.cz/>)

¹⁸ Budeme se držet členění na vládní a nevládní instituce, pojmy veřejnoprávní či zájmové přináší některá další hlediska, která nejsou z našeho pohledu relevantní.

Ministerstvo zemědělství (<http://eagri.cz/public/web/mze/>)
Českomoravská záruční a rozvojová banka (<http://www.cmzrb.cz/>)
Česká exportní banka (<http://www.ceb.cz>)
CzechInvest (<http://czechinvest.org>)
Czechtrade (<http://czechtrade.cz>)
Exportní garanční a pojišťovací společnost (<http://www.egap.cz>)
Česká centra

Přehled nevládních institucí

Hospodářská komora (<http://www.komora.cz/>)
Agrární komora (<http://www.agrocr.cz>)
Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR (<http://www.socr.cz>)
Svaz průmyslu a dopravy (<http://www.spcr.cz/>)
Asociace MSP (<http://www.amsr.cz>)
Sdružení podnikatelů a živnostníků (<http://www.spzcr.cz>)
Asociace exportérů (<http://www.asociaceexporteru.cz/>)
Česká podnikatelská reprezentace při EU CEBRE (<http://www.cebce.cz/>)
CzechInvent, technologická agentura (<http://www.cvca.cz/cs/partneri/czech-invent/>)
KÚPEG úvěrová pojišťovna, a.s. (<http://www.kupeg.cz/>)

Přehled smíšených institucí

Regionální poradenská a informační centra (RPIC) (<http://www.businessinfo.cz/>)

Podnikatelské inkubátory (<http://www.czechinvest.org/inkubatory>)

Existující inkubátory na území České republiky:

- Technologický inkubátor VUT (<http://www.jic.cz/>)
- Podnikatelský inkubátor Vědeckotechnického parku Univerzity Palackého v Olomouci (<http://www.vtpup.cz/>)
- BIC Ostrava (<http://www.bicova.cz/>)
- Technologické a inovační centrum Zlín (<http://www.ticzlin.cz/>)
- Akademické a univerzitní centrum Nové rady (<http://www.greentech.cz/>)
- Třeboňské inovační centrum (<http://www.tic.trebon.cz/>)
- Vědeckotechnologický park Ostrava (<http://www.vtpo.cz/>)
- BIC Plzeň (<http://www.bic.cz/>)
- Podnikatelské a inovační centrum Severní Čechy (<http://www.vuhu.cz/>)
- Inovacentrum (<http://www.inovacentrum.cvut.cz/>)
- Technologické centrum Hradec Králové (<http://www.tchk.cz/>)
- Technologické inovační centrum ČKD Praha (<http://www.tic-ckd.cz/>)
- Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání (<http://www.jaip.cz/>)

3.2 Základní charakteristika institucí podporujících MSP

Nyní se seznámíme se stručnou charakteristikou vyjmenovaných institucí v jejich členění na vládní, nevládní a smíšené, které jsme již dříve přijali.

3.2.1 Vládní instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu je významným podporovatelem malého a středního podnikání a to prostřednictvím několika institucí (CzechInvest, Czechtrade, Česká exportní banka a další), které se podílí na této podpoře jak přímo, tak nepřímo. Zároveň funguje jako subjekt pro monitorování podnikatelského prostředí u nás. Ministerstvo také realizuje a koordinuje řadu programů na podporu podnikání vyhlášených vládou ČR.

K nim patří:

1. Operační program Podnikání a inovace (OPPI)
2. Rámcový program – technologická centra, centra strategických služeb
3. Programy podpory průmyslového výzkumu a vývoje
4. Programy podpory exportu

Ad1) Operační program Podnikání a inovace (OPPI)

Program je zaměřen na zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, udržení přitažlivosti České republiky a jejích regionů a měst pro investory, na podporu inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, a to zejména stimulací poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, na komercializaci výsledků výzkumu a vývoje, na podporu podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií. Podpora se poskytuje především podnikům s vyšším inovačním potenciálem, na podporu vzniku nových malých podniků a na podporu dalšího rozvoje existujících podniků směřující k podpoře jejich konkurenceschopnosti s důrazem na regiony se strukturálními problémy a vysokou nezaměstnaností.

Dne 8. 7. 2010 vydala Komise rozhodnutí, kterým schválila revize OPPI navržené Ministerstvem průmyslu a obchodu v roce 2009. Hlavní provedenou změnou jsou realokace prostředků mezi prioritními osami OPPI s cílem více zaměřit pomoc strukturálních fondů EU na opatření pro překonání důsledků finanční a hospodářské krize. Posíleny byly především investičně zaměřené programy podpory, neboť právě investice zaznamenaly v době krize největší propad. Investice zároveň představují klíčovou složku HDP z hlediska konkurenceschopnosti české ekonomiky. Podpora je zaměřena podle jednotlivých prioritních os.

Ad2) Rámcový program – technologická centra, centra strategických služeb

Investiční podpory v oblasti technologických center a center strategických služeb se řídí Rámcovým programem pro podporu technologických center a center strategických služeb, který byl účinný od 18. června 2007 do 10. července 2008, kdy došlo k jeho zastavení. Po tomto datu nemohla Agentura CzechInvest přijímat nové žádosti. Vyplácení podpory ve formě dotací na již schválené projekty zastaveno nebylo a bude pokračovat i v nadcházejících letech.

Cílem programu je podpora investic do inovačních aktivit firem v oblasti high-tech výrobků, do oblasti informačních technologií a podnikových služeb. Poskytovateli podpory jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu, pokud jde o dotace na podnikatelskou činnost, a Ministerstvo práce a sociálních věcí v případě dotací na školení a rekvalifikaci.

Ad3) Programy podpory průmyslového výzkumu a vývoje

V roce 2010 pokračovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v podpoře projektů průmyslového výzkumu a vývoje formou dotací ze státního rozpočtu v rámci následujících programů:

- **TANDEM** (2004 – 2010) - resortní program orientovaný na výzkum, jehož výsledky budou využity v nových výrobcích, technologiích a službách;
- **IMPULS** (2004 – 2010) - resortní program orientovaný na výzkum a vývoj nových materiálů, průmyslových výrobků, výrobních technologií, informačních a řídicích produktů a technologií;
- **TRVALÁ PROSPERITA** (2006 – 2011) - tematický program, který je součástí Národního programu výzkumu;
- **TIP** (2009 – 2017) – resortní program zajišťující výzkum a vývoj pro racionální průmyslovou výrobu budoucnosti, za účelem posílení produkce v České republice a následně i v Evropské unii.

Ad4) Programy podpory exportu

– Veletrhy a výstavy

MPO se podílí na podpoře pronikání na zahraniční trhy prostřednictvím oficiálních účastí České republiky na mezinárodních výstavách a veletrzích. V rámci českých oficiálních účastí poskytuje finanční příspěvky konkrétním firmám. Podíl malých a středních firem na poskytované podpoře představuje téměř 90%.

Ve snaze zvýšit alokované prostředky na prezentaci českých malých a středních firem na zahraničních trzích byl v roce 2010 zahájen program Společné účasti na specializovaných veletrzích a výstavách financovaný ze strukturálních fondů v rámci Operačního programu Podnikání a inovace. Program probíhá ve spolupráci s agenturou CzechTrade a Hospodářskou komorou České republiky.

– Program DESIGN PRO EXPORT

V rámci projektu Design pro export nabízí agentura CzechTrade služby, které posilují konkurenceschopnost, a zvyšují tak pravděpodobnost úspěchu firem na trhu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytuje prostředky aktivní politiky zaměstnanosti s nepřímým vlivem na podporu podnikání (rovněž prostřednictvím úřadů práce). Hlavním cílem aktivní politiky zaměstnanosti je řešení problémů nezaměstnanosti a lze ji považovat pouze za nepřímou podporu podnikání.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství zastřešuje tři následující projekty (EUREKA, EUROSTARS, GESHER).

Prvním z nich je program **EUREKA**, který je nástrojem evropské strategie pro mezinárodní spolupráci v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a inovačních aktivit. Cílem programu je podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce mezi evropskými průmyslovými podniky, výzkumnými ústavy a vysokými školami a vytváření podmínky pro zvyšování konkurence schopnosti evropského průmyslu a rozvoji infrastruktury. Do programu jsou zahrnuty také malé a střední firmy. Na projektech spolupracují řešitelé z mnoha zemí, konsorcium je tvořeno 20 i více účastníky. Účastníkům z ČR se daří být součástí velmi úspěšných, vysoce hodnocených konsorcií a jejich projektů.

Program **EUROSTARS** vychází z aplikace článku 169 Evropské smlouvy na podporu malých a středních podniků. Z důvodu krátké doby činnosti v tomto programu nelze ještě hodnotit výsledky ukončených projektů.

Posledním z nich je program **GESHER**. Ten je určený na podporu účasti českých podniků zabývajících se výzkumem a vývojem ve spolupráci s partnerem ve Státě Izrael, v projektech aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje. Cílem programu je zajištění podpory na řešení vybraných projektů VaV s cílem podpořit mezinárodní spolupráci podniků obou smluvních stran. Program je zaměřen především na podporu projektů v oblasti Informačních a komunikačních technologií, udržitelných a čistých technologií, Biotechnologií a lékařské techniky, Bio-Agro – zemědělských a potravinářských technologií a strojírenství. Program byl zahájen v průběhu roku 2010, proto zatím nelze hodnotit jeho výsledky.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Národní program podpory cestovního ruchu (NPPCR), který Ministerstvo pro místní rozvoj provozuje, je zaměřený na podporu domácího cestovního ruchu v České republice. V roce 2010 byl vyhlášen **podprogram Cestovní ruch pro všechny**, který má přispět k zachování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu, tvorbě nových produktů s cílem snížit sezónnost v cestovním ruchu a vytvořit podmínky pro zajištění pracovních míst po dobu celého kalendářního roku.

Účelem je podpořit podnikatelské subjekty (právnícké nebo fyzické osoby) včetně MSP, provozující podnikatelskou činnost v kategorii ubytování, stravování a pohostinství, cestovní kancelář, agentura a jiné rezervační související činnosti.

V programu je poskytována pro podnikatelské subjekty podpora malého rozsahu (de minimis) dle Nařízení Komise č. 1998/2006.

Ministerstvo zemědělství

Základním nástrojem podporujícím MSP je **Program rozvoje venkova**, který byl schválen rozhodnutím EK ze dne 17. července 2007 na období 2007 – 2013 a na jeho realizaci je z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova alokováno na období 2007 – 2013 celkem 2 857,506 mil. EUR. Tato částka je doplněna prostředky ze státního rozpočtu ČR ve výši 812,561 mil. EUR.

Cílem Programu rozvoje venkova je přispět k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, přispět ke zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program rozvoje venkova dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Podporuje také rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Program rozvoje venkova se člení na 4 základní osy:

- **První osa** má za cíl zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství a lesnictví, zlepšit kvalitu zemědělských, potravinářských a lesnických produktů a posílit přizpůsobivost a rozvoj venkovských oblastí.
- **Druhá osa** podporuje zvyšování biodiverzity v krajině, ochranu přírodních zdrojů, zachování kvalitního přirozeného vodního režimu v krajině, snižování emise skleníkových plynů a zachování funkce lesů.

- **Třetí osa** je orientována na zlepšení podmínek růstu a kvality života ve venkovských oblastech (infrastruktury, kulturní a sociální vybavenosti) a zejména na tvorbu pracovních příležitostí s důrazem na diverzifikaci ekonomických aktivit, podporu zakládání podniků, cestovní ruch a podporu využívání obnovitelných zdrojů energie.
- **Čtvrtá osa je osa Leader**, jejímž cílem je na principu partnerství veřejného a soukromého sektoru (metoda Leader) přispět k posílení ekonomického potenciálu, zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova a zlepšení kvality života na venkově.

Důležitou součástí Programu rozvoje venkova je **podpora malého a středního podnikání**, která je realizována prostřednictvím projektových **opatření osy I a III**. Jedním z cílů Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 je podpora diverzifikace a oživení ekonomiky na venkově podporou malým a středním podnikům.

Českomoravská záruční a rozvojová banka

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. je rozvojovou bankou ČR. Napomáhá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády ČR a regionů rozvoji infrastruktury a sektorů ekonomiky vyžadujících podporu. Svoje služby nabízí ČMZRB klientům, jejichž sídlo a realizace podnikatelského záměru se nacházejí na území ČR. V oblasti podpory malého a středního podnikání zprostředkovává bankovní záruky a zvýhodněné úvěry. Dále poskytuje např. služby investičního bankovníctví, zřizuje a vede termínované vklady a podporuje opravy bytových domů.

Česká exportní banka

Tato banka je specializovaná bankovní instituce pro státní podporu vývozu prostřednictvím poskytování a financování vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících. Doplnuje portfolio služeb nabízených českými komerčními bankami. Pro malé a střední podniky připravili několik programů, které jim může umožnit získat financování svých přímých vývozních aktivit nebo svých subdodávek v rámci financování střednědobých a dlouhodobých vývozních úvěrů realizovaných významnými českými exportéry. Své programy realizuje buď formou přímého financování nebo ve spolupráci s ČMRZB, EGAPem a komerčními bankami. Uvádí do praxe i nové distribuční kanály pro zajištění služeb pro MSP.

CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. Zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu.

CzechInvest dále propaguje Českou republiku v zahraničí, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky, a podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Agentura má síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech, které poskytují informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU. Tyto pobočky pomáhají firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu a spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami a

dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

Czechtrade

Česká agentura na podporu obchodu, nebo také zkráceně Czechtrade, byla založena jako národní proexportní organizace Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Jejím cílem je prosazování a upevňování pozic českých firem na zahraničních trzích. Zaměřuje se na získávání informací o zahraničních trzích. Provozuje řadu zahraničních kanceláří, které mají za úkol pomáhat exportérům přímo v zemi jejich odbytu.

Exportní garanční a pojišťovací společnost

EGAP je státní úvěrová pojišťovna se zaměřením na pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriálním a tržně nepojistitelným komerčním rizikům spojeným s vývozem zboží a služeb z České republiky. Společnost EGAP se stala součástí systému státní podpory exportu a poskytuje pojišťovací služby všem vývozcům českého zboží, služeb a investic bez rozdílu jejich velikosti, právní formy a objemu pojištěného vývozu.

Malé a střední podniky (MSP) představují pro EGAP významnou klientelu a podpora jejich vývozních aktivit patří k prioritám pojišťovny. Vzhledem k mezinárodním pravidlům pro státem podporované vývozy, omezujících působnost státních úvěrových pojišťoven pouze na tu část trhu, kterou nepokrývají komerční úvěrové pojišťovny, leží těžiště podpory MSP ze strany EGAP zejména v oblasti předexportního financování a bankovních záruk vystavovaných v souvislosti s exportními kontrakty. Rychlost vyřízení úvěru pro financování výroby pro export, případně záruk, bez kterých není možné o vývozní kontrakt velmi často ani usilovat, patří mezi rozhodující faktory. EGAP proto ve spolupráci s některými bankami nabízí MSP administrativně výrazně zjednodušený postup při pojišťování:

- úvěrů na předexportní financování výroby pro export nebo na financování investice do výroby pro export,
- bankovních záruk za závazky vývozce v souvislosti s podmínkami získání nebo plnění smlouvy o vývozu.

S Českou exportní bankou, Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou a komerčními bankami spolupracuje EGAP na produktu určeném speciálně pro malé a střední podniky, které jsou výrobci a dodavateli subdodávek pro větší exportéry. Tento produkt využívá synergického efektu vzájemné součinnosti, kdy státní instituce validují důvěryhodnost a bonitu subdodavatele z kategorie MSP a tím významně omezují rizika komerčních bank při financování výroby pro export.

Česká centra

Jedná se o samostatnou příspěvkovou organizaci MZV. ČC jsou zakládána od roku 1994 v hlavních partnerských zemích a ve spolupráci se zastupitelskými úřady poskytují servis v oblasti kultury, cestovního ruchu a ekonomiky.

Poskytují informace o českých podnicích a organizacích a současně pořádají setkání podnikatelských kruhů České republiky a dané země. K roku 2010 působí Česká centra ve 20 zemích, přičemž v SRN jsou tři ČC.

3.2.2 Nevládní instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP

Hospodářská komora

Hospodářská komora České republiky zastupuje podnikatelskou veřejnost na základě zákona č. 301/1992 Sb. o HK ČR a AK ČR. HK ČR dle zákona podporuje všechny podnikatelské oblasti mimo zemědělství, potravinářství a lesnictví (tuto činnost vykonává Agrární komora ČR).

Hlavním posláním komory je vytvářet příležitosti pro podnikání, prosazovat a podporovat opatření, která přispívají k rozvoji podnikání v ČR a tím i k celkové ekonomické stabilitě státu. Od roku 2004 je HK ČR povinným připomínkovým místem podnikatelské legislativy. Hospodářská komora České republiky chrání zájmy svých členů sdružujících se prostřednictvím sítě regionálních komor a začleněných živnostenských společenstev.

Agrární komora

Komora zabezpečuje vztah ke členům prostřednictvím okresních (regionálních) agrárních komor a začleněných zemědělských, potravinářských a lesnických společenstev. V rámci své působnosti zejména poskytuje svým členům poradenské a konzultační služby v otázkách spojených s podnikatelskou činností, organizuje vzdělávací činnost a spolupracuje s orgány státní správy v zajišťování informačního servisu, profesního vzdělávání a forem rekvalifikace a při řešení problémů zaměstnanosti. Na základě předchozího souhlasu členů zabezpečuje propagaci a šíření informací o jejich podnikatelské činnosti. Agrární komora také dbá, aby členové komor vykonávali podnikatelskou činnost odborně a v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Navazuje a rozvíjí styky s komorami a obdobnými institucemi v zahraničí a uzavírá s nimi dohody, vystavuje osvědčení o skutečnostech, důležitých v právních vztazích, které vznikají v mezinárodním obchodě. Zřizuje a spravuje zařízení a instituce na podporu rozvoje podnikání a vzdělanosti, spolupracuje s podnikatelskými svazy a sdruženími na základě uzavřených dohod. Zřizuje také smírčí komisi k předcházení obchodním sporům mezi svými členy a může spolu s Hospodářskou komorou ČR, nebo samostatně, zřídit rozhodčí soud.

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR

Svaz obchodu a cestovního ruchu funguje jako poradenské místo k orientaci a pro nárokování podpor podnikání z evropských, národních a regionálních programů.

Je zastáncem rovných podmínek podnikání pro MSP a preference jejich potřeb a zástupce českého tradičního obchodu v evropském sdružení UGAL.

Dále vystupuje jako obhájce Evropské charty pro MSP a je iniciátorem opatření v oblasti přímých a nepřímých podpor MSP.

Svaz průmyslu a dopravy

Svaz je nestátní dobrovolnou institucí, sdružující zaměstnavatele a podnikatele v České republice. Je největším zaměstnavatelským svazem v ČR, který reprezentuje rozhodující část českého průmyslu a dopravy. Jeho posláním je ovlivňovat hospodářskou a sociální politiku vlády České republiky s cílem vytvářet optimální podmínky pro dynamický rozvoj podnikání v ČR a hájit společné zájmy svých členů. Mezi jeho priority patří podpora exportu a za tím účelem organizuje podnikatelské mise do zahraničí, organizuje semináře a konference k problematice zahraničního obchodu, přináší informace o nabídkách a tendrech v zahraničí.

Asociace MSP

Poskytuje svým členům především *Informační servis* cíleně zaměřený na segment malých a středních firem – novinky z oblasti bankovních produktů, marketingu, vzdělávání, podpory exportu, statistiky, legislativy apod. V rámci spolupráce AMSP ČR s významnými společnostmi nabízí svým členům *zvýhodněné balíčky produktů a služeb*. K prioritám asociace patří rovněž ocenění práce a výsledků malých a středních firem i živnostníků, proto AMSP ČR poskytuje *záštitu nad podnikatelskými soutěžemi* Hospodářských novin „Firma roku & Živnostník roku“, dále je odborným garantem soutěže bankovních produktů „Zlatá koruna“, soutěže „Štiky českého byznysu“ a unikátního projektu „HSBC Grant pro exportéry“. Asociace je vyhlášovatelem *Grantového projektu pro své členy* pro hodnocení business plánů firem s finanční odměnou. Členové také mohou čerpat *exkluzivní balíčky slev* produktů a služeb partnerů asociace.

Pro své členy organizuje řadu informačních a vzdělávacích akcí zdarma nebo za zvýhodněných podmínek, nabízí poradenskou činnost, kontaktní setkání, účast v zahraničních misích a celou řadu dalších služeb. Obecně prosazuje zájmy malých a středních firem i živnostníků vůči vládě a dalším institucím ve všech oblastech své činnosti, a to především v rámci připomínkového řízení k nové legislativě týkající se podnikání malých a středních firem, dále prostřednictvím své aktivní účasti v poradních orgánech ministrů, v hodnotitelských komisích, odborných výběrech. Mezi priority AMSP ČR patří *propagace svých členů* ať už v rámci členské základny nebo přímo prostřednictvím médií.

Sdružení podnikatelů a živnostníků

Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky, jako zaměstnavatelský svaz soukromých podnikatelů převážně malého a středního stavu a živnostníků, prosazuje a obhájí zájmy svých členů, podporuje je a pomáhá jim. Vytváří podmínky pro dynamický rozvoj malého a středního podnikatelského stavu, který považuje za garanta hospodářské stability státu a sociálního smíru.

SPŽ ČR prosazuje mezi svými členy zásady tržní ekonomiky s vyloučením nekalé soutěže, obhájí a hájí jejich zájmy při jednáních s orgány státní správy a s odbory. K jeho hlavním úkolům zejména patří:

- hájit hospodářská a sociální práva svých členů a prosazovat je ve vztahu k orgánům veřejné správy, mezinárodním institucím, územním a jiným orgánům a organizacím, odborovým organizacím a institucím sociálního partnerství,
- podílet se na tvorbě a zdokonalování právních předpisů a formování pravidel hospodářské, finanční, daňové a úvěrové politiky vůči podnikatelům a živnostníkům,
- dohlížet na vytváření podmínek ochrany hospodářské soutěže,
- zaujímat postavení sociálního partnera a vést na své úrovni kolektivní vyjednávání s příslušnými odborovými orgány, uzavírat kolektivní smlouvu vyššího stupně.

SPŽ ČR zajišťuje podmínky pro rychlý přenos informací, nutných pro činnost svých členů, především zprávy o tvorbě právních předpisů. Zpracovává stanoviska a připomínky k návrhům zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, resortních materiálů apod. Předkládá též své vlastní podněty a návrhy. SPŽ ČR může zprostředkovávat zahraniční a domácí kontakty mezi firmami, zajišťovat přenos zkušeností a poznatků v oblasti podnikání a jejich aplikaci v našich podmínkách. Vydává pro naplnění těchto cílů publikace, organizuje kurzy a semináře pro členy členských organizací.

Asociace exportérů

Asociace je dobrovolným sdružením podle zákona 83/1990 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků. Asociace má právní subjektivitu a je způsobilá nabývat majetek, práva a závazky. Asociace zastupuje své členy při prosazování společných zájmů, zejména při prosazování průhledného, nediskriminujícího a svobodného podnikatelského prostředí s cílem zachování a zvyšování konkurenceschopnosti tuzemských firem a společností, zejména firem a společností exportních.

Asociace jedná s orgány státní správy a s dalšími organizacemi nebo jednotlivci, kteří mohou přispět k prosazení cílů, propaguje své cíle v médiích, organizuje a provádí vzdělávací, společenské a propagační akce zaměřené na dosažení cílů.

Česká podnikatelská reprezentace při EU CEBRE

Byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před a po vstupu ČR do Evropské unie přímo v Bruselu. K naplnění svého cíle CEBRE získalo podporu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, a to prostřednictvím agentury CzechTrade. V Bruselu působí jako součást obchodně ekonomického úseku Velvyslanectví České republiky v Belgii.

CEBRE poskytuje informace o připravovaných rozhodnutích a předpisech EU, školí manažery v evropské problematice, zprostředkovává přímý kontakt s orgány Evropské unie a konečně poskytuje přehled o nabídce všech dostupných podpůrných programů EU pro Českou republiku. CEBRE ve spolupráci s partnery vydala brožuru "Podpora Evropské unie malým a středním podnikům při rozvoji jejich podnikání a vstupu na trhy třetích zemí", která popisuje podpůrné nástroje malých a středních podniků na úrovni Evropské unie.

CzechInvent, technologická agentura

Je to nestátní nezisková společnost, která byla založena za účelem podpory technologického rozvoje České republiky a jednotlivých firem i fyzických osob v České republice prostřednictvím podpory aplikovaného výzkumu a vývoje, inovací a inovačního podnikání a spolupráce mezi soukromým sektorem a akademickými a výzkumně-vývojovými institucemi.

KÚPEG úvěrová pojišťovna, a.s.

Byla založena dne 31. ledna 2005 rozhodnutím jediného akcionáře, a to Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s. (EGAP) a je tedy jeho nástupcem.

Převzala aktivity krátkodobého komerčního pojištění, které byly do nové společnosti vyčleněny převodem pojistného kmene z EGAPu.

Posláním KÚPEG je tedy poskytovat ochranu klientům před riziky nezaplacení pohledávek ze strany jejich odběratelů – dlužníků, a to jak v oblasti tuzemského, tak i zahraničního obchodu a takto podporovat rozvoj jejich podnikání a financování obchodu.

Kromě základních produktů pojištění pohledávek nabízí též vystavování pojistných záruk – garančních pojistek za smluvní závazky klienta. Zaměřuje se převážně na malé a střední podniky.

3.2.3 Smíšené instituce a jejich základní aktivity v oblasti MSP

Některé instituce nelze jednoznačně zařadit do vládních nebo nevládních institucí na podporu MSP, protože bývají financovány kombinovaně - ze soukromých i vládních, regionálních zdrojů případně dalších.

Regionální poradenská a informační centra (RPIC)

Byla od roku 1992 zakládána po vzoru zemí Evropské unie. Jedná se o poradenské firmy, jejichž výběr byl proveden na základě doporučení regionálních orgánů (okresní úřady, městské úřady, úřady práce apod.), a které se prokázaly jako věrohodné pro poskytování poradenských a informačních služeb pro malé a střední podniky (MSP) v regionech.

V České republice působí **34 Regionálních poradenských a informačních center**. Regionální poradenská a informační centra (RPIC) poskytují pro MSP bezplatné úvodní konzultace a cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod. RPIC poskytují služby buď bezplatně, nebo za snížené sazby. Pro rozvoj nových aktivit RPIC bude rozhodující jejich plné zapojení do spolupráce s regionálními institucemi při vytváření příznivého podnikatelského prostředí.

Dosavadní aktivní spolupráci s některými okresními hospodářskými komorami, úřady práce, euroregiony a regionálními rozvojovými agenturami je třeba rozšířit na všechny regiony. Tím se vytvoří podmínky i pro efektivní využití strukturálních a kohezních fondů EU pro rozvoj malého a středního podnikání (MSP) v příštích letech. Bezprostřední zkušenosti sítě RPIC budou mj. využity při zajišťování kooperací MSP se zahraničními partnery, při vytváření sítě subdodavatelů pro zahraniční investory, při vytváření průmyslových zón a podnikatelských inkubátorů, při zpracování regionálních analýz sektoru MSP, při vytváření regionálních fondů rozvoje MSP pro nebankovní malé půjčky aj.

Regionální poradenská a informační centra (RPIC) poskytují pro MSP bezplatné úvodní konzultace a cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod. RPIC poskytují služby buď bezplatně, nebo za snížené sazby.

Podnikatelské inkubátory

Inkubace firem je další možností podpory vzniku a rozvoje inovačního podnikání především malých a středních podniků a je důležitým faktorem pro vznik podnikatelsko – inovační sítě mezi vysokými školami, výzkumnými institucemi a samotnými podniky.

Aby nová firma mohla vstoupit a především se udržet na trhu, nepotřebuje jen dobrý nápad s tržním potenciálem. Potřebuje také získat kvalitní prostory a zázemí pro své podnikání, dále podporu v oblasti poradenství, marketingu, účetnictví, daní aj., či finanční prostředky podporující dobrý nápad. To vše dané firmě může poskytnout **podnikatelský inkubátor**, který se zaměřuje na podporu začínajících inovačních firem, jejichž hlavním cílem podnikání je vývoj nových výrobků, technologií a služeb a poté jejich uvedení na trh. Podnikatelský inkubátor je prostředí (budova či malá průmyslová zóna) pro začínající firmy, které mohou za předem stanovených podmínek využívat zvýhodněného nájemného a služeb poskytovaných provozovatelem inkubátoru. Inkubátor pomáhá vytvořit zázemí pro firmy, jejichž předmětem podnikání je vývoj nových výrobků, technologií či služeb a jejich uvedení na trh. Především se jedná o společnosti, které mají dobrý nápad, ale

nedostatek finančních prostředků a zkušeností na jejich realizaci. Inkubátor pomáhá vytvářet takové podmínky, aby mladé inovační firmy mohly realizovat své nápady do konečné podoby a v rozumném časovém horizontu je také nabídl na trhu. Takto nastartované firmy už pak většinou nemají problém najít soukromého investora. Ceny pronájmu a souvisejících služeb jsou většinou dotovány ze státních programů podpory malého a středního podnikání.

Inkubátor není institucí poskytující finanční prostředky přímo. Inkubátor vytváří potřebné zázemí pro umístění začínajících firem s dobrým nápadem na trhu. Podpora je novým firmám poskytována většinou ve formě zvýhodněného nájmu kancelářských, laboratorních, výrobních či jiných prostor a cenově zvýhodněných konzultantských služeb, školení, rekvalifikací a dalších služeb. Další výhodou inkubátoru je možnost společně sdílet prostory, laboratoře a celkové zázemí, což zefektivňuje vzájemnou spolupráci a komunikaci s ostatními firmami uvnitř inkubátoru. Nájemní smlouva se uzavírá obvykle na dobu tří let, které jsou pro nově vznikající firmu nejkritičtější. Potom firma odchází do vlastních prostor nebo do vědeckotechnického parku.

Inkubátor může být samostatný subjekt nebo může být také součástí vědeckotechnického parku.

3.3 Nástroje podpory MSP a jejich financování

Přehled nástrojů přímé podpory podnikatelů a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování v letech 2007-2013:

- hlavními nástroji podpory rozvoje malých a středních podniků budou cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry, úvěry se sníženou úrokovou sazbou a podřízené úvěry, dotace a kapitálové vstupy. Rozvoj infrastruktury pro podnikání bude podporován formou dotací.

Zvláštní důraz bude kladen na podpory vstupu do podnikání a na podpory posilující kapitál malých a středních podnikatelů včetně zajištění dostatečných zdrojů na jejich podporu pro vstup na zahraniční trhy, úvěrů pro výrobní zajištění exportních zakázek a poskytování zvýhodněného pojišťování exportních rizik.

Programy, z nichž budou podnikatelé získávat prostředky strukturálních fondů, budou zaměřeny na:

- investičně zaměřené projekty ke zvyšování konkurenceschopnosti, zejména v důsledku realizace inovací,
- vstup do podnikání,
- podporu vstupu na zahraniční trhy,
- podporu rozvoje lidských zdrojů včetně oblasti mezinárodního obchodu,
- úspory energií,
- využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Programy financované z prostředků státního rozpočtu v závislosti na jeho zdrojových možnostech budou zaměřeny zejména na:

- poradenství,
- certifikace,
- tvorbu špičkového designu,
- podporu přípravy projektů pro výzkum a vývoj v rámcových programech EU,

- investiční projekty malých a středních podnikatelů na území ČR, kde podnikání nelze podporovat ze strukturálních fondů,
- podporu zapojení podniků do procesu internacionalizace.

Celostátní programy budou financovány s využitím zejména prostředků strukturálních fondů a státního rozpočtu. Programy realizované regiony budou financovány z prostředků strukturálních fondů a krajů. V případě záruk, úvěrů a rizikového kapitálu budou vytvářeny fondy s účastí veřejných prostředků v souladu s legislativou EU pro jejich tvorbu, správu pohledávek z jejich operací a jejich vypořádání.

4 Podpora MSP v Polsku

Polsko – stručná charakteristika

Polsko (polsky Polska), oficiální název Polská republika (PR, polsky Rzeczpospolita Polska, RP) je stát, který leží ve střední Evropě. Na západě hraničí s Německem, na jihu s Českem a Slovenskem, s Běloruskem a Ukrajinou na východě a s Litvou a Ruskem (Kaliningradská oblast) na severu. Polsko má ze severu přístup k Baltskému moři se 770 km pobřeží. Povrch je převážně rovinný, hory tvoří většinu jižní hranice.

Polsko je s téměř 40 miliony obyvatel osmý nejlidnatější stát Evropy. Po roce 1945 tvoří naprostou většinu Poláci, nábožensky římští katolíci. Horní Slezsko je charakteristické největší koncentrací obyvatelstva a průmyslu. Hlavním městem je Varšava, do raného novověku jím byl Krakov. Polsko je devátou největší evropskou zemí.

Polsko je členskou zemí Evropské unie, Severoatlantické aliance (NATO), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Světové obchodní organizace (WTO) a Visegrádské skupiny.

Od 1. 1. 1999 je v platnosti nové trojstupňové teritoriální rozdělení státu, jehož jednotkami jsou województwa (vojvodství-kraje), powiaty (okresy) a gminy (obce). Představitelem státní moci ve vojvodství je vojvoda, nejvyšším zástupcem samosprávy ve vojvodství je maršálek. Okresy a obce jsou samosprávné. V čele okresu je starosta, nejvyšším představitelem obce je fojt (wójt), města burmistr nebo prezident (ve velkých městech). Ke konci roku 2009 bylo Polsko rozděleno na 16 vojvodství, 379 okresů (z toho 65 měst s právy okresu) a 2478 obcí. Polské obce oproti obcím v ČR jsou zpravidla větší, spíše odpovídají obvodům pověřených obecních úřadů.

Ze statistického hlediska Evropské unie je Polsko rozděleno do 6 regionů (NUTS 1), 16 vojvodství (NUTS 2), 66 subregionů (NUTS 3). Bývalý NUTS 4 (dnes LAU 1 - local administrative units) jsou okresy a NUTS 5 (LAU 2) obce, viz následující tabulka.

Tabulka 4. 1 Rozdělení Polska na regiony

Region	Vojvodství	Hlavní město
Południowo-zachodni	Dolnoslezské Opolské	Wrocław Opole
Północno-zachodni	Lubuské Velkopolské Západopomořanské	Gorzów Wlkp. (Zielona Góra – sídlo sejmiku) Poznań Szczecin
Północny	Kujavsko-pomořanské Pomořanské Varmiňsko-mazurské	Bydgoszcz (Toruń - sídlo sejmiku) Gdańsk Olsztyn
Centralny	Łódžské Mazovské	Łódź Warszawa
Południowy	Małopolské Slezské	Kraków Katowice

Wschodni	Lublinské Podkarpatské Podleské Svatokřížské	Lublin Rzeszów Białystok Kielce
----------	---	--

Zdroj: vlastní zpracování

V Polsku je celkem 897 měst, z toho 39 má nad 100 tisíc obyvatel. Polská města vytvářejí aglomerace. Největší aglomerací je tzv. Slezská konurbace, která zahrnuje konglomerát 19 obcí s celkovým počtem obyvatel 2,2 mil.

4.1 Přehled institucí podporujících MSP

Na základě analýzy získaných údajů nutno konstatovat, že navržená struktura rozdělení institucí podporující MSP na veřejnoprávní, zájmové a profesionální není pravděpodobně optimální v podmínkách Polské republiky a zdá se, že neodpovídá reálnému rozdělení.

Na základě prostudovaných zdrojů se jeví jako pravděpodobně nejreálnější rozdělení těchto institucí na:

1. Evropské instituce podporující MSP a regionální rozvoj
2. Celostátní instituce
3. Krajské instituce (vojvodské) – lokální, teritoriální instituce

Toto rozdělení je možné doložit konkrétními výsledky ve vyhledávání v dostupných zdrojích polské provenience. Je důležité upozornit na to, že v českých informačních zdrojích není možné tyto informace dohledat. Existují pouze obecné informace bez možnosti jakéhokoli bližšího členění. Za jediný komplexní informační zdroj lze označit oficiální stránky Polského velvyslanectví v České republice, kde jsou uvedeny informace jen zčásti využitelné.

Celostátní instituce podporující MSP v Polsku

Ministerstvo hospodářství – Ministerstwo gospodarki

(<http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiebiorczosci>)

Ministerstvo financí - Ministerstwo finansów (<http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow>)

Ministerstvo státního majetku - Ministerstwo skarbu państwa

(<http://www.msp.gov.pl/>)

Ministerstvo spravedlnosti - Ministerstwo sprawiedliwości (<http://ms.gov.pl/>)

Ministerstvo dopravy, stavebnictví a námořního hospodářství - Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (<http://www.transport.gov.pl/>)

Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova - Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi (<http://www.minrol.gov.pl/pol/>)

Ministerstvo pro místní rozvoj - Ministerstwo rozwoju regionalnego

(<http://www.minrol.gov.pl/pol/>)

Ministerstvo zahraničních věcí - Ministerstwo spraw zagranicznych

(http://www.msz.gov.pl/pl/p/msz_pl/)

Regionální instituce podporující MSP v Polsku

Podnikatelské inkubátory - IP Inkubatory przedsiębiorczości

(<http://mojafirma.infor.pl/firma-w-unii/53461,Inkubatory-przedsiębiorczosci-w-Unii-Europejskiej.html>)

Akademický podnikatelský inkubátor - AIP Akademickie Inkubatory

Przedsiębiorczości (<http://www.inkubatory.pl/pl/proces-zakadania-firmy-w-aip/co-daje-aip>)

Hospodářské komory (Izby gospodarcze) (http://msp.money.pl/znajdz_adres/izby-gospodarcze/).

Národní hospodářská komora (Krajowa Izba Gospodarcza) (<http://www.kig.pl>)

Centra transferu technologií

(http://mfiles.pl/pl/index.php/Centrum_transferu_tehnologii)

Polská agentura pro rozvoj podnikání – PARP Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
(<http://www.parp.gov.pl/index/index/1439>)

Agentury lokálního rozvoje.

4.2 Charakteristika institucí podporujících MSP a charakter podpory

Charakteristiku institucí a charakteru podpory se budeme věnovat dle dříve zmiňovaného členění v subkapitole 4.1.

4.2.1 Využívané evropské fondy

Na základě dříve uvedeného členění institucí největší objemy podpory jsou realizovány z Evropských fondů. Tato forma podpory je realizována již od vstupu Polska do EU a předpokládá se, že bude realizována ještě i v následujících letech.

Evropské fondy využívané v Polsku

Velká část příjmů do rozpočtu EU je závislá na hospodářské úrovni jednotlivých členských států. To v praxi znamená, že země bohatší platí do rozpočtu EU více než země chudší. Polsko patří také k těm zemím, které platí do EU méně, než z EU dostávají. Předpokládá se, že v letech 2007-2013 Polsko dostane z prostředků EU celkem 87 miliard euro a jeho splátka do EU by měla činit 22 miliard euro. Polsko by mělo v daném období „vydělat“ kolem 65 miliard euro.

Peníze EU rozděluje prostřednictvím fondů, díky kterým realizuje zemědělskou politiku (také politiku rybaření a rybolovu), politiku soudržnosti, která má přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti EU, a také pozitivně ovlivňovat zemědělství, kulturu, infrastrukturu, školství a bezpečnost. Ze stejných prostředků jsou také financovány výdaje spojené s udržováním administrativy institucí EU. V současné době, tedy v období let 2007-2013 poprvé v historii EU, prostředky na podporu konkurenceschopnosti a soudržnosti převyšují množství prostředků věnovaných na rozvoj zemědělství a rozvoj vesnických oblastí, jak ukazuje následující graf na obrázku 4.1.

Obrázek 4.1 Rozdělení prostředků EU v letech 2007-2013¹⁹



Zdroj: Evropská komise, Dyrekcja Generalna ds. Budžetu (Generální ředitelství pro rozpočet)

Z grafu je zřetelné, že nejvíce prostředků EU je věnováno na konkurenceschopnost a soudržnost (44,2%). Dalším důležitým oborem, na který plynou evropské prostředky je zemědělství, ochrana životního prostředí a rybolov (43%). Propagace EU na mezinárodním poli je zajišťována 5,7% prostředků. Podobná částka (5,9%) je věnována na náklady spojené se zaměstnáním personálu a údržby budov všech institucí EU. Nejmenší část prostředků EU (1,2%) má zajistit podporu kultury, boj s terorismem, nelegální emigrací, to vše v rámci kapitoly „Obyvatelstvo, svoboda, spravedlnost a bezpečí“

Období let 2007-2013 je obdobím, kdy Polsku byla přiznána podpora EU na rozvoj jednotlivých regionů i celé země, na rozvoj lidských zdrojů, a také na sblížení životní úrovně Poláků se standardy v EU. Kromě ekonomické a společenské soudržnosti (vyrovnání hospodářské a společenské úrovně rozvoje všech regionů v Evropě), stejné důležitosti se těší i teritoriální soudržnost. Teritoriální soudržnost doplňuje a umocňuje hospodářsko-sociální soudržnost, což znamená rovnoměrný a jednotný rozvoj celého teritoria Evropské unie rovněž z pohledu infrastruktury, koncentrace lidské činnosti a rovných šancí. V menší míře než tomu bylo v minulých obdobích, jsou dotace EU redistribucí příjmů z bohatších regionů regionům chudším. V současné době mají dotace stimulovat inovační jednání a atraktivnost jednotlivých regionů. V regionální dotační politice významnou úlohu má také podpora vzdělanosti. Důsledkem změny dotační politiky EU na léta 2007-2013 byl **počet strukturálních fondů** redukován ze čtyř do dvou, přičemž zůstal zachován ještě jeden již dříve realizovaný fond:

- 1. Evropský fond regionálního rozvoje - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – (EFRR).**
- 2. Evropský společenský fond - Europejski Fundusz Społeczny (EFS).**
- 3. Fond soudržnosti - Fundusz Spójności (byl zachován i pro toto období).**

Z pohledu využívání evropských prostředků v současném období k významné změně patří částečná decentralizace v zavádění operačních programů financovaných ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti. Kromě centrálních programů (celostátních), **vzniklo 16**

¹⁹ Konkurencyjność i spójność (konkurenceschopnost a soudržnost), zasoby naturalne: rolnictwo.... (zemědělství, ochrana životního prostředí a rybolov), obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość: obywatelstvo, svoboda, bezpečnost a spravedlnost.

regionálních operačních programů (RPO), které zastoupily dříve realizovaný Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – ZPORR (Integrovaný operační program regionálního rozvoje). Regionální operační programy jsou řízené a vyhlášované samosprávou jednotlivých krajských úřadů (Urzędy Marszałkowskie poszczególnych województw). Regionální operační programy (RPO) podporují rozvoj potenciálu jednotlivých regionů, např. regionální infrastruktury (zdraví, osvěta, nakládání s odpady, kanalizace, vodovody, energetika, informatizace atd.). Nejvíce prostředků z EFRR prostřednictvím 16 RPO bude přiznáno na dopravu (skoro 27%), což znamená, že co čtvrté euro podpoří tento druh investice. Druhou velmi významnou oblastí podpory je výzkum a technologický rozvoj, a také inovace a podnikání.

V období let 2004-2006 prostředky určené na investice v podnicích byly žadatelům poskytovány v rámci Sektorového operačního programu Růst konkurenceschopnosti podniků (SPOWKP). V současném období (2007-2013) Regionální operační programy (RPO) představují kontinuaci tohoto programu v pozměněné podobě. V každém z regionálních operačních programů je alespoň jedna priorita, v jejímž rámci jsou finanční prostředky určené na investice v podnicích a mají přispět k vyšší konkurenceschopnosti. Podnikatelé se mohou ucházet rovněž o dotace (mimo RPO) z **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka - PO IG** (Operační program inovační hospodářství). Tento program je především určen podnikům, které realizují inovační investice v nadregionální oblasti. Operační program inovační hospodářství (PO IG) kromě podpory inovačních záměrů podnikatelů nabízí podporu také institucím z tzv. okolí podnikání. Jedná se o takové instituce, jejichž úkolem je stimulace inovačního chování a konkurenceschopnosti polských podniků. Jsou to mezi jinými také regionální a lokální agentury rozvoje, podnikatelské inkubátory, centra transferu technologií, hospodářské komory.

Sektorový operační program Rozvoj lidských zdrojů (**Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich - SPO RZL**) fungující v letech 2004-2006 má svou kontinuaci v letech 2007-2013 v Operačním programu Lidský kapitál (Program Operacyjny Kapitał Ludzki - PO KL). Jeho cílem je budování znalostní společnosti a také rozvoj lidského kapitálu prostřednictvím vzdělání, školení, pomoci v rozhodování k zahájení podnikatelské činnosti a různých společenských iniciativ. Nově o podporu z tohoto programu se mohou ucházet iniciativy zaměřené na zkvalitnění práce úřadů, zkvalitnění zdravotní péče, na podporu vysokého školství, systému osvěty, na podporu lokálních vzdělávacích iniciativ a také na podporu institucí „společenské ekonomie“ (např. sociálních družstev).

Z programu **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - POIiŚ** (Operační program infrastruktura a životní prostředí) jsou dotovány následující oblasti: ochrana životního prostředí, doprava, energetika, kultura, ochrana zdraví a vysoké školství. V předchozím období program podobného charakteru neexistoval. Investice podobného charakteru byly realizovány v rámci Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego a Sektorowego Programu Operacyjnego Transport.

Úplně nové možnosti se otevírají s realizací **Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej - PO RPW** (Operační program Rozvoj východního Polska). Finanční prostředky tohoto programu podporují rozvoj 5 vojvodství (krajů): warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego oraz podkarpackiego. Cílem programu je zvýšení tempa společensko-hospodářského rozvoje východního Polska.

V letech 2004-2006 i v letech 2007-2013 funguje **Program Operacyjny Pomoc Techniczna -PO PT** (Operační program Technická pomoc). Z prostředků tohoto programu je financována podpora pro vládní administrativu, která odpovídá za fungování a zavádění využívání evropských fondů. Komponenty této technické pomoci se objevují i v ostatních operačních programech.

Existují ještě programy podporující rozvoj zemědělství a rybolovu. Celkový přehled všech programů, které jsou realizovány v současné době, představuje následující výčet:

Regionální operační programy (Regionalne Programy Operacyjne - RPO)

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG).

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL).

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ).

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW).

Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013 (PO PT).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzežnych obszarów rybackich (PO Ryby).

Europejska Współpraca Terytorialna.

Programy transgraniczne (přeshraniční programy).

Program Polska – Brandenburgia.

Program Polska – Meklemburgia Pomorze Przednie / Brandenburgia.

Program Polska – Saksonia.

Program Polska – Słowacja.

Program Polska – Czechy.

Program Polska – Litwa.

Program Południowy Bałtyk / South Baltic.

Programy transnarodowe: (nadmárodní programy)

Program Region Morza Bałtyckiego

Program Europa Środkowa

Programy międzyregionalne: (meziregionální programy)

INTERREG IV

ESPO

INTERACT II

URBACT

Společné iniciativy v letech 2007-2013 představují programy:

Jessica

Jeremie

Jaspers

Činnost evropských fondů

Evropské fondy se realizují na třech úrovních:

- koordinace,
- zavádění (přiznávání),
- řízení.

Na každé z těchto úrovní působí jiné instituce. Jsou to instituce koordinující a monitorující, instituce řídící, instituce schvalující. V poslední etapě se připojují ještě instituce certifikující a instituce auditní.

4.2.2 Celostátní instituce podporující MSP

Problematika financování ze strany těchto institucí nebude v této části kompletně analyzována. To zejména proto, že jednotlivá ministerstva poskytují financování zejména na základě individuálních grantů, jejich žadatelé jsou jak fyzické, tak právnické osoby. Blíže se jen podíváme na ministerstvo hospodářství.

Ministerstwo gospodárství – Ministerstwo gospodarki

Ministerstvo spravuje evropské fondy v souladu s národní strategií. Hraje také roli zprostředkovatele u vybraných operačních programů. K získání nejširších informací ohledně hospodářské politiky podpory podnikání a jejích forem slouží internetové stránky Polské agentury pro rozvoj podnikání – Polska agencja rozwoju przedsiębiorczości (<http://www.parp.gov.pl/index/index/1439>), blíže dále. Na stránkách ministerstva jsou také další důležité odkazy a kontakty:

- Kontaktní místo pro e-commerce, výměna informací na vnitřním trhu - Punkt kontaktowy e-commerce, Wymiana informacji na rynku wewnętrznym.
(<http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/sieci-wsparcia/>)
- Produkty harmonizované vyžadující označování CE – Wyroby zharmonizowane wymagające oznakowania CE:
(<http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Bezpieczenstwo+produktow+i+uslug/Ocena+zgodnosci>)
- Produkty niezharmonizowane
(http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Instrumenty+rynku+wewnetrznego/Punkt+Kontaktowy+do+spraw+Produktow_)

Další kontakty najdete v příloze 2.

4.2.3 Regionální instituce podporující MSP

Instituce, podporující podnikání (tzw. instytucje otoczenia biznesu) mají za úkol stimulovat inovace a zvyšovat konkurenceschopnost polských firem a zahrnují tedy:

- podnikatelské inkubátory,
- hospodářské komory,
- centra transferu technologií,
- regionální a lokální agentury regionálního rozvoje.

Podnikatelské inkubátory - IP Inkubatory przedsiębiorczości

Začaly se objevovat ještě před vstupem do Evropské unie. V současné době jsou mnohem více populární a mají více příležitostí. Jejich činnost podporuje Evropský fond regionálního rozvoje. IP je speciálně organizovaný prostor mající místní charakter, slouží k vytváření, stimulaci a podpoře nově vzniklých (mladých) podniků.

Na rozdíl od klastrů, které jsou zaměřeny na podniky a instituce podporující podnikání již na místě a v určitém odvětví, IP jsou živnou půdou pro začínající nové firmy.

Klíčovými prvky úspěchu podnikatelských inkubátorů jsou:

- 1) rada, která organizuje zdroje a rozvíjí obchodní, marketingové a manažerské dovednosti odpovídající potřebám podniků – klientů,

- 2) společné kancelářské služby, školení, technické zázemí a vybavení,
- 3) výběr klientů a proces rychlejšího rozvoje, vlivem čehož se podniky stávají více nezávislé a schopné opustit tento IP,
- 4) pomoc při získávání finančních prostředků pro rozvoj podniku.

Většina existujících inkubátorů byla vytvořena z iniciativy fondů, sdružení, organizací, agentur nebo jiné organizace (stále více obcí a krajů), které mají za cíl podporovat místní a regionální rozvoj.

IP je zaměřen na podporu nových a pomoc při rozvoji již existujících firem a jejich cílem je:

- vytváření a rozvoj podniků, získávání zkušeností pro pozdější nezávislé fungování na trhu,
- vytváření nástrojů, na výzkum objektu a technické prostředky, které umožní tvorbu nových pracovních míst pro nezaměstnané pomocí inkubace nových a rozvoje stávajících malých a středních podniků,
- podpora a uplatňování systému pobídek s cílem vytvořit nové podněty podnikání (wyinkubowania nowych podmiotów gospodarczych),
- podpora sociálních projektů zmírňujících a odstraňujících negativní dopady nezaměstnanosti a na růst odborné způsobilosti osob se zdravotním postižením.

IP zajišťují pro podnikatele (pomáhají podnikům):

- pronájem kancelářských prostor, skladů, za nižší než tržní nájemné (např. kancelářské prostory od 5 zł do 10 zł netto za 1 m², v závislosti na kategorii pronajímatele a doby pobytu firmy v inkubátoru, a k pronájmu skladovacích prostorů nebo výrobní využití - slevy v závislosti na velikosti 10 až 20%),
- poskytování administrativní podpory,
- poskytování infrastruktury jako je telefon, fax, kopírka, počítač, atd. (infrastruktury informacyjnej),
- poskytování konferenčních prostor,
- právní a daňové poradenství,
- poskytování kancelářské služby,
- pomoc při získávání kapitálu pro další rozvoj,
- marketingové služby,
- pořádání školení a seminářů pro tvorbu a správu firmy,
- organizace a provádění výměny zkušeností, propagace v oblasti rozvoje podnikání,
- pomoc při navázání obchodních kontaktů.

Akademický podnikatelský inkubátor - AIP Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

AIP byly Ministerstvem hospodářství označeny jako nejlepší iniciativy propagující (promującą) podnikání v Polsku. AIP pomůže začít s podnikáním prostřednictvím inovativního způsobu, na úrovni AIP (v preinkubačním programu), aniž by bylo nutné založit si vlastní firmu, což snižuje náklady, byrokracii a riziko začínajícího podnikatele a umožňuje jim soustředit se na rozvoj vlastní činnosti podniku.

Posláním AIP je vytváření příznivého prostředí pro rozvoj podnikání mezi mladými lidmi. Za tímto účelem bylo na univerzitách v Polsku vytvořeno 32 inkubátorů, které nabízejí balíček inovativních služeb z oblasti účetnictví a finančního účetnictví, sepisování smluv a poskytování právního poradenství, pomoc při udělování dotací a půjček.

AIP poskytuje:

- 1) Akivity (działalność) na principu rozdělení v inkubátoru.
- 2) Vedení účetnictví firmy – przez biuro księgowo.
- 3) Právní poradenství, tvorba a ověřování smluv.
- 4) Individuální bankovní účet.
- 5) Poradenství v období chodu firmy a přístup k informacím.
- 6) Propagace v médiích.
- 7) Dočasný přístup do kancelářských prostor a využívání adresy inkubátoru jako adresy firmy.
- 8) Volné sdílení multimediálních učeben a zařízení pro prezentace.
- 9) Organizace obchodních jednání a pomoc při získávání kontaktů.
- 10) Pomoc při získávání finančních prostředků pro investice.
- 11) Balíček výhod Benefits4Business.

Spolupráce s AIP umožňuje jakékoli osobě založit firmu s co nejnižšími náklady, nejrychlejší a nejjednodušší způsob, jak podnikat v Polsku, s minimálním rizikem. Mladý podnikatel nemá (laku) vlastnost, portfolio a znalosti, stačí jen dobrý nápad! AIP nabízí zajímavé portfolio, které umožní dynamický rozvoj firmy.

Úspěchy AIP: kolem 1000 lidí se podílí na podnikání v AIP, asi 2000 přešlo z AIP na vlastní podnikání, více než 10 milionů příjmů se tvoří každoročně v AIP, desítky tisíc zł - celková hodnota zakázek získaných AIP pro firmy v AIP, více než 1500 nápadů bylo předloženo v největší polské soutěži podnikatelských záměrů, bylo získáno více než 150 nenávratných dotací v celkové hodnotě 2 miliony zlotých pro mladé lidi zakládající vlastní firmy.²⁰

Hospodářské komory (Izby gospodarcze)

V Polsku je 5 typů komor, a to:

1. Národní hospodářská komora (Krajowa Izba Gospodarcza).
2. Regionální hospodářské komory (Izby regionalne).
3. Hospodářské komory odvětvové (Izby branżowe).
4. Hospodářské komory řemeslné (Izby rzemieślnicze).
5. Obchodní komory (Izby handlowe).

Ad1) Národní hospodářská komora (Krajowa Izba Gospodarcza) Sídli ve Varšavě.

Ad2) Regionální hospodářské komory (Izby regionalne) se nacházejí v 53 polských městech.

- Białá Podlaska, Białystok, Bielsko-Bialá, Bydgoszcz, Ciechanów, Częstochowa, Czluchów, Dąbrowa Górnicza, Elbląg, Gdańsk, Gliwice, ława, Jelenia Góra, Kędzierzyńsko-Kozielska, Kalisz, Katowice, Kielce Staropolska, Kołobrzeg, Kościerzyna, Konin, Koszalin, Krosn, Kutno, Leszno, Lublin, Łódź, Nowy Sącz, Opole, Ostrów Wielkopolski, Ostrołęka, Piła, Piotrków Trybunalski, Poznań, Przemyśl, Racibórz, Radom, Rybnik, Rzeszów, Słupsk, Sanok, Stalowa Wola, Starachowice, Szczecin, Świdnica, Tarnów, Tarnowskie Góry, Toruń, Turek, Włocławek, Warszawa, Wrocław, Zakopane, Zielona Góra.

²⁰ Viz: <http://www.aipbialystok.pl/o-aip>

Ad3) **Hospodářské komory odvětvové (Izby branžowe)** jsou tvořeny následujícími 73 komarami:

- Łódzka Izba Budownictwa (stavebnictví).
- Cukrownicza Izba Gospodarcza (cukrovarnictví).
- Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa (hornictví).
- Geodezyjna Izba Gospodarcza (geodézie).
- Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa (hutnictví).
- Izba Architektów RP (architekti).
- Izba Bawełny w Gdyni (bavlna).
- Izba Budownictwa z Siedzibą w Katowicach (stavebnictví).
- Izba Gospodarcza Apteka Polska (lékárny).
- Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie (teplárenství).
- Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska (energetika a ochrana ŽP).
- Izba Gospodarcza Farmacja Polska (farmacie).
- Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej (městské komunikace).
- Izba Gospodarcza Medycyna Polska (zdravotnictví).
- Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych (neželezné kovy).
- Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych (zábavná zařízení).
- Izba Gospodarcza Przemysłu Elektrotechnicznego (elektrotechnický průmysl).
- Izba Gospodarcza Rękodzieła Ludowego i Artystycznego Cepelia (rukodělná řemesla).
- Izba Gospodarcza Rolno-Przemysłowa (zemědělsko-průmyslová).
- Izba Gospodarcza Transportu Lądowego (pozemní doprava).
- Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie (vodovody).
- Izba Kupców i Przemysłowców (obchodníci a průmyslníci).
- Izba Notarialna (notářství).
- Izba Projektowania Budowlanego (stavební projekty).
- Izba Przedsiębiorców Branży Biurowo-Szkolnej (školské úřady).
- Izba Przemysłowo-Handlowa Branż Maszyn Rolniczych i Spożywczych (zemědělské a potravinářské stroje).
- Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych (zahraniční investování).
- Izba Przemysłowo-Handlowa Rybackiego Okręgu Rybackiego (rybářství).
- Krajowa Izba Gospodarcza Bursztynu (jantar).
- Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (elektronika a telekomunikace).
- Krajowa Izba Gospodarczo-Rehabilitacyjna (rehabilitace).
- Krajowa Izba Gospodarki Morskiej (námořní hospodářství).
- Krajowa Izba Mody (móda).
- Krajowa Izba Opakowań (balení).
- Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz (výrobci drůbeže a krmiv).
- Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza w Warszawie (drůbež).
- Krajowe Forum Chłodnictwa (chládkářství).
- Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego (tabákový průmysl).
- Nowatorska Izba Gospodarcza (inovační hospodářství).
- Odlewnicza Izba Gospodarcza (slévárenství).
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa (silniční doprava).
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza Producentów Mebli (nábytek).
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu (recyklace).

- Polska Izba AGD.
- Polska Izba Bielizny (prádlo).
- Polska Izba Dodatków do Żywności (potravinářské příměsi).
- Polska Izba Druku (tisk).
- Polska Izba Ekologii (ekologie).
- Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój” (ekologický rozvoj).
- Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji (dovozci, vývozci a kooperace).
- Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych (stroje a zemědělská zařízení).
- Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego (dřevařský průmysl).
- Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji (automobilová doprava a spedice).
- Polska Izba Gospodarki Odpadami (odpady)
- Polska Izba Handlu (obchod).
- Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (informatika a telekomunikace).
- Polska Izba Konstrukcji Stalowych (ocelové konstrukce).
- Polska Izba Motoryzacji (automobilový průmysl).
- Polska Izba Nasienna (semena).
- Polska Izba Ochrony Osób i Mienia (ochrana osob a majetku).
- Polska Izba Odzieżowo-Tekstylna (oděvy a textil).
- Polska Izba Paliw Płynnych (kapalná paliva).
- Polska Izba Producentów Urządzeń i Usług Na Rzecz Kolei (železniční zařízení a služby).
- Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa (průmysl a obchod ve stavebnictví).
- Polska Izba Przemysłu Chemicznego - Związek Pracodawców (chemický průmysl)
- Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych POLFARMED (farmaceutický průmysl).
- Polska Izba Przemysłu Skórzanego (kožený průmysl).
- Polska Izba Przemysłu Tekstylnego (textilní průmysl).
- Polska Izba Systemów Alarmowych (alarmy).
- Polska Izba Turystyki (turismus).
- Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa (stavebnictví).
- Wielkopolska Izba Budownictwa (stavebnictví).
- Związek Banków Polskich (polské banky).

Kde například HK obchodu - [http:// www.pih.org.pl](http://www.pih.org.pl)

Ad3) Hospodářské komory řemeslné (Izby rzemieślnicze) se nacházejí v 5 městech:

- Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, Kielce, Kraków, Olsztyn.

Ad 5) Obchodní komory (Izby handlowe) zahrnují následujících 25 obchodních komor:

- Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (Polsko-USA).
- Brytyjsko-Polska Izba Handlowa (Polsko-VB).
- Česko-Polska Mieszana Izba Handlowa (Polsko-ČR).
- Francuska Izba Przemysłowo-Handlowa w Polsce (Polsko-Francie).
- Izba Gospodarcza Polsko-Włoska (Polsko-Itálie).
- Izba Przemysłowo-Handlowa Polska-Izrael (Polsko-Izrael).

- Jetro - Japoňski Ošrodek Handlu Zagranicznego (Polsko-Japonsko).
- Korea Trade Center – Kotra (Polsko-Korea).
- Niderlandzko-Polska Izba Gospodarcza (Polsko-Nizozemí).
- Polsko-Łotewska Izba Handlowo-Przemysłowa (Polsko-Lotyšsko).
- Polsko-Arabska Izba Gospodarcza (Polsko-Arabské státy).
- Polsko-Azerbejdžánska Izba Gospodarcza (Polsko-Azerbajdžán).
- Polsko-Belgijsko-Luksemburska Izba Handlowa (Polsko-Belgie).
- Polsko-Białoruska Izba Handlowo-Przemysłowa (Polsko- Bělorusko).
- Polsko-Brazyljska Izba Gospodarcza (Polsko-Brazílie).
- Polsko-Chiňská Izba Gospodarcza (Polsko-Čína).
- Polsko-Hiszpaňská Izba Gospodarcza (Polsko-Španělsko).
- Polsko-Litewska Izba Gospodarcza Rynków Wschodnich.
- Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (Polsko-Německo).
- Polsko-Południowoeuropejska Izba Handlowa (Polsko- jižní Evropa).
- Polsko-Portugalska Izba Gospodarcza (Polsko-Portugalsko).
- Polsko-Szwedzka Izba Gospodarcza (Polsko-Švédsko).
- Polsko-Ukraiňská Izba Gospodarcza (Polsko-Ukrajina).
- Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza (Polsko-Skandinávie).
- Tajwańskie Centrum Handlowe – Cetra (Polsko-Tajvan).

Centra transferu technologii

Centrum pro transfer technologii (CTT) je různorodá skupina nesledující zisk, zahrnuje poradenské pracoviště (firmy), školení a informace, které realizují podpůrné programy pro transfer technologii a komercializaci, a všechny úkoly spojené s tímto procesem. Činnosti CTT jsou na rozhraní vědy a podnikání, jsou výsledkem adaptace moderních technologií, které působí v oblasti malých a středních podniků, a tím přispívají k podpoře inovací a ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků a regionálních hospodářských struktur.

Hlavním cílem činnosti je vytvoření široké sítě kontaktů mezi výzkumem a průmyslem. Jsou dva směry vývoje tohoto typu vývojových center. Jeden se zaměřil na podporu univerzitních vztahů a jejich právní formy (dohody, smlouvy). Druhý si vybral širší oblast činnosti, která se specializuje na řešení malých a středních podniků působících v regionu a pomáhá jim při získávání nových technologií a odborných znalostí.

Polská agentura pro rozvoj podnikání – PARP Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

PARP jako vládní agentura podléhá ministru hospodářství, jak již bylo dříve zmiňováno. Byla zřízena zákonem ze dne 9. listopadu 2000. Agentura spravuje finanční prostředky ze státního rozpočtu a Evropské unie na podporu podnikání a inovace a rozvoj lidských zdrojů. Posláním PARP je vytvářet příznivé podmínky pro udržitelný rozvoj polské ekonomiky prostřednictvím podpory inovací a mezinárodní obchodní aktivity a podporovat ekologicky šetrné způsoby výroby a spotřeby. "PARP - partner na cestě k úspěchu podnikání."

Cílem agentury je realizace programů hospodářského rozvoje na podporu inovací a výzkumu malých a středních podniků (MSP), regionální rozvoj, růst vývozu, rozvoj lidských zdrojů a využívání nových technologií. Ve finančním výhledu na období 2007-2013 je agentura odpovědná za provádění činností v rámci tří operačních programů pro inovační ekonomiky, lidského kapitálu a rozvoj Polska a východní Evropy.

PARP zahrnuje síť Národního systému služeb (Krajowego Systemu Usług), do kterého patří jednotlivé agentury regionálního rozvoje, jako například:

- Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.

- Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie.
- MARR - Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego.
- GARR Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego.
- Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. pełniąca rolę Regionalnej.
- Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. | ZARR.
- Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.
- Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego.
- Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.
- Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.
- Agencja rowoju regionalnego „ARLEG” S. A.
- Agencja Rozwoju Gospodarczego Kraków-Wschód Sp. z o. o.
- Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. atd.

Jejich posláním je podpora a propagace sociálně-ekonomického rozvoje regionu, aktivace a podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky prostřednictvím provádění národních a evropských dotačních programů. Strategickým cílem agentur je udržet v regionu vedoucí postavení jako instituce podporující programy pomoci pro rozvoj podnikání a získání postavení jako lídra pro poskytování souvisejících služeb, podporujících socio-ekonomický rozvoj regionu.

Agentury lokálního rozvoje (ARL Agencja Rozwoju Lokalnego) tvoří mnoho agentur, například:

- Agencja Rozwoju Lokalnego S. A. w Sosnowcu.
- Agencja Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim S.A.
- Agencja Rozwoju Północnej Wielkopolski.
- Agencja Rozwoju Mazowsza.
- Agencja Rozwoju Edukacji.
- Agencja Kreatywnego Rozwoju.
- Agencja Rozwoju Miasta S. A.
- Agencja Rozwoju Przemysłu S. A.
- Agencja Rozwoju Innowacji Sp. z o.o.
- Polska Agencja Rozwoju Regionalnego w Lublinie, atd.

Např. posláním agentury Agencja Rozwoju Lokalnego w Sosnowcu S. A. je podporovat rozvoj malých a středních podniků. ARL vytvořila komplexní systém podpory pro rozvoj malých a středních podniků, jako sektoru, který vytváří nová pracovní místa. Podpora je realizována prostřednictvím těchto nástrojů:

- Creditní a záruční fond - Fundusz Poręczeń Kredytowych
- Místní úvěrový fond - Lokalny Fundusz Pożyczkowy
- Bezplatné konzultace - Bezpłatny Punkt Konsultacyjny
- Místní evropské informační středisko - Lokalne Centrum Informacji Europejskiej
- Investorské služby - Usługi inwestorskie

4.2.4 Podpora a financování rozvoje MSP

Ekonomické procesy, které probíhají ve všech hospodářských subjektech, také v malých a středních podnicích, jsou do značné míry podmíněné kapitálem, který má podnik k dispozici a také dosahovanými výnosy a náklady, které s jejich získáním jsou spojené. Cíle fungování komerčních hospodářských subjektů mají zpravidla finanční rozměr, a veškerá manažerská rozhodnutí mají svůj odraz ve finanční oblasti. Proto základním

elementem úspěchu podniku je kvalita finančního managementu. Do této oblasti patří (Skowronek-Mielczarek, 2005, s. 16-17):

- Získávání kapitálu, spojené s výběrem racionálních zdrojů financování.
- Investování kapitálu v průběhu hospodářské činnosti.
- Řízení pracovního kapitálu, včetně hospodaření s majetkem a krátkodobými závazky a pohledávky.

Jedním s hlavních úkolů je získávání a správné využívání různorodých zdrojů financování určených na vznik podniku, financování běžné činnosti a také na rozvoj, včetně investic. Financování MSP má svá specifika, která se projevují v těchto vlastnostech.

1. MSP mají specifické financování, které je závislé na fázích rozvoje podniku. Ve fázi zakládání podniku převažují vlastní zdroje vlastníka, jeho rodiny a známých. Ve fázi rozvoje však dominují vlastní zdroje, které pocházejí z vytvořeného zisku (Łuczka, 2001, s. 16-17).
2. MSP také charakterizuje nepatrné využívání vnějších zdrojů financování, včetně bankovních úvěrů. Toto chování je podmíněno obavami podnikatelů z plnění závazků a ztrátou samostatnosti v rozhodování, ale také obavami finančních institucí spolupracovat s MSP. Tento postoj se v Polsku nazývá „zjawisko mentalności kredytowej“ což lze přeložit jako jev úvěrové mentality MSP a vyplývá jednak z ekonomických podmínek, a také ze snahy být právně i finančně nezávislým (Łuczka, 2001, s. 51-52).
3. K dalším vlastnostem MSP patří malé množství vlastních prostředků, což vede k omezeným zásobám. Vlastníky kapitálu je zpravidla rodina nebo úzký okruh lidí. Ve výčtu MSP dominují podniky tvořené jednou osobou nebo podniky rodinné, kde převládá snaha plně kontrolovat podnik.
4. MSP mají omezený přístup k úsporám z rozsahu výroby, což vede k vyšším nákladům na jednotku produkce a omezení zisku. Tato skutečnost následně vede k omezení samofinancování, hlavně v oblasti investic a hospodářské expanze a omezuje přístup ke zdrojům obecného kapitálu (Łuczka, 1997, s. 40-44).
5. MSP mají velmi omezený přístup na kapitálový trh, v důsledku čeho mají omezené možnosti financování např. nemožnost emitovat akcie, těžkosti v získání nových investorů apod. Tato vlastnost je spojená s organizačně-právními formami MSP (osoby fyzické, společnosti, obchodní společnosti) (Lachiewicz, Załęczny, 2003, s. 12-13).
6. MSP mají zpravidla i významné problémy ve spolupráci s finančními institucemi a jejich neochotou spolupráce s maloodběrateli (Łuczka, 2001, s. 83-101). Nedůvěra finančních institucí vůči MSP vyplývá také z omezených informací o ekonomicko-finanční kondici podniku, což je způsobeno tím, že řada MSP vede jednoduché účetnictví.
7. Zvláště závažným faktorem, který podstatným způsobem omezuje fungování MSP, jsou důsledky platební neschopnosti.

Vzhledem k výše uvedeným zjištěním je možno konstatovat, že přístup ke zdrojům financování a rozsah těchto zdrojů, významným způsobem určují fungování a další rozvoj MSP v Polsku.

Evropské fondy jako zdroj financování MSP

Jedním ze zdrojů financování investiční činnosti MSP mohou být fondy EU. Přistoupením Polska do EU se otevřela nová možnost podpory MSP, neboť EU klade důraz právě na rozvoj MSP. Již dvacet let je známá politika podpory MSP Evropskou unií. I přes tyto zdánlivě obrovské možnosti, MSP mají k těmto fondům značně omezený přístup a to z několika důvodů.

- Příprava žádosti o podporu z fondů EU je časově náročná a je velmi pracná.
- Vyžaduje znalost problematiky a velmi podrobného zpracování žádosti (bez jakékoli formální či věcné chyby).
- Případné svěření přípravy dokumentace spojené s žádostí o podporu odborné firmě či agentuře je velmi finančně nákladné.
- Je třeba počítat také s tím, že v případě získání podpory (projektu), po dobu jeho realizace i v době tzv. udržitelnosti, je podnik neustále dozorován příslušným ministerstvem a jeho orgány.
- Podniky, které chtějí získat dotaci z EU, musí mít dobrou a stabilní finanční kondici, což vlastně eliminuje podniky nejpotřebnější a dává šanci na rozvoj pouze těm úspěšným.

Evropské fondy jsou bezesporu alternativním zdrojem financování MSP v Polsku, avšak jejich získání má mnoha úskalí. Navíc je to zdroj financování pocházející z veřejných zdrojů, proto jejich čerpání je dozorováno polskými a evropskými orgány, které vyžadují dodržování někdy velmi zkomplikovaných předpisů a procedur.

EU dotace mohou podniky čerpat v uvedených kategoriích:

- 6.2. Operační program Lidský kapitál (PO KL - Program Operacyjny Kapitał Ludzki), - regionální finanční instituce - regionální partneři PART (Polská agentura pro rozvoj podnikání) spolupracuje při provádění činností v rámci OP směřující do sektoru MSP v regionu. Seznam je k dispozici na www.parp.gov.pl.

- 8.2 Operační program Inovační hospodářství (PO IG - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) - po dobu 6 nebo 12 měsíců ve dvou formách: vyplácí měsíční finanční podporu (ve výši, která není větší než minimální mzdy použitelné ke dni výplaty dotace) a poradenství a pomoc při odpovědném využívání dotace,

Pro mikropodniky, malé a střední podniky v rámci PO IG je možné využít

- Opatření 4.3. Technologie Credit - provádí banka národního hospodářství
- Opatření 4.4. Nové investice vysoce inovačním potenciálem - realizují polské agentury pro rozvoj podnikání (PARP)
- Opatření 8.1. Podpora podnikání v oblasti elektronického obchodu - provádí PARP
- Opatření 8.2. Podpora pro provádění B2B e-commerce - provádí PARP
- ROP (Regionalne Programy Operacyjne) zahrnuje:
 - Inovace – realizace v praxi nových nebo významně zlepšených podniků v oblasti výroby, procesu, uvádění na trh nebo organizace - uspořádání.
 - Regionální investice (RPI) - dotace na nové investice pro podnikatele v rámci ROP (regionálních operačních programů), jejichž cílem je rozvoj podniku. Dotace může být poskytnuta pouze na nové, dosud nezahájené investice - investice může začít ode dne podání žádosti (s rizikem, že nebude přijímat grant).

Státní podpora - jakákoli podpora poskytnutá členským státem nebo ze státních prostředků v jakékoli formě (dotace, úlevy, úvěry, záruky za půjčky, záruky), která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo výrobu určitého

zboží, a tím ovlivňuje obchod mezi členskými státy. To je spojeno s politikou hospodářské soutěže, které vylučuje podporu, zvýhodňuje vybrané entity. Princip rovných příležitostí vnímá veřejnou podporu jako výjimku z tohoto pravidla. Pomoc může být poskytnuta státem pro veřejné subjekty, nebo prostřednictvím jiných veřejných či soukromých subjektů určených státem.

Dotace na zahájení podnikání lze získat ze dvou zdrojů:

- ESF Operační program Lidské zdroje,
- z Pracovního fondu (Funduszu Pracy).

Organizace podporující MSP:

- Nadace MSP (Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw), 01-048 Warszawa, ul. Smocza 27, www.fund.org.pl,
- Nadace „spolupráce – věda – kultura“ (Fundacja "Współpraca-Nauka-Kultura"), Centrum Dydaktyczne Przedsiębiorczości, 00-419 Warszawa, ul. Rozbrat 44a,
- Polská konfederace soukromých zaměstnavatelů Lewiatan (Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan), 00-591 Warszawa, ul. Klonowa 6, www.pkpplewiatan.pl,
- Polsko-americká nadace poradenských služeb pro MSP (Polsko-Amerykańska Fundacja Doradztwa dla MSP), 00-074 Warszawa, ul. Trębacka 4, www.kig.pl,
- "Business Fair Play" Program Office, 00-074 Warszawa, ul. Trębacka 4, www.fairplay.pl,
- Nadace pro sociální a ekonomické iniciativy (Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych), 00-630 Warszawa, ul. Polna 24 lok. 7, www.fise.org.pl,
- Business Centre Club, 00-136 Warszawa, Plac Żelaznej Bramy 10, www.bcc.org.pl,
- Konfederace polských zaměstnavatelů (Konfederacja Pracodawców Polskich), 00-056 Warszawa, ul. Kredytowa 3, www.kpp.org.pl,
- Asociace zaměstnavatelů Warszawy i Mazowsza (Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza), 00-202 Warszawa, ul. Świętojerska 24, www.zpwim.pl.

5 Podpora MSP v Německu

Založení a investice středních podniků tvoří základ pro hospodářský růst, inovace a zaměstnanost. Podniky stojí při plánování a uskutečňování svých projektů stále častěji před specifickými problémy: nové záměry-projekty vyžadují detailní přípravu a poradenství, investice a pracovní kapitál musí být financovány zpočátku z cizího kapitálu, který zajišťuje jistotu. Finanční programy federálních a státních vlád zabezpečují v této situaci překonávání překážek a slibují realizaci slibných programů. Zejména veřejná finanční podpora, ale také nabídka informačních a poradenských služeb hrají přitom klíčovou roli.

Kdo se nechá podporovat, má mnoho výhod, např. zakladatel-podnikatel obdrží půjčku nebo příspěvek (dotaci) a může tak své záměry dlouhodobě a výhodně financovat. Ty doplňují a zajišťují bankovní záruky a tak umožňují získávání úvěrů. Ostatní výhody je možno spatřit až na druhý pohled. Kapitál z úvěru je v bilanci zhodnocován jako vlastní kapitál. To zvyšuje důvěryhodnost, a také se rozšiřuje rozsah a pole podnikání. Také intenzivní příprava a poradenství, které jsou spojeny s přidělováním finančních prostředků, jsou velkou výhodou. Tak se vytváří a prezentuje přesvědčivě podnikatelský záměr, který je hlavním předpokladem pro podporu začínajících. Tímto způsobem budou velice důkladně vyzkoušeny tyto vyhlídky na úspěch projektu.

Německo – stručná charakteristika

Oficiální název země je Spolková republika Německo. SRN sousedí se sedmi státy – Rakouskem, Českou republikou, Nizozemím, Francií, Polskem, Švýcarskem a Dánskem. V roce 2010 žilo v Německu 81,7 mil obyvatel. Nejsilněji zastoupenými cizími národnostmi jsou Turci, pak Italové a Poláci.

SRN se skládá z 16 spolkových zemí. (Bádensko-Wirtembersko, Bavorsko, Berlin, Braniborsko, Brémy, Hamburk, Hesensko, Meklenbursko-Přední Pomořansko, Dolní Sasko, Severní Porýní-Vestfálsko, Porýní-Falcko, Sársko, Sasko, Sasko-Anhaltsko, Šlésvicko-Holštýnsko, Duryňsko. Hlavní město je Berlin.

Hlavním portálem německé správy je www.bund.de. Internetový seznam všech profesních, kulturních, zájmových svazů, sdružení, asociací atp. uvádí internetový server www.verbaende.com. Německo je dlouhodobě tradičním hlavním obchodním partnerem České republiky. Jeho hospodářský vývoj má silný vliv na hospodářský vývoj ČR.

Statistický přehled regionálního rozvoje

V letech 1991-2010 bylo investováno do podnikové ekonomiky více než 224 miliard euro a přibližně 42 miliard poskytnutých GRW (regionální hospodářská struktura) – prostředky s cílem vytvořit 1 milion nových pracovních míst a stejně tak zajistit přes 1,9 milionů pracovních míst.

Investice v oblasti ekonomické infrastruktury s celkovým objemem 33,5 miliardy eur, byly zapojeny do GRW v letech 1991-2010 s více než 21 miliard eur.

GRW je pravidelně hodnocena externími odborníky. Nejnovější studie TU Dortmund (září 2010) zkoumala pro období 1999-2008 účinky jednotlivých firem – asi 70% celkového rozpočtu je vázáno v této oblasti, v oblasti zaměstnanosti a příjmu.

Oba indikátory jsou zásadní pro hospodářský výhled strukturálně slabých regionů. Odborníci jednoznačně prokazují pozitivní dopad investičních pobídek v zaostávajících regionech. Tyto pomáhají rozvíjet konkurenční struktury a vyvolávají svými impulsy další růst a tím přispívají ke snížení regionálních rozdílů v Německu. To podporuje zastřešení a vybudování konkurenceschopné struktury, které by vedly k tomu, aby proběhly změny orientované na životní prostředí ve všech oblastech tržního hospodářství.

Financovány jsou hlavně malé a střední podniky s méně než 10 zaměstnanci. Také se zaměřuje na podporu výzkumu náročných odvětví a podniků, ve kterých je zaměstnán neúměrný počet vysoce kvalifikovaných lidí. Poté se podniky vyvíjely velmi pozitivně, s průměrným růstem zaměstnanosti 4,6% a průměrným růstem mzdy o 6%. Odlišují se také jasně od podniků v regionu bez investic, s průměrným příjmem a ztrátami pracovních míst.

Největší dynamiku prokazují podniky v nových spolkových zemích. To ukazuje na význam podpory investic v rámci GRW právě pro růst ve východním Německu. Souběžně s činností v oblasti komerční investiční podpory infrastruktury je plánována výstavba vylepšeného monitorovacího systému a další vývoj kontroly výsledků. Odpovídající metodologie byla vytvořena v prosinci 2010.

V následujících tabulkách jsou uvedeny vybrané makroekonomické ukazatele včetně porovnání s Českou republikou příp. ostatními zkoumanými zeměmi.

Tabulka 5.1 Vývoj míry otevřenosti ekonomiky (MOE) v Německu (%)

Ukazatel /rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
MOE	34,4	35,3	35,4	38,1	40,1	43,9	46	46,9	40,6

Tabulka 5. 2 Vývoj podílu služeb na obrátu obchodu (%)

Ukazatel/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Podíl v %	16,6	18,3	17,5	16,7	16,7	16,1	16,1	16,4	18,9

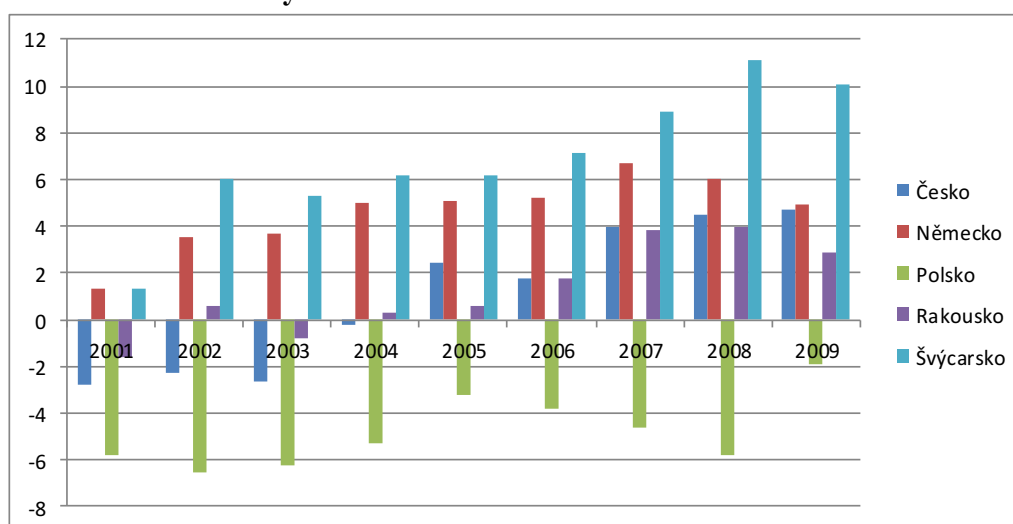
Tabulka 5.3 Odstup HDP/obyv. Německa od Česka v %

Ukazatel/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ČR-Německo	379,7	332,0	330,7	310,0	276,9	253,4	239,2	212,9	224,7

Tabulka 5.4 Vývoj podílu sald obchodní bilance na HDP v % v Německu ve srovnání s ČR a ostatními zkoumanými ekonomikami

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Česko	-2,8	-2,3	-2,6	-0,2	2,4	1,8	4,0	4,5	4,7
Německo	1,3	3,5	3,7	5,0	5,1	5,2	6,7	6,0	4,9
Polsko	-5,8	-6,5	-6,2	-5,3	-3,2	-3,8	-4,6	-5,8	-1,9
Rakousko	-1,6	0,6	-0,8	0,3	0,6	1,8	3,8	4,0	2,9
Švýcarsko	1,3	6,0	5,3	6,2	6,2	7,1	8,9	11,1	10,2
ČR-Německo	-4,1	-5,8	-6,3	-5,2	-2,7	-3,4	-2,7	-1,5	-0,2
ČR-Polsko	3,0	4,2	3,6	5,1	5,6	5,6	8,6	10,3	6,6
ČR-Rakousko	-1,2	-2,9	-1,8	-0,5	1,8	0,0	0,2	0,5	1,8
ČR - Švýcarsko	-4,1	-8,3	-7,9	-6,4	-3,8	-5,3	-4,9	-6,6	-5,5

Obrázek 5.1 Vývoj sald obchodní bilance (mld. USD) v Německu ve srovnání s ostatními zkoumanými ekonomikami



Zdroj: OECD, WTO a vlastní výpočet

5.1 Přehled vybraných institucí podporujících MSP

Vládní instituce

Spolkový úřad pro migraci a utečence - BAMF Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (<http://www.bamf.de>)

Monitorování povinností v oblasti integrační podpory, výzkum migrace.

Spolkový úřad pro hospodářství a kontrolu vývozu - BAFA Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (<http://www.bafa.de>)

Podpora podnikatelského poradenství, informační a školicí akce, konzultace, marketingový program pomoci pro podniky v nových členských zemích.

Sídlí v Eschbornu.

Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí - BMAS Bundesministerium für Arbeit und Soziales (<http://www.bmas.bund.de>)

Informace o politice trhu práce a podpoře Evropského sociálního fondu (ESF) v Německu.

Sídlí v Berlíně.

Spolkové ministerstvo pro vzdělání a výzkum – BMBF Bundesministerium für Bildung und Forschung (<http://www.bmbf.de>)

Ministerstvo se zaměřuje na federální financování výzkumu, informace o aktuálních oznámeních a podpůrných programech, High-tech strategie pro Německo, podporuvědy a vzdělávání. Má své sídlo v Berlíně a v Bonnu.

Spolkové ministerstvo pro výživu, zemědělství a spotřebitele (ochranu spotřebitelů) - BMELV Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (<http://www.bmelv.de>)

Hlavní úkolem ministerstva je: „Zlepšení zemědělské struktury a ochrana pobřeží“ – výzkumné vývojové projekty v zemědělství, informace k tématu „Potraviny a jistota“, zemědělství, jeho rozvoj.

Sídlí v Berlíně i v Bonnu.

Spolkové ministerstvo pro dopravu, stavebnictví a městský rozvoj BMVBS - Bundesministerium für Verkehr, Bau - und Stadtentwicklung (<http://www.bmvbs.de>)

Informace o bydlení a podpoře financování infrastruktury v Německu.

Sídlí v Berlíně.

Spolkové ministerstvo hospodářství a technologie - BMWi Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (<http://www.bmwi.de>)

Informace o zakládání nových firem a malých a středních podniků prostřednictvím spolkové vlády a European Recovery Program – zvláštního fondu pro inovace.

Sídlí v Berlíně i v Bonnu.

Spolkový úřad pro správu - BVA Bundesverwaltungsamt (<http://www.bundesverwaltungsamt.de>)

Zavedení podpůrných opatření federální vlády v oblasti sportu, mládeže a kultury, vzdělávání a služeb.

Má sídlo v Kolíně.

Spolkový ústav pro odborné vzdělání - BIBB Bundesinstitut für Berufsbildung (<http://www.bibb.de>)

Podpora vzdělávacích center (UBS) a orientace ve srovnatelných školicích střediscích z pověření Spolkového ministerstva pro vzdělávání a výzkum.

Sídlí v Bonnu.

Bavorské státní ministerstvo pro hospodářství, infrastrukturu, dopravu a technologie - Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft, Infrastruktur, Verkehr und Technologie (<http://www.stmwivt.bayern.de/>)

Zaměřuje se na informace na téma hospodářství a MSP, existence, založení, technologie, energie, turismus, přehled o programech podpory z rezortu ministerstva.

Spolkový úřad práce - BA Bundesagentur für Arbeit (<http://www.arbeitsagentur.de>)

Informace o službách spolkové agentury v oblasti zaměstnanosti a propagace.
Sídlí v Norimberku.

Úřad pro hospodářství, dopravu a inovace - Behörde für Wirtschaft, Verkehr und Innovation (<http://www.hamburg.de/bwvi/wi>)

Informace k hospodářské a dopravní politice, jakožto i hospodářská podpora.
Sídlí v Hamburku.

EUREKA/COST- Úřad Spolkového ministerstva pro vzdělání a výzkum

EUREKA/COST-Büro des BMBF (<http://www.dlr.de/eureka>)

Partner pro evropské výzkumné iniciativy EUREKA pro výzkum a rozvoj mezinárodní projektové kooperace.
Sídlí v Bonnu.

EU - kancelář BMBF pro výzkumné rámcové programy - EU-Büro des BMBF für das Forschungsrahmenprogramm (<http://www.eubuero.de>)

Krizové centrum pro informace a otázky k výzkumnému rámcovému programu EU.
Sídlo v Bonnu.

Evropská komise – zastoupení v Německu - Europäische Kommission - Vertretung in Deutschland (<http://www.eu-kommission.de>)

Informační nabídka zastoupení Evropské komise v Německu.
Sídlo v Berlíně.

Nevládní instituce

Bavorská mezinárodní společnost pro mezinárodní hospodářské vztahy, s.r.o - Bayern International - Bayerische Gesellschaft für Internationale Wirtschaftsbeziehungen GmbH (<http://www.bayern-international.de/>)

Společnost se zabývá podporou vnějších vztahů pro živnostenské podniky v Bavorsku.

Bavorský kapitál s.r.o. - Bayern Kapital GmbH (<http://www.bayernkapital.de>)

Společnost financuje malé a střední podniky s velkým růstovým potenciálem v oblasti klíčových průmyslových technologií.

BBB Bürgschaft banka, Berlín, s.r.o. - BBB Bürgschaftsbank zu Berlin-Brandenburg GmbH (<http://www.buergschaftsbank-berlin.de>)

Banka poskytuje záruky pro zakladatele, malé a střední podniky a příslušníky svobodných povolání.

BC Brandenburg Capital GmbH (<http://www.bc-capital.de>)

Společnost poskytuje Venture Capital (rizikový kapitál k navýšení základního jmění) pro Braniborské technologické podniky.
Sídlí v Postupimi.

Berlin Partner GmbH (<http://www.berlin-partner.de>)

Společnost se zaměřuje na lokální marketing, podporu migrace, poradenství v zahraničním hospodářství, informace k podpůrným programům EU a k mezinárodnímu technologickému transferu.

Brémská společnost pro investiční podporu a rozvoj měst - BIS Bremerhavener Gesellschaft für Investitionsförderung und Stadtentwicklung GmbH (<http://www.bis-bremerhaven.de>)

Poradenství, provedení a podpůrné programy pro oblast Bremerhaven.
Sídlí v Bremerhaven.

Podílnická společnost - BTG Beteiligungsgesellschaft Hamburg GmbH (<http://www.btghamburg.de/>)

Podílnický kapitál pro inovativní technologicky orientované podniky v severním Německu.
Sídlí v Hamburku.

Německé centrum pro letectví a vesmír – řízení letů do vesmíru - Deutsches Zentrum für Luft - und Raumfahrt e.V. - DLR Raumfahrtmanagement (<http://www.dlr.de/rd/>)

Provádí řízení německého kosmického programu.
Sídlo v Bonnu.

Německé centrum pro letecké a kosmické sdružení – projekty práce a služeb - Deutsches Zentrum für Luft - und Raumfahrt e.V. - Projektträger Arbeitsgestaltung und Dienstleistungen (<http://pt-ad.pt-dlr.de/>)

Podpora Spolkového ministerstva pro vzdělávání a výzkum hlavních bodů programu „Inovace v moderním světě práce“ a „Inovace ve službách“.
Sídlo je v Bonnu.

Německé centrum pro letectví a vesmír – zdravotní výzkum – projekty výzkumu zdraví - Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Gesundheitsforschung (<http://www.gesundheitsforschung-bmbf.de>)

Zdravotnický výzkum: výzkum pro lidstvo.
Sídlo je v Bonnu.

Německé centrum pro letectví a vesmír – projekty informační techniky - Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Informationstechnik (<http://www.pt-it.pt-dlr.de>)

Projekt v oblasti informační a komunikační techniky.
Sídlo v Kolíně.

Německé centrum pro letectví a vesmír – projekty konvergence multimédií - Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Konvergente IKT/Multimedia (<http://www.pt-multimedia.de>)

Účast na plánování a realizaci podpůrných opatření v oblasti MSP.
Sídlo v Kolíně.

Německé centrum pro ovzduší a lety do vesmíru – projekty výzkumu letecké dopravy a technologie - Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Luftfahrtforschung und - technologie (<http://www.dlr.de/pt-lf/>)

Podpora MSP při odborné přípravě a zavádění výzkumných programů letecké dopravy dané spolkové země.

Sídlo v Bonnu.

Německé centrum pro ovzduší a lety do vesmíru – Projekty nová média ve vzdělávání/ vysokoškolský výzkum - Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Neue Medien in der Bildung/Hochschulforschung (http://www.dlr.de/PT_NMB/)

Podpora Spolkového ministerstva pro vzdělávání a výzkum zejména při zavádění spolkového programu „Nová média ve vzdělávání“ a poradenství v programu „Digitální média v pracovní kvalifikaci.“

Sídlo v Bonnu.

Německé centrum pro ovzduší a lety do vesmíru – projekty životního prostředí, kultury- Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. - Projektträger Umwelt, Kultur, Nachhaltigkeit (<http://pt-uf.pt-dlr.de>)

Pomáhá Spolkovému ministerstvu pro vzdělávání a výzkum při podpoře národních a mezinárodních výzkumných a vývojových projektů na poli globálních změn, technologií životního prostředí a udržitelnosti výzkumu.

Sídlo je v Bonnu.

Euler Hermes kreditní pojištění, a.s. - Euler Hermes Kreditversicherungs-AG (<http://www.agaportal.de/>)

Vývozní garance pro zajištění rizik plynoucích z exportních operací.

Sídlí v Hamburku.

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/de/index.htm>)

Přímý a bezplatný přístup k právním předpisům Evropské unie, prostřednictvím systému lze použít Úřední věstník Evropské unie, k dispozici jsou také legislativní akty, judikatura a přípravné právní akty.

Euro Norm, s.r.o. - EuroNorm GmbH (<http://www.fue-foerderung.de>)

Podpora (v zastoupení Spolkového ministerstva pro hospodářství) programů malého a středního podnikání (program Inovační kompetence Východu INNO-KOM-Ost, inovační management malého podnikání, Centrum inovačního podnikání středních podniků ZIM).

Sídlo v Berlíně.

FNR Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe e.V. (<http://www.fnr.de>)

Podpora Spolkového ministerstva pro výživu, zemědělství a ochranu spotřebitele, podpora programu „Obnovitelné zdroje“ a zavádění programu „Obnovitelné suroviny“.

Sídlo v Gülzow.

Poradenství pro podporu „Výzkum a inovace“ - Förderberatung "Forschung und Innovation" des Bundes (<http://www.foerderinfo.bund.de>)

Poradenství v otázkách podpory výzkumu a inovací ve spolkové zemi.

Sídlo je v Berlíně.

Telefonické poradenství na podporu výzkumu a inovací: (0 800) 26 23-0 08 (bezplatně)

Služba pro podnikatele: (0 800) 26 23-0 09 (bezplatně)

Společnost pro zařízení a zabezpečení reaktorů - Gesellschaft für Anlagen-und Reaktorsicherheit (GRS) GmbH - Projektträger Reaktorsicherheitsforschung (<http://www.grs.de>)

Podpora Spolkového ministerstva pro hospodářství, výzkumných a rozvojových plánů v oblasti výzkumů jaderné bezpečnosti.

Sídlo v Kolíně.

Společnost pro sociální podnikové poradenství - Gesellschaft für soziale Unternehmensberatung GmbH (<http://www.gsub.de>)

Podpora pracovního trhu a dalšího vzdělávání.

Sídlo v Berlíně.

Společnost pro strukturu a rozvoj trhu práce - GSA Gesellschaft für Struktur- und Arbeitsmarktentwicklung GmbH (<http://www.gsa-schwerin.de>)

Poradenství v otázkách personálního rozvoje a sanací, podpora regionálního strukturálního rozvoje.

Sídlo ve Schwerinu.

5.2 Podpora EU

Přes ¾ evropských domácností je řízeno národními a regionálními orgány. To jsou v první řadě strukturované fondy a zemědělské dotace. Zde informují a podporují žadatele národní, regionální a místní orgány. Zhotovování a předkládání těchto žádostí o grant probíhá na těchto místech. Dalších 22% jde na programy, které jsou spravovány centrálně v Bruselu. Tyto žádosti se podávají přímo Evropské komisi nebo u exekutivních agentur zřízených pro jednotlivé programy. Tato místa nenabízejí většinou pro žadatele žádné rozsáhlé poradenství. Pro tento účel existují v členských státech odpovídající národní kontaktní místa, na kterých mohou žadatelé získat informace, poradenství a podporu.

Evropské strukturální fondy

Strukturální fondy EU podporují snižování nerovnosti mezi regiony. Vzhledem k velikosti země a rozmanitosti regionů se Německo potýká s různými regionálními problémy. Různé jsou oblasti z hlediska velikosti, struktury osídlení, populační a ekonomické struktury. Zpracování NSRR a operačních programů probíhá v úzké spolupráci mezi federální a státními vládami, městskými a jinými orgány, hospodářskými a sociálními partnery, které jsou v této souvislosti relevantní.

Podpora evropských strukturálních fondů v regionech s nižším HDP na obyvatele než 75% průměrné rychlosti EU-25 má přispět k vytvoření více a lepších pracovních míst. Ke konvergenčním regionům patří Meklenbursko-Přední Pomořansko a Duryňsko, stejně jako obvody Dessau, Magdeburg, Drážďany, Chemnitz a Branderburg. Okresy Lipsko, Halle a Braniborsko budou pokračovat jako phasing-out regiony podporované v rámci cíle

konvergence. Totéž platí pro oblast Lüneburg v Dolním Sasku, jehož HDP na obyvatele v paritě kupní síly (PPP) bylo měřeno na průměrném HDP na hlavu EU-15 jako jediný západoněmecký region, který zůstal pod ohraničujícími kritérii.

Výzkum a inovace

Evropské vnitrostátní a regionální výzkumné programy by měly být koordinovány a optimalizovány tak, aby podporovaly nejlepší výzkum v celé Evropě. Nejdůležitějším nástrojem pro tyto cíle je 7. Rámcový program EU pro výzkum, technologický rozvoj a demonstraci, který se nazývá krátce 7. Výzkumný program EU. Další programy se zaměřují na podporu inovací a zavádění výsledků výzkumu do obchodovatelných produktů a služeb v oblasti informačních a komunikačních technologií, životního prostředí a obnovitelných zdrojů energie. Tyto programy zahrnují celou řadu podpůrných služeb pro malé a střední podniky a nově založený lepší přístup k financím pro začínající a nově založené podniky a rostoucí společnosti. Jedná se o podporu investic v inovačních aktivitách a podnikatelských a eko-inovacích pro hospodářské a správní reformy ve prospěch malých a středních podniků.

Financování mobility

Prioritou je financování mobility. Tento způsob financování je používán v mnoha programech EU. Speciální nástroje financování umožňují malým a středním podnikům na tomto profitovat. Také v programu celoživotního vzdělávání jsou podporovány výměnné aktivity. To platí také pro podniky. Samotné malé podniky se účastnily evropských výměnných projektů a byly schopny rozšířit horizont svých zkušeností a znalostí.

Kromě grantů na podporu mobility v 7. rámcovém programu EU a manažerských vzdělávacích programů podporuje EU opatření a školení v rámci programu celoživotního učení. Jsou zde zahrnuty všechny programy z oblasti celoživotního vzdělávání (Leonardo Da Vinci, Erasmus, Comenius, Gruntvig, E-Learning, Jean Monnet). Cílem akčního programu je pojmout celoživotní vzdělávání jako klíčový prvek znalostní a inovační společnosti.

5.3 Charakteristika podpory MSP a jeho financování

V této subkapitole se seznámíme se základními informacemi pro malé a střední podnikatele a s podpůrnými nástroji.

5.3.1 Základní informace, podpůrné nástroje, finanční způsobilost

Bližší informace o odborných a bezplatných poradenských nabídkách federace lze nalézt v rubrice „Service/poradenství“. Ministerstva, rozvojové banky, obchodní komory, společnosti ekonomického rozvoje, sdružení a jiné organizace nabízejí celou řadu dalších informací pro podnikatele malých a středních podniků. Příklady:

- Se základním portálem (www.existenzgruender.de) nabízí spolkové ministerstvo pro ekonomiku a technologie všem zainteresovaným podnikatelům podrobné informace o cestě k nezávislosti. Vedle příspěvků, kontrolních seznamů a přehledů jsou k dispozici Expertní forum – odborná porota a také on-line školení.
- BMW – podnikatelský portál (www.BMW-unternehmensportal.de) zprostředkovává podrobné informace k tématům „financování a podpory“, „jistota a zlepšování likvidity“, udržení a plánování zaměstnanosti a také řízení a zvyšování odbytu.

Praktická pomoc k otázkám podnikového plánování, řízení a vedení stejně jako další informace doplňují nabídku.

- Internetový portál „nexxt“ (www.nexxt.org) je ústředním místem pro všechny podnikatelky a podnikatele, kteří chtějí předat nebo převzít podnik. Nexxt je společná iniciativa BMW, KfW a sdružení, institucí a organizací v ekonomice, úvěrovém průmyslu a svobodných povoláních. Cílem je vytvořit příznivé prostředí pro podnikatelskou generační změnu v Německu.

Softwarový balík pro začínající a mladé podniky (www.softwarepaket.de) je programem spolkového ministerstva pro hospodářství a technologie zdarma. Je zaměřen především na dvě cílové skupiny: podporuje zakladatele, připravuje jejich zakládání podniků a pomáhá mladým podnikatelkám a podnikatelům vyrovnat se s každodenní prací.

Podpůrné nástroje na míru

V závislosti na finanční potřebě a cílové skupině nabízí federální a státní vláda – částečné financování z prostředků EU – různé finanční nástroje pro podporu středního podnikání.

- **Granty** jsou používány pro vznik a růst projektů v jasně definovaných oblastech. Jako příklady mohou sloužit dotace na založení Spolkové agentury práce pro začínající podniky z nezaměstnanosti, EXIST – stipendium pro začínající podniky z vysokých škol a výzkumných institucí, nebo podpora podnikatelských poradenských aktivit, popřípadě koučování. Investiční dotace jsou poskytovány v regionech se společenským zadáním „Zlepšení regionální hospodářské struktury“ a omezují se na konkrétní podmínky a jsou svázány zejména s vytvořením či udržením pracovních míst a vzdělávacích zařízení.
- **Úvěry** jsou klasickým nástrojem na podporu investičních projektů. V mnoha případech umožňují teprve ony realizace projektu. Výhody této půjčky jsou ve srovnání s tržními úrokovými sazbami příznivější a pro dlouhé období fixní úrokové sazby, dlouhé doby splatnosti. V některých programech mohou být kromě investic spolufinancovány také podnikové prostředky (ERP – zakladatel Credit-StartGeld (Universall), KfW – podnikatelský úvěr (vybrané zemské programy). Podpůrné úvěry jsou stále více vyžadovány žadateli před domácí bankou. Odpovědnost ručení může přispět k tomu, že se sníží riziko domácích bank a zvýší připravenost k provedení půjčky.
- **Podřízené úvěry** představují smíšenou formu vlastního a cizího kapitálu (Mezzamine – Kapital). Věřitel, v tomto případě rozvojová banka, odstoupí z pozice za pohledávky ostatních cizích věřitelů. Podřízené úvěry zaujímají tedy funkci podobnou vlastnímu kapitálu, nemusí být stanoveny podle pravidel žádné záruky. Tímto se zlepšuje bonita příjemce a ulehčuje přístup k dalším finančním prostředkům. Nicméně je důležité, aby byly jednotlivé osoby zodpovědné za splácení úvěru.
- **Smlouvy o ručení** doplňují bankovní záruky a umožňují tak bez dostatečného zajištění půjčování cizího kapitálu. Zajištění úvěrů Konto-korrent, leasingového financování a tzv. garančních úvěrů je rovněž možné. Hlavní roli při poskytování záruk hrají záruční banky jako regionální svépomocné obchodní instituce ve spolkových zemích.
- **Účast (investice)** přijímají v technologicky orientovaných start-up projektech, ale i pro inovaci a růst středních projektů s větší potřebou kapitálu. Když uvažujeme střední podnik v MBG – konkurenčně neutrální a neziskové svépomocné organizace obchodu a průmyslu ve spolkových zemích – tichá účast vede ke zlepšení kapitálové báze začínajících založených podniků i stávajících podniků a projekt, který bude financován, bude životaschopný.

Finanční předpoklady – způsobilost

Přidělení finančních prostředků je vždy vázáno na konkrétní podmínky. Tyto mohou zajistit, že pouze projekty, které jsou hodny podpory, jsou podpořeny a tak se mohou vyhnout přítěžujícím efektům. V podstatě jsou financovány pouze projekty, u kterých se dá očekávat hospodářský úspěch a u kterých je zajištěno jeho celkové financování.

Žádosti musí být podány před zahájením projektu. Pro finanční závazky, které vstupují ještě před vyhotovením žádosti (např. nákup, dodávky, stavební práce) nejsou v podstatě žádné dotace.

Podpora představuje vždy místo pomoci svépomoc. Nejde tedy o žádné plné financování projektu, ale o přiměřený podíl žadatele. To však neznamená, že mohou být financovány až do výše 100 % investiční poptávky (např. ERP – zakladatelský kredit, StarGeld, Universell, KfW-podnikatelský kredit).

Z veřejného financování by měly těžit především malé a střední podniky. Proto musí v mnohých rozvojových programech odpovídat žadatelé tzv. KMU definicím Evropské unie (jako malé a střední podnikání platí podniky s méně než 250 zaměstnanci a ročním obratem nepřesahujícím 50 miliónů eur nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 mil. eur). Navíc jsou brány v potaz odborné a technické činnosti a dovednosti žadatelů. Důležité kritérium, obzvláště v rámci regionálních programů financování představuje počet nových jistých pracovních míst spojených s investičními projekty.

Protože se podmínky mohou měnit v závislosti na účelu programu, měli by se zainteresovaní včas před podáním žádosti důkladně informovat a nechat si poradit.

5.3.2 Poradenská podpora pro začínající malé a střední podniky

V oblasti na podporu začínajících podniků je podporováno jak poradenství v pre-start fázi, tak i v konsolidační fázi. Federace podporuje konzultace Gründercoachin Německo v oblasti otázek hospodářství, finančnictví a organizátorství v prvních 5 letech od zahájení podnikání až po fázi konsolidační. Podnikatelé v pre-start zakládací fázi mohou být podporováni finančními programy jednotlivých zemí. S touto dělbou práce mezi federálním a státním financováním se zvyšuje transparentnost poradenství (konzultace).

V rámci poradenské podpory federace (PVRA) mohou obdržet podniky a osoby samostatně výdělečně činné, které jsou nejméně jeden rok na trhu a které splňují kritéria EU pro malé a střední podnikání, dotace na poradenství v otázkách obchodních, technických, finančních, personálních a organizátorských. Navíc mohou být uděleny zvláštní dotace pro celou řadu speciálních poradenství – konzultací v oblasti technologií/inovací, zahraničního obchodu, kooperace, kvality managementu, jakožto i poradenství, spolupráce a vedení podniku v přípravném stádiu ratings.

Dále podporuje vláda spojení s podporou Evropského sociálního fondu (ESF) informační a vzdělávací akce a workshopy, aby zlepšila připravenost k zahájení podnikání, zvýšila efektivitu a konkurenceschopnost malých a středních podniků a osob samostatně výdělečně činných a ulehčila přizpůsobení na měnící se hospodářské podmínky.

Podniky, které si nechávají radit a informovat se od externích odborníků, mohou úspěšně působit na trhu. Závažný deficit informací je často jedním z důvodů neúspěchu podnikání nebo investic na trhu. V mnoha případech by mohly být tyto problémy odvráceny

kvalifikovaným poradenstvím, toto potvrzují výzkumy obchodních organizací, výzkumných ústavů a finančních organizací. Tento názor sdílejí i bankovní organizace, které vyžadují před zadáním větších základových úvěrů externí konzultace. Včasné a kvalifikované poradenství představuje pro malé a střední podniky a podnikatelé důležitý předpoklad pro podnikatelský úspěch.

5.3.3 Založení podniku a Start-up financování

Zaměstnanost. Zakladatel/-ky a podniky stojí při plánování a uskutečňování svých projektů stále častěji před specifickými problémy: nové záměry-projekty vyžadují detailní přípravu a poradenství, investice a pracovní kapitál musí být financovány zpočátku z cizího kapitálu, který zajišťuje jistotu. Finanční programy federálních a státních vlád zabezpečují v této situaci překonávání překážek a slibují realizaci slibných programů. Zejména veřejná finanční podpora, ale také nabídka informačních a poradenských služeb hrají přitom klíčovou roli.

Kdo se nechá podporovat, má mnoho výhod, např. zakladatel-podnikatel obdrží půjčku nebo příspěvek (dotaci) a může tak své záměry dlouhodobě a výhodně financovat. Ty doplňují a zajišťují bankovní záruky a tak umožňují získávání úvěrů. Ostatní výhody je možno spatřit až na druhý pohled. Kapitál z úvěru je v bilanci zhodnocován jako vlastní kapitál. To zvyšuje důvěryhodnost a také se rozšiřuje rozsah a pole podnikání. Také intenzivní příprava a poradenství, které jsou spojeny s přidělováním finančních prostředků, jsou velkou výhodou. Tak se vytváří a prezentuje přesvědčivě podnikatelský záměr, který je hlavním předpokladem pro podporu začínajících. Tímto způsobem budou velice důkladně vyzkoušeny tyto vyhlídky na úspěch projektu.

Start-up financování

V roce 2010 bylo v Německu založeno podle údajů Institutu pro výzkum KMU okolo 417 000 živností (pracovních míst). Pod touto cifrou se skrývá celé široké spektrum základních způsobů a situací, které jsou spojeny se specifickými výzvami a podněty. V zásadě jsou podporovány všechny typy zakládání – ať už výstavba, pořízení nebo převzetí podniku. Je podporována také aktivní účast na stávající činnosti. Mohou být podporovány i vedlejší výdělečné činnosti, pokud jsou cíleny střednědobě na hlavní živnost. K opakování start-up (druhé šance) jsou podniky způsobilé za předpokladu, že neexistují žádné závazky z prvního startu a je předložen přesvědčivý obchodní plán.

V závislosti na velikosti podniku, způsobu založení a finančních potřebách nabízí federální a zemské programy specifické finanční nabídky.

- Mikro a malé začínající podniky: velká část zakládání se uskutečňuje s nepatrným kapitálovým vkladem. Pro mikropodniky a malé začínající podniky existují speciální programy financování, např. ERP – zakladatelský úvěr – startovné pro investiční projekty do 100 000 euro, úvěry od zemských bank nebo mikroúvěry z Microlending – iniciativ ve spolupráci s Německým institutem mikrofinancování (DMI).
- Větší a proto více kapitálově náročnější star-up projekty mohou být mimo jiné financovány přes podnikatelský kapitál – ERP – zakladatelský úvěr – Universell. Přitom je možná v mnohých případech i kombinace různých podpůrných programů.
- Vývojové, jakožto i bankovní úvěry pro začínající podniky mohou být jištěny zárukami. Výjimečné záruky až do výše 1 miliónu euro jsou k dispozici od bank ve spolkových zemích. Až 80% poptávky úvěru musí být zabezpečeno. Programová varianta

„Bankovní záruka bez bank“ umožňuje zájemcům, aby předkládali žádosti na bankovní záruky. Příslib bankovní záruky usnadňuje následné jednání s bankou.

- Pro technologicky náročnější začínající firmy, které jsou většinou spojeny s mimořádně vysokým investičním kapitálem a výraznými riziky, jsou k dispozici účastnické programy. Tímto poskytuje federální vláda rizikový kapitál pro začínající podniky a mladé podniky v rámci high-tech start – up fondů, start ERP fondů a ERP/EIF – zastřešujícího fondu (pro investice do Venture – Capital – fondu).
- Zakládání podniků – je podporováno z vysokých škol nebo výzkumných ústavů v rámci rodinného programu EXIST prostřednictvím stipendií a u technicky obzvláště náročných programů příspěvky (EXIST – výzkumný transfer).
- Kdo se sám chce dostat z nezaměstnanosti, může požádat spolkovou agenturu pro práci o tento příspěvek. Podnikatelé, kteří pobírají podporu v nezaměstnanosti II., mohou za určitých podmínek obdržet vstupní kapitál.

5.3.4 Financování růstu podniku

Federální a státní programy podporují střední podniky ve financování investic a provozního kapitálu. Cílem financování je to, aby ekonomicky smysluplné a perspektivní projekty neztroskotaly. Spolufinancovány jsou mezi jinými:

- stroje, zařízení, dopravní prostředky a zařízení,
- pozemky a budovy (stavby),
- podniková zařízení a inventář,
- nehmotný majetek (investice),
- poradenství a zásady k otevření trhu,
- provozní kapitál (ve vybraných podpůrných programech).

V závislosti na umístění investic, typu projektu a finančních požadavků existují specifické podpůrné programy.

- **Investiční dotace:** v oblasti regionálního rozvoje společenského úkolu “Zlepšení regionální hospodářské struktury (GRW)” mohou být investiční projekty financovány prostřednictvím grantů. Cílem je vytvořit, ve smyslu pomoci k svépomoci, přes zesílení regionální investiční činnosti, trvale konkurenceschopná pracovní místa v regionu. GRW financování se nachází všude v nových spolkových zemích a Berlíně, jakožto i ve vybraných strukturálně slabých regionech ve starých spolkových zemích. Předpokladem pro podporu a ochranu je zejména vytvoření dalších stálých pracovních míst.
- **Investice:** Počáteční investice v nových spolkových zemích a Berlíně mohou být financovány z investičních dotací. Pozitivně je ovlivněno získávání a výroba nových mobilních aktiv, jakožto i zřizování a výroba nových budov, pokud tyto patří k základním počátečním investicím.
- **ERP:** regionální propagační program slouží malým a středním podnikům ke střednědobému a dlouhodobému financování investic v německých regionálně podporovaných oblastech prostřednictvím nízkouročených půjček. Kombinace s dalšími finančními programy je možná.
- **KfW – podnikatelský kredit** tvoří základ programu k investičnímu financování. Financovány budou investiční i provozní prostředky středně velkých společností, které jsou minimálně 3 roky aktivní na trhu. Pro malé a střední podniky v rámci definice malých a středních podniků EU, je v tomto i jiných programech speciální „KMU-okno“ pro malé a střední podniky s velmi příznivými úrokovými sazbami.

- **Podílnické financování:** Program ERP se používá především k zásobování „menší“ střední třídy se zájmy do asi 1 milionu eur. Tyto rozvojové banky zemí podporují investiční projekty středních podniků v rámci svých úvěrových programů, které jsou do značné míry financovány KfW. Tato úzká spolupráce umožňuje zemským bankám a institucím snížit v mnoha případech náklady podnikatelského úvěru v rámci národních programů.

5.3.5 Aplikační proces (metoda)

Aplikační metoda závisí na typu finanční podpory. Pro rozvojové půjčky platí všeobecně: poslat svoji žádost prostřednictvím příslušné banky žadatele (Access mechanismus). Ona rozhoduje o schválení úvěru a předá žádost dále. Rozhodující je pečlivá příprava na jednání s bankami a přesvědčivá prezentace projektu. Teprve potom bude banka projekt podporovat. Důležité je tedy: žádost musí být podána před zahájením projektu.

U záruk je obvyklá také domácí banka, v odpovídajících případech stavební spořitelna, pojišťovací nebo leasingová společnost.

Mnohé banky nabízejí rovněž záruky v programu „Záruka bez banky“ podnikům a podnikatelům možnost obrátit se s menšími projekty přímo na úvěrovou banku.

U dotačních programů dochází k aplikaci prostřednictvím licenčních orgánů nebo autorizovaného projektanta. Bližší informace k metodě postupu jsou v popisech jednotlivých programů v databázi financování.

Zpravidla se doporučuje, aby se před podáním žádosti navázal kontakt s příslušnými osobami, partnery, anebo se požádalo o radu kvalifikovanou třetí stranu (např. poradce průmyslu a obchodu, obchodní komoru, daňového poradce, organizačního poradce apod.)

5.4 Regionální podpora

V německé, jakožto i v evropské regionální politice, je primárním cílem podpora strukturálně stálých regionů, jak jsme se již dříve zmiňovali. Hlavním nástrojem regionální politiky v Německu je kolektivní týmový úkol: „Zlepšení hospodářské regionální kultury“ (GRW).

Spolupráce mezi společenstvím a spolkovými zeměmi v GRW je dána právně a ústavně v článku 91a a konkretizována v zákoně o GRW. GRW je více než finanční podpůrný nástroj. Je současně pro německou regionální politiku strategickým, řádným a koordinačním rámcem, který obsahuje základní směry a linie GRW, předkládá nástroje, pravidla působnosti pro jednotlivé oblasti.

V GRW jsou podporovány obchodní investice a investice do komunální ekonomické infrastruktury regionů, jakožto i neinvestičních opatření.

Podporou živnostenských průmyslových investic je posílení investiční aktivity podnikové ekonomiky v málo rozvinutých regionech tak, aby se usnadnila potřebná strukturální změna a zlepšila nabídka pracovních míst a úroveň příjmů.

Takzvaná neinvestiční podpora (regionální rozvojové koncepty, regionální a Cluster management) se zaměřuje na regionální růstové síly a aktivizaci lidí v oblastech.

GRW je dynamickým nástrojem. Neustále se vyvíjí a upřesňuje svoje priority. S balíčkem opatření pro venkovské oblasti, jakožto i podporou širokopásmových projektů v strukturálně slabých oblastech, si stanovily nové priority.

Ve společném rámci federálních a státních vlád mohou rozhodnout země o místních nebo oblastních stěžejních projektech. Země nebo region rozhodne, které projekty budou skutečně podporovat a do jaké výše podpory bude sledováno dodržování pravidel pro financování ze strany příjemce. Pravidla financování, dotací a regionálních podpor podléhají Evropské komisi. Jsou v pravidelných intervalech vytyčována na bázi reformování EU – právní pomoci. Na podporu GRW neexistuje právní nárok. Je obvykle používána jako grant, a to rovným dílem federací i zeměmi.

Současná regionální podpora na období 2007-2013 byla schválena a plánována Federálním státním plánovacím výborem (nyní Koordinační výbor). Státní podpora byla schválena komisí EU 8. 11. 2006.

- GRW – financování následuje k dosud existující zadržované poptávce na pokrytí v nových spolkových zemích a Berlíně.
- Vedle toho existuje podpora oblastí ve vybraných strukturálně slabých oblastech ve starých zemích.

Stropy podpory pro investiční projekty se liší. Jsou závislé jen na statusu regionu, který odráží stav vývoje, tak velikost podniku. Malé a střední podniky dostávají vyšší dotace než velké firmy.

Speciální program GRW

Hospodářsky zaostalé regiony Německa byly v době svého hospodářského vývoje silně zasaženy díky finanční a hospodářské krizi. Ekonomické struktury v mnoha oblastech (méně exportně orientované výrobní firmy, málo velkých podniků) způsobily klesající růst. Nicméně vedla závislost regionů často podniky k vysoké náchylnosti ke krizi. Federální vláda reagovala na tuto situaci zavedením „Zvláštního programu GRW“ v rámci svého balíčku opatření „Zajištění práce s potenciálem růstu“ (stimul I.). „Normální přístup GRW“ byl zvýšen o dodatečné prostředky ve výši 200 miliónů eur („Zvláštní program GRW“). Osvědčené mechanismy GRW vedly k tomu, že navršené prostředky začaly rychle působit ve prospěch investičních činností.

Hodnocení účinnosti GRW

GRW je pravidelně hodnocena externími odborníky. Nejnovější studie TU Dortmund (září 2010) zkoumala pro období 1999-2008 výsledky jednotlivých firem a zjistila, že asi 70% celkového rozpočtu je vázáno v oblasti zaměstnanosti a příjmu. Oba indikátory jsou zásadní pro hospodářský výhled strukturálně slabých regionů. Odborníci jednoznačně prokazují pozitivní dopad investičních pobídek v zaostávajících regionech. Tyto pomáhají rozvíjet konkurenční struktury a vyvolávají svými impulsy další růst a tím přispívají ke snížení regionálních rozdílů v Německu.

Nejnovější studie TU Dortmund (září 2010) zkoumala pro období 1999-2008 výsledky jednotlivých firem – asi 70% celkového rozpočtu je vázáno v této oblasti, v oblasti zaměstnanosti a příjmu. Oba indikátory jsou zásadní pro hospodářský výhled strukturálně slabých regionů. Odborníci jednoznačně prokazují pozitivní dopad investičních pobídek v zaostávajících regionech. Tyto pomáhají rozvíjet konkurenční struktury a vyvolávají svými impulsy další růst a tím přispívají ke snížení regionálních rozdílů v Německu. To

podporuje zastřešení a vybudování konkurenceschopné struktury, které by vedly k tomu, aby proběhly změny orientované na životní prostředí ve všech oblastech tržního hospodářství. Financovány jsou hlavně malé a střední podniky s méně než 10 zaměstnanci. Také se zaměřuje na podporu výzkumu náročných odvětví a podniků, ve kterých je zaměstnán neúměrný počet vysoce kvalifikovaných lidí. Poté se podniky vyvíjely velmi pozitivně, s průměrným růstem zaměstnanosti 4,6% a průměrným růstem mzdy o 6%. Odlišují se také jasně od podniků v regionu bez investic, s průměrným příjmem a ztrátami pracovních míst. Největší dynamiku prokazují podniky v nových spolkových zemích. To ukazuje na význam podpory investic v rámci GRW právě pro růst ve východním Německu.

6 Podpora MSP v Rakousku

Rakousko – stručná charakteristika

Rakousko patří mezi nejrozvinutější tržní světové ekonomiky. Hrubý domácí produkt dosáhl v roce 2011 podle předběžných údajů hodnoty 301,31 mld. EUR, což v přepočtu na jednoho obyvatele představuje více než 35 tis. EUR. Rakousko tak dosahuje 125% průměru EU 27. Tento ukazatel řadí Rakousko mezi prvních deset nejvyspělejších zemí světa. Rozhodující podíl v národním hospodářství má sektor služeb (terciární). Nicméně příspěvek výrobního sektoru (sekundární) je rovněž významný. Díky vysokému průměrnému růstu průmyslové výroby je tento podíl dlouhodobě stabilní. Struktura průmyslu je podobná s průměrem EU 27. Z nejvyspělejších zemí dosahuje vyššího podílu sekundárního sektoru pouze Irsko, Finsko, Norsko a SRN. V tabulce 6.1 vidíme základní strukturu ekonomiky Rakouska.

Tabulka 6.1 Základní struktura ekonomiky

Sektory	Hrubá přidaná hodnota, běžné ceny (mld. EUR)	Podíl na hrubé přidané hodnotě v %
Primární sektor	4,16	1,5
Sekundární sektor	81,02	29,8
Terciární sektor	186,79	68,7
CELKEM	257,80	100,00

Zdroj: Webový portál *BusinessInfo.cz* [online]. [vid. 7. listopadu 2012]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/rakousko.html>

Hospodářský život je poměrně důkladně organizován, v zemi existuje povinné členství firem v Hospodářské komoře (*Wirtschaftskammer*) a zaměstnanců v Pracovní komoře (*Arbeiterkammer*).

Rakouský průmysl je z velké části postaven na produkci malých a středních podniků. Více než 75% všech průmyslových podniků zaměstnává méně než deset zaměstnanců a pouze 1,0% průmyslových podniků má více než 250 zaměstnanců. V průmyslu působí přibližně 20% všech rakouských podniků.

Aktuální studie výzkumu MSP obsahuje, že střední třída v Rakousku je nejdůležitějším „motorem“ zaměstnání. Dvě ze tří pracovních míst jsou vytvořeny MSP, které jsou nabízeny celkem kolem 1,8 mil. lidem.²¹

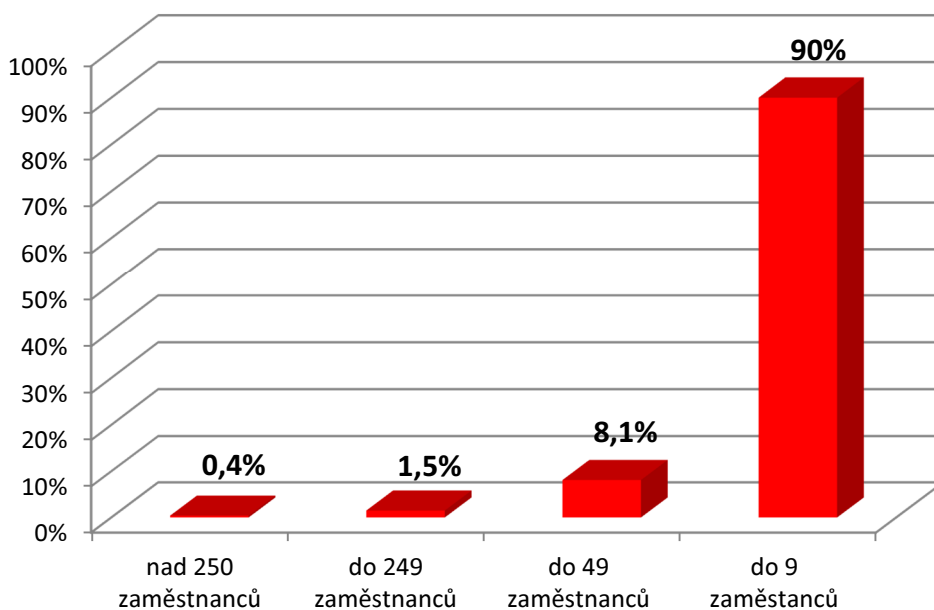
V roce 2010 bylo v Rakousku 307.667 malých a středních podniků, což představovalo 99,7%. Zaměstnávají 1.795.561 zaměstnanců, což činí 66,9% všech zaměstnanců.²² Z tohoto počtu je 87% mikropodniků, 11% tvoří malé podniky do 50 zaměstnanců a 2% představují střední podniky (viz obrázek 6.1). Více než třetina podniků má 1 zaměstnance. Co se týká předmětu podnikání, největší podíl MSP působí v obchodě (24,1%), ve službách „na volné noze“ se realizuje 19,5%. V ubytování a gastronomii pracuje 14,3% MSP. Bližší informace najdete v dokumentu *Mittelstand bericht 2012*²³

²¹ *Mittelstand bericht 2012*. [online]. [vid. 22. ledna 2013] Dostupné z http://www.bmwfj.gv.at/Unternehmen/versicherungsvermittler/Documents/Entwurf%20Mittelstandsbericht_%202012.pdf.

²² Tamtéž. s. 14.

²³ Tamtéž. s. 16.

Obrázek 6. 1 Rozdělení podnikatelských subjektů v Rakousku dle počtu zaměstnanců



Zdroj: Prezentační materiály Rakouského institutu pro výzkum MSP (KMU Forschung Austria)

Podle klasifikace hospodářské komory (WKO) bylo v oblasti živnostenského podnikání ke konci roku 2011 dohromady 409.194 firem, z nichž bylo pouze 1.090, které zaměstnávali více jak 250 zaměstnanců a podle toho to nebyly žádné malé a střední podniky.²⁴

Užitečné internetové portály:

Vše o Rakousku (http://vseorakousku.cz/titulni_strana/)

IDEALO – Rakouský katalog výrobků, srovnání cen (<http://www.ideal.at/>)

Jak jednat s obchodníky?

(http://exporter.ihned.cz/c4-10085080-14918920-r00000_d-jak-jednat-s-rakouskymi-obchodniky)

Business Guide Rakousko

Na těchto stránkách jsou shromážděny důležité informace o hospodářské lokalitě Rakousko.

(<http://www.advantageaustria.org/cz/zentral/business-guide-oesterreich/importieren-aus-oesterreich/branchen/energiewirtschaft-und-naturressourcen/Zahlen-und-Fakten.cs.html>)

²⁴ Tamtéž. s. 14.

6.1 Přehled institucí podporujících MSP

Vládní a státní instituce

Ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže - Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (<http://www.bmwfj.gv.at/Seiten/default.aspx>)

Ministerstvo pro dopravu, inovace a technologie - Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (<http://www.bmvit.gv.at/>)

ABA – Austrian Business Agency

Rakouská výzkumná agentura – FFG Österreichische Forschungsförderungsgesellschaft (<http://www.ffg.at/>)

Rakouské obchodní služby - AWS Austria Wirtschaftservice
(<http://www.awsg.at/awsg/>)

Spolková země Horní Rakousy - Land Oberösterreich (http://www.land-oberoesterreich.gv.at/cps/rde/xchg/ooe/hs.xsl/buergerservice_DEU_HTML.htm)

Nevládní instituce

Služby trhu práce - AMS Arbeitmarktserviceösterreich
(http://www.ams.at/_errordocs/error404.html)

Hospodářská komora Rakouska - WKO Die Wirtschaftskammer Oberösterreich
(http://portal.wko.at/wk/startseite_dst.wk?AngID=1&DstID=678)

Exportní centrum Horního Rakouska Hospodářské komory Horního Rakouska a zemí Horního Rakouska - Das Export Center Oberösterreich von WKO Oberösterreich und Land Oberösterreich
(http://portal.wko.at/wk/startseite_dst.wk?DstID=4993)

Rakousko-česká hospodářská společnost Österreich-tschechische Gessellschaft Bereich Wirtschaft (<http://www.oetgw-rchs.org/>)

Sdružení pro rozvoj a podporu malých a středních podniků - Verein zur Förderung und Unterstützung von Klein und Mittelbetrieben

Pomoc pro MSP - KMU Hilfe (<http://www.kmu-hilfe.at/>)

Rakouský Ústav malého a středního podnikání - Die KMU CENTER - FORSCHUNG AUSTRIA (<http://www.kmuforschung.ac.at/>)

6.2 Stručná charakteristika činnosti institucí

Podporou MSP se zabývají jak u ostatních zemí vládní a státní instituce i nevládní. Podívejme se na ty nejdůležitější instituce a jejich činnosti.

6.2.1 Vládní a státní instituce

Ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže - Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend

Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže připravilo možnost projektů zaměřených na udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost malých a středních podniků, poskytování finanční podpory prostřednictvím dotací. Vzhledem k tomu, že rakouské hospodářství tvoří z 99% malé a střední podniky je podpora zaměřena zejména na:

- dotace na podporu konkurenceschopnosti MSP - podpora projektů týkajících se:
 - Posílení inovací ve všech odvětvích hospodářství.
 - Orientace na další vzdělávání.
 - Trvalé a stabilní podnikání.
 - Podpora podnikatelských iniciativ.
 - Kreativní ekonomiky.
 - Uspadnění vstupu k účasti na normalizaci.
 - Další podpora podnikání žen – podnikatelek.
 - Další internacionalizace.

- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
 - o projekty spolupráce mikropodniků,
 - o leader projektů.
- Evropský fond pro regionální rozvoj
 - o projekty, které odpovídají cílům Evropské územní spolupráce.

Ministerstvo pro dopravu, inovace a technologie – BMVIT - Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie

V oblasti výzkumu a technologického rozvoje je zde k dispozici množství podpůrných a poradních nabídek:

- na úrovni spolkových zemí,
- na úrovni státu,
- v rámci programů EU.

Ministerstvo zajišťuje v rámci svých služeb servisní úřad, tzv. „Servicebüro“. Tento úřad představuje centrální kontakt pro všechny občany a žádosti v oblastní dopravě, telekomunikacích, poštovních službách.

Spolkové ministerstvo založilo v roce 2005 program KIRAS. KIRAS byl první národní bezpečnostní výzkumný program v rámci EU. Od svého zavedení byla iniciativa založena na širokém a obezřetném pojmu bezpečnosti, která neopomíjí socio-politické, hospodářské a kulturní vývoj nejen na národní úrovni, ale také po celé Evropě.

V souladu s touto myšlenkou, KIRAS podporuje **národní výzkumné projekty**, které odpovídají strategickým cílům programu, a to:

- zlepšení subjektivního vnímání a objektivní úrovně bezpečnosti rakouských občanů,
- podpora vytváření znalostí potřebných pro bezpečnostní politiky,
- podporu související se zabezpečením technologie skoků,
- podpora růstu rakouského bezpečnostního průmyslu,
- dosažení špičkových výsledků ve výzkumu bezpečnosti,
- integrace relevantních společenských otázek v každém projektu.

V této souvislosti, je prioritou KIRASU ochrana kritických infrastruktur v oblastech, jako jsou: energie, komunikační a informační služby, finanční a zdravotní systém, jídlo, voda, doprava, stejně jako veřejná bezpečnost a správa.²⁵

ABA – Austrian Business Agency

Společnost ABA-Invest in Austria je agentura pro podporu umisťování podniků v Rakousku, která spadá pod rakouské ministerstvo hospodářství. Zdarma poskytujeme poradenství podnikům, které si chtějí v Rakousku zřídit pobočku, ve věci všech otázek spojených s volbou umístění firmy a informujeme o hospodářské lokalitě.

Tým společnosti ABA-Invest nabízí mezinárodním investorům poradenství mimo jiné v těchto oblastech:

- informace o Rakousku jako hospodářské lokalitě,
- vyhledávání a výběr lokality pro umístění podniku,
- vyhledávání vhodného sídla firmy a odpovídajících nemovitostí,
- otázky spojené se zřízením podniku a poradenská činnost při zakládání podniku,
- pracovníprávní a daňové otázky.

Odvětví:

Zemědělství a lesnictví, energetika a přírodní zdroje, dřevo a papír, obaly a tisk, plasty, chemie, kovy a zpracování kovů, strojírenství a výroba zařízení, motorová vozidla, elektronika, informační a komunikační technologie, stavebnictví a infrastruktura, vybavení interiérů, technologie pro životní prostředí, zdraví a zdravotní technika, spotřební zboží, poradenství a engineering, nové technologie, cestovní ruch, sport a volný čas, kreativní hospodářství, obnovitelné zdroje.²⁶

Zkušenosti lokální poradci zprostředkovávají všechny nutné kontakty v Rakousku. ABA dodává obecné a specifické informace do hospodářských oblastí Rakouska o odvětvích, technologiích a vývoji trhu, jakožto politických i hospodářských rámcových podmínek. Při volbě lokality radí ABA v otázkách pracovníprávních, daňověprávních, dodavatelských možností, šancí odbytu, možností podpory, cen nemovitostí a mnoha dalších. ABA je nápomocna při vyřizování formalit jako hledání možností podpor nebo licencí a schvalování podnikatelských zařízení.

ABA podporuje spolupracovníky s příslušnými podnikovými společnostmi na regionální úrovni. Také po realizaci projektu je ABA rovněž k dispozici jako servisní místo při rozšiřování investic.

²⁵ Dle *Research Development Programme KIRAS Rakousko*. [online]. [vid. 24. ledna 2013] Dostupné z http://www.bmvit.gv.at/en/innovation/security_research.html.

²⁶ ABA - *Austrian Business Agency Invest in Austria. Obchodní příležitosti*. [online]. [vid. 24. ledna 2013] Dostupné z <http://www.advantageaustria.org/international/company/aba-austrian-business-agency-osterreichische-industrieansiedlungs-und-wirtschaftswerbungsgmbh.business-opportunities.cs.html>

Rakouská výzkumná agentura – FFG Österreichische Forschungsförderungsgesellschaft²⁷

FFG je ústřední organizací pro podporu a financování výzkumu, vývoje a inovací v Rakousku. Cílem FFG je posílení výzkumu a inovací v Rakousku s cílem získání globální konkurenceschopnosti a trvalé ochrany kvalitních pracovních příležitostí a prosperity v Rakousku.

- zabývá se vědou a výzkumem,
- snaží se pomoci s komplexní podporou a službami a hájí zájmy rakouských firem na evropském i mezinárodním trhu,
- je to organizace neuniverzitní a také zde nejsou zastoupeny vyšší odborné školy,
- výsledky tohoto výzkumu nemohou být koupeny velkými firmami,
- pomáhá hledat výzkumné partnery pro MSP a financovat výzkumné projekty MSP.²⁸

Cílem všech aktivit FFG je posílení výzkumu a inovací v Rakousku v globální hospodářskou soutěž a ochranu kvalitních pracovních příležitostí a prosperity v zemi, která se řadí mezi nejbohatší na světě. Jako agentura je FFG chápána jako zákaznický orientovaná, moderní odborná organizace na rozhraní mezi politikou, obchodem, výzkumným ústavem a vysokou školou.

Rakouské obchodní služby - AWS Austria Wirtschaftservice

AWS je stoprocentně vlasněné státem Ministerstvem pro dopravu, inovace a technologie (BMVIT) a Ministerstvem pro hospodářství, rodinu a mládež (BMWFJ).²⁹

AWS je rakouská speciální banka pro hospodářskou (finanční) podporu, vztahující se na podniky. Podporuje zakládání podniků, rozšiřování podniků, průmyslové projekty, vysoce rozvinuté technologie, vlastní kapitál a mnoho dalšího.

Služby AWS:

AWS spojuje všechny typy hospodářské podpory země vztahující se na podniky v Rakousku. Vykonává své služby na zakázku státu pro rakouské hospodářství. Jako rozvojová banka podporuje jednak financování podniků a také umožňuje a poskytuje další informace a know-how pro podnikání.

Nejdůležitější služby AWS jsou:

- Vykonávání podpůrných opatření na zakázku státu: s ohledem na vlastníky odsouhlasený víceletý program nabízí AWS podpůrné služby v různých stěžejních tematických bodech.
- Finanční podpora ve formě půjčky, příspěvku a převzetí závazků, jakožto i poradenství a pomoc při strukturalizaci financování – podle typu podpůrné akce (dotace).
- Vzdělávání a další kvalifikace: vedle finančních dávek nabízí AWS v rámci základních tematických bodů také programy dalšího i obecného vzdělávání. Tato nabídka by se měla stále rozšiřovat.

²⁷ *Förderung von Forschung und Technologie in Österreich.* [online]. [vid. 24 ledna 2013]. Dostupné z <http://www.bmvit.gv.at/service/foerderungen/foerdergesellschaften/index.html>.

²⁸ *ForschungspartnerInnen für KMU FFG. Die Österreichische Forschungsförderungsgesellschaft FFG FFG* [online]. [vid. 19. ledna 2012]. Dostupné z: <http://www.ffg.at/content/forschungspartnerinnen-fuer-kmu>

²⁹ *Förderung von Forschung und Technologie in Österreich.* [online]. [vid. 24 ledna 2013]. Dostupné z <http://www.bmvit.gv.at/service/foerderungen/foerdergesellschaften/index.html>

Konkurence, soutěž:

K trvalé a dlouhodobé podpoře rakouského hospodářství – obzvláště v oblasti technologie a inovace si AWS stanoví cenu inovací a realizuje podle smlouvy s BMWA soutěž „Mladí pokrokově“. Díky tomu nabízí AWS další dávky na zakázku nebo ve spolupráci s jinými úřady. AWS, která silně lpí na zakázkách a právních normách, sází na rozmanitost podpůrných nástrojů na podporu rakouských podniků. Tyto nástroje AWS jsou sestavovány experty AWS k optimálnímu podpůrnému mixu. První informace o možných podporách a potencionálních řešeních individuálních finančních problémů jakožto i poradenství je možno obdržet v zákaznickém centru AWS.

Zakladatelský bonus je podpůrná akce společnosti AWS spolkových zemí a hospodářské komory Rakouska pro všechny, kteří zakládají podniky. Mohou tedy z něho profitovat jak zakladatelé podniků, tak i jejich nástupci. Systém je prostý: kdo dnes šetří peníze a použije je na založení podniku, obdrží dodatečně k nárokům premii v hodnotě 14% našetřené sumy. Toto může být až částka 55 000 euro. Tyto peníze je možno obdržet teprve v případě, pokud jste se předem přihlásili k zakladatelskému bonusu. S přihlášením nejsou spojeny žádné povinnosti, závazky. Kdo peníze našetří, ale potom žádný podnik nezaloží, nedostává sice žádný bonus, ale také neztratí ani cent.

Spolková země Horní Rakousy - Land Oberösterreich

Zaměstnanci veřejné služby jsou připraveni s radou a pomocí ve všech oblastech podnikatelům „Horní Rakousy“. Státní správa poskytuje k dispozici široké spektrum služeb, aby byla pro podnikatele „cesta na úřad“ co nejjednodušší a nebyrokratická jak je to jen možné. Dokonce i po pracovní době země Horního Rakouska je tu pro vás (podnikatele). Naleznete zde aktuální informace od A do Z pro výběrová řízení ve faktech a číslech a obecných „surfovacích tipech“. Spolková země má zpracovány programy týkající se podpory MSP.³⁰

Účel programů:

MSP získaly prostřednictvím podporovacího programu strižného na míru finanční podporu a profesionální Know-how pro podporu inovačních záměrů. V důsledku toho se mohou i přes nedostatek zdrojů (čas, peníze) a sníženou kvalifikaci (technologie, spolupráce F & E) dále rozšiřovat. Dále byly vytvořeny struktury a procesy pro nepřetržité pokračování inovací a externí spolupráci s Know-how nositeli.

Tzv „inovační asistenti“ ulehčují proces nacházení práce podnikatelům MSP, jsou přímo zaměstnání společností a spolupracují na plánování a realizaci inovačního projektu. Jsou v rámci projektu doprovázeni zkušenými externími konzultanty, odborníky know-how a projektovými experty. Kromě toho inovační asistenti obdrží v průběhu projektu dodatečný praktický výcvik v řízení inovací.

Wie wird gefördert? Jak budeme podporovat?

- Podpora personálních nákladů na inovační asistenty (včetně vedlejších personálních nákladů). Horní hranice způsobilých hrubé měsíční mzdy činí € 2.000. Financování je 50% osobních nákladů v prvním roce a 25% v druhém roce.

³⁰ Např. *InnovationsassistentInnen/-beraterInnen für KMU*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z http://www.land-oberoesterreich.gv.at/cps/rde/xchg/ooe/hs.xsl/25158_DEU_HTML.htm.

- Úhrada nákladů na konzultanta až 13 dnů s maximální denní sazbou 945 eur, včetně cestovních výdajů.
- Úhrada nákladů na provedení dodatečného školení.

6.2.2 Nevládní instituce

Služby trhu práce - AMS Arbeitmarktserviceösterreich

Ať už máte volná pracovní místa, vyhledáváte kvalifikovaný personál nebo je pro vás důležitý rozvoj zaměstnanců - služba zaměstnanosti je vaším kompetentním partnerem ve všech záležitostech týkajících se personální práce a financování. Osobně pracuje pro vás 685 konzultantů - v celém Rakousku. Informujeme, radíme a podporujeme vás při:

- Náboru a výběru vhodných kandidátů pro vaše volné místo,
- Rozvoji zaměstnanců a školení vašich zaměstnanců,
- Prosazování rovných příležitostí na trhu práce.³¹

V programu „New Skills“ (nové dovednosti) je nabízeno např. zájemcům o práci zajištění v budoucnu kvalifikace v důležitých oblastech a výběru odvětví. Jsou propojovány podniky se zájemci o zaměstnání. Tato budoucí orientace kvalifikace bude vypracována společně s odborníky renovovaných společností, tak i se sociálními partnery. Program „New Skills“ nabízí rovněž vzdělávací programy pro uchazeče o zaměstnání.

Hospodářská komora Rakouska - WKO Die Wirtschaftskammer Oberösterreich Gründerservice

Nabízí pomoc začínajícím podnikatelům včetně možnosti sestavení podnikatelského plánu pomocí softwaru „Plan4You Easy“.³²

Na webových stránkách hospodářské komory najdeme také informace k možnosti vstupu do franchisy.³³ Nabízí zpracování obchodního plánu. Informuje o možnostech podpory a financování.

Přehledný vyhledávač provozovaný Rakouskou hospodářskou komorou (WKO) umožňuje snadno vyhledat firmu podle oboru, produktu nebo stanoviště. Členství firem v hospodářské komoře je v Rakousku povinné, jedná se tak zřejmě o nejlepší vyhledávač firem.³⁴

Exportní centrum Horního Rakouska Hospodářské komory Horního Rakouska a zemí Horního Rakouska³⁵ - Das Export Center Oberösterreich von WKO Oberösterreich und Land Oberösterreich

- Podpora financování exportu pro MSP.

³¹ *Service für Unternehmen*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.ams.at/sfu.html>.

³² Businessplan-Software "Plan4You Easy". *Gruenderservice.at - Das Internetportal für Gründer* [online]. [vid. 20. ledna 2012]. Dostupné z: http://www.gruenderservice.at/format_detail.wk?AngID=1&StID=351122&DstID=0&titel=

³³ *Alles zu Franchise*. [online] [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z http://www.gruenderservice.at/startseite_th.wk?sbid=3521&sort=0&dgid=1

³⁴ *Vše o Rakousku*. [online] [vid. 22. ledna 2013] Dostupné z <http://vseorakousku.cz/austrokontakt/?s=rakouska&category=odkazy>

³⁵ Leitbild - WKO.at. *Wirtschaftskammer Oberösterreich - Export Center OÖ - WKO.at* [online]. © 2012 [vid. 20. ledna 2012]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=539783&dstid=4993&opennavid=43395.

- Cílem je zvýšení rakouských exportérů a pokračování v dalším rozšiřování nabídky služeb
- Snaha ukázat možnosti, které mohou MSP využít, např.:
 - Kontokorentní nebo obchodní úvěr.
 - Úvěr v cizí měně.
 - Dodavatelský úvěr.
 - Úvěr s refinancováním.
 - Exportní faktoring.
 - Exportní forfaiting.

Rakousko-česká hospodářská společnost - Österreich-tschechische Gesellschaft Bereich Wirtschaft

Sdružení Rakousko-česká hospodářská společnost je sdružením podle zákona 83/1990 Sb. o sdružování občanů, které bylo založeno roku 2002 zejména za zvláštní podpory Rakousko-české společnosti ve Vídni. Členy sdružení jsou především firmy, které byly v jižních Čechách a na jižní Moravě založeny rakouskými občany. Jeho členy jsou ale také i ryze české a ryze rakouské společnosti z regionů jižních Čech, jižní Moravy, Waldviertel a Weinviertel. Všechny členy spojuje velký zájem na společném hospodářském vývoji těchto příhraničních regionů a snaží se podporovat interní spolupráci a odbourat překážky, které se v hospodářském styku stále vyskytují.³⁶

Na základě intenzivních přeshraničních hospodářských vztahů jsou realizovány následující aktivity.

- vzájemnou podporu při navazování a zlepšování bilaterálních vztahů mezi Českou republikou a Rakouskem,
- navazování nových a posilnění stávajících přeshraničních hospodářských vztahů včetně zlepšení výměny informací,
- společný postup a vzájemnou podporu při jednání s úřady a veřejnými institucemi na obou stranách hranice,
- společné využití lokálních a přeshraničních programů EU,
- spolupráci členů sdružení v oborech cestovního ruchu a turistiky, společné uplatňování zkušeností v těchto oblastech a navazování spolupráce,
- výměnou zkušeností v oblasti ochrany životního prostředí a uplatňování nových technologií podporující ochranu životního prostředí,
- společné využívání databáze informací poskytovaných ve prospěch sdružení jeho členy či dalšími osobami.

Sdružení pro rozvoj a podporu malých a středních podniků - Verein zur Förderung und Unterstützung von Klein und Mittelbetrieben

Toto sdružení pomáhá malým a středním podnikům především tím, že organizuje semináře na vzdělávání a usnadňuje vyhledávání potřebných informací (kontaktní osoby, specializované firmy atd.) a také vydává informační bulletin. Semináře se týkají také marketingu a jeho moderních metod, a také se zaměřují na možnosti získání grantových prostředků.

Pomoc pro MSP - KMU Hilfe

Zde Gerwin Stopper (vystudoval obchodní management a poradenství na Karl Franzens University v Neustadtu, praktické zkušenosti jako manažer, finanční kontrolor, poradce a

³⁶ *Rakousko česká hospodářská komora*. [online]. [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z http://www.oetgw-rchs.org/index_cz.php.

nalytik) nabízí pomoc, podporu, poradenství a trénink právě pro MSP. Jeho pomoc je směřována do oblastí:

- účetnictví, nákladový controlling,
- marketing a nákup/prodej (analýzy trhů atd.),
- správa a řízení společnosti,
- softwarová pomoc.

Rakouský Ústav malého a středního podnikání - Die KMU CENTER - FORSCHUNG AUSTRIA

(vornams: Österreichisches Institut für Gewerbe und Handelsforschung, IfGH)

Rakouský Ústav malého a středního podnikání byl založen roku 1952 a specializuje se na sociální a ekonomický výzkum se zaměřením na malé a střední podniky. Je to nezávislé, soukromé, společensky prospěšné sdružení. Je to největší rakouský ústav zabývající se výzkumem malých a středně velkých podniků. Své know how staví na 50 letech zkušenosti v oboru. Institut úzce spolupracuje s vládními partnery i hospodářskými sdruženími na národní a mezinárodní úrovni.

Obory činnosti jsou:

- **Studie a analýzy** o stavu a vývoji průmyslových odvětví, sektorů nebo regionů, zaměstnanosti a trhu práce, podnikání, inovací a technologií, mezinárodní ekonomie a regionálních studií.
- **Hodnocení** projektů, programů a institucí hospodářské politiky a podpory procesů a politik poradenství. Centrální oblastí hodnocení jsou výzkum, technologie a inovační politika, společný výzkum, trh práce a sociální politiky, klima a životního prostředí, jakož i oblasti podnikání.
- **Databáze** s kvalitativními a kvantitativními informacemi o struktuře a vývoji rakouské ekonomiky. Datové řady týkající se ekonomických údajů, strukturální data a kvalitativní data týkající se informačního průmyslu.

V Rakousku mají tedy k dispozici zakladatelé a malí podnikatelé nejrůznější podpůrné programy, které jsou nabízeny státem a zeměmi. Obecně platí: šance na podporu stoupají s inovačním potenciálem obchodního záměru, popřípadě podnikání.

6.2.3 Charakteristika podpory MSP a financování

FFG a financování

Rozsah podpory a financování je zpracován v zákoně takto:

- Řízení a financování výzkumných projektů v ekonomice a vědě formou programů pro průmysl a výzkumných institucí a sítí spolupráce mezi vysokými školami a průmyslem. Družstevní řízení programů a projektů s EU a dalšími evropskými a mezinárodními partnery.
- FFG je zástupce rakouských zájmů s příslušnými evropskými a mezinárodními institucemi jménem federace.

Rakouská výzkumná agentura na podporu (FFG) nabízí pestrou škálu vhodných prostředků pro různé potřeby podniků, výzkumných a akademických institucí: portfolia se pohybují od nízkoprahových programů na *usnadnění vstupu do nepřetržitého výzkumu a inovačních aktivit k podpoře a financování špičkových výzkumů a střediska excellence*.

Za finanční podporu rovněž poskytuje různé služby. FFG působí jako národní kontaktní místo pro výzkumné programy Evropské unie a jako rozhraní s Evropskou kosmickou agenturou.

Základní program je zaměřen na malé a střední podniky:

(<http://www.ffg.at/content/forschungspartnerinnen-fuer-kmu>)

S cílem usnadnit vstup MSP do průběžného výzkumu a inovací ke zvýšení kvality výzkumných projektů, nabízí FFG (Rakouská výzkumná agentura) balíček, který se skládá ze čtyř druhů koordinované podpory.

- Inovační šek.
- Studie proveditelnosti.
- Zahájení projektu.
- Markt.Bonus.

Výzkumnými partnery budou neuniverzitní výzkumné instituce, vysoké školy a univerzitní ústavy. Inovační voucher (šek) a Inovační voucher Plus nesmějí být použity na zaplacení laboratorů velkých firem, výzkumných firem a konzultantů.

Inovační voucher (šek) 5000 EUR a Inovační voucher (šek) Plus 10 000 EUR.

Posílení inovační kapacity malých a středních podniků

Inovační šek je program pro financování malých a středních podniků v Rakousku, aby umožnil vstoupit do výzkumu a inovací. Slouží také k překonání překážek s výzkumnými institucemi. Tento šek se vyplácí zpětně.

Rakouská obchodní služba AWS (Austria Wirtschaftservice)

Jako rozvojová banka podporuje jednak financování podniků a také umožňuje a poskytuje další informace a know-how pro podnikání. Rozvojová banka podporuje začínající podnikatele ještě před začátkem podnikání (pre-start-up) pomocí následujících možností:

- Usnadnit přístup k financování.
- Zajištění finančních prostředků.
- Zlepšení struktury financování.
- Finanční náklady.
- Rozšíření odborných znalostí.

Tyto formy podpory můžeme dále rozdělit na:

1. (Před) založením podniku
2. (Před) tvorbou HIGH-TECH
3. Stávající společnosti
4. Stávající společnosti HIGH-TECH
5. Banky/Rozvojové agentury/Poradce(ci)

1. Před založením podniku

AWS podporuje mladé zakladatele a existující podniky (podniky do 6 let). Nízkými úroky půjček, granty, zárukami a ručením projektů ve fázi (před) založením na podporu zakládání dceřiných společností v zahraničí.

Úvěry

ERP úvěry s nízkými úrokovými sazbami a s dlouhodobou splatností, např. pro: zakládání, inovativní a technologické modernizace, rozšiřování, investice do životního prostředí,

výstavby a rozšiřování služeb firem.

ERP – malý úvěr

Slouží k modernizaci a rozšíření projektů, výstavbě a rozšiřování služeb či aktivit. Nabízí příznivější úrokovou míru. Tato nabídka je zaměřena na podporu ekonomicky nezávislých, obchodních a malých podniků ve všech odvětvích.

Objem financování: od 10 000 – 100 000 EUR.

ERP – malé a střední podniky – program

Týká se zakládání, inovativní a technologické modernizace, rozšiřování, investice do životního prostředí doma i v zahraničí. Slouží k financování technologicky sofistikovanějších investičních projektů. Tato nabídka je zaměřena na podporu růstu malých a středních podniků ve vlastnictví, které vyrábí zboží a jejich výroba souvisí s odvětvím služeb. Zvláštní pozornost se klade v oblastech životního prostředí a energetických technologií, tak jako e-business a inovačních služeb.

Způsobilé projekty:

Nové zakládání a rozvoj průmyslového vlastnictví, inovace produktu a procesu, zavádění inovačních služeb prostřednictvím vlastních výzkumných výsledků, pořízení a přizpůsobení nových technologií, modernizace a rozšíření podniku, přímé investice mimo EU a EHS ve stavebnictví, rozšiřování dceřiných společností a společných podniků, výstavba technologických a inovačních center.

Objem financování: od 100 000 – 7 500 000 EUR.

ERP – regionální program

Zakládání, inovativní a technologické modernizace, rozšiřování, investice do životního prostředí ve starých průmyslových oblastech a na okrajích regionů. Tato nabídka je zaměřena na firmy působící v Rakousku, které jsou technologicky vyspělé a jejich investiční projekty směřují ke strukturálním zlepšením a růstovým efektům v okrajových oblastech a starých průmyslových oblastí.

Způsobilé projekty:

Uvedení do provozu a vývoj průmyslových osad s významnými regionálními hospodářskými podněty, inovace produktu a procesu, inovativní služby podle prováděcích výsledků své vlastní práce, pořízení a přizpůsobení nových technologií, modernizace a rozšiřování, výstavba technologických a inovačních center.

Objem financování: 100 000 – 7 500 000 EUR.

Mikroúvěr

Spolkové ministerstvo práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitele, spolu s ÖSB (což je poradenská společnost) a AWS – Rakouské obchodní služby, prezentovalo iniciativu nových mikroúvěrů v květnu 2010. Mikroúvěr pomáhá realizovat životaschopné podnikatelské nápady dříve nezaměstnaných nebo ohrožených ztrátou zaměstnání.

ERP – turistický program

Úvěr je poskytován na výstavbu, rozšiřování a modernizaci společností v oblasti cestovního ruchu. Tento program slouží ke zlepšení kvality a rozmanitosti nabídky cestovního ruchu v Rakousku. Tato nabídka je zaměřena zejména na oblasti aktivní a dobrodružné dovolené, stejně jako na lázeňské a zdravotní zařízení.

Způsobilé projekty:

Vznik společností na podporu aktivní a dobrodružné dovolené, racionalizace a modernizace stravovacích a ubytovacích zařízení, vybudovávání či rozšiřování lázní.

Objem financování: 350 00 – 4 000 000 EUR.

ERP – program doprava

Tento program čeká na schválení Evropské komise.

Způsobilé projekty:

Nákup speciálních kontejnerů pro pozemní dopravu, nákup speciálních vozů pro kombinovanou dopravu, investice do nových technologií.

Objem financování: 350 000 – 4 000 000 EUR.

Grant

Dotace například na: investice v návaznosti na vytváření/získávání podniků a malých podniků, inovativní investiční projekty, prosazování práv duševního vlastnictví, filmový průmysl a tvůrčí odvětví.

Kontrola zakladatele (Gründerscheck)

Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže poskytuje počáteční investice při zakládání či převodu firem. Ministerstvo dalo dohromady inovativní fitness balíček, který je zaměřený na podnikatele a provozní zhotovitele, stejně jako na inovativní, exportní malé a střední podniky. Cílem je urychlit restrukturalizaci hospodářství v klíčových oblastech. Jako součást Triple-I strategie se zaměřuje na zvýšení inovačního potenciálu ministerstva hospodářství, investic a podporu internacionalizace.

Bonus při založení (Gründungbonus)

Získává se, pokud byla společnost založena pomocí vlastního kapitálu. Tato podpora byla zaměřena na podporu ekonomicky nezávislých malých podniků ve všech odvětvích. Podpora již skončila 31. 12. 2011.

Dynamika inovace firmy

Jedná se o inovativní investiční projekty v rostoucích firmách. Dynamika umožňuje podporu malých a středních podniků prostřednictvím prémie a převzetím jejich závazků. Podporuje inovativní investiční projekty. Tato akce je zaměřena na malé a střední podniky ve všech odvětvích s výjimkou cestovního ruchu a volného času.

Způsobilé projekty:

Výroba/dodávka nových, inovativních produktů/služeb, použití nových technologií, rozvoj spolupráce.

Objem financování: až 750 000 EUR.

IP. Financování

Slouží k financování práv duševního vlastnictví v mimoevropských trzích a rostoucích trzích. Klade důraz na podporu vytváření nevratné dotace na registraci patentů v mimoevropských rostoucích trzích, jako jsou USA, Japonsko, Čína, Indie a Rusko. Tato nabídka je zaměřena na malé a střední podniky, které již učinily první kroky ke vstupu na mimoevropský trh, kde mohou nastat problémy při prosazování práv duševního vlastnictví.

Charakter a rozsah služeb:

Dotace na náklady na patentování v neevropských zemích, poradenství při problému patentování v Číně, Indii a Rusku.

Objem financování: příspěvek k ochraně právních poplatků ve výši 35% až 100%, až do výše 18 000 EUR.

Mladí podnikatelé – prémie k ERP malá půjčka

Půjčka se poskytuje k založení/pořízení malých společností (do 3 let). Tato nabídka je zaměřena na nově získané a zavedené, ekonomicky nezávislé, komerční, malé podniky s výjimkou cestovního ruchu a volného času. Tato dotace musí být kombinovatelná s ERP-malá půjčka.

Způsobilé projekty:

Hmotné a nehmotné investice, projekty, pro které je ERP-malý úvěr.

Objem financování: Grant (=bonus) až do výše 5 000 EUR pro investice alespoň ve výši 20 000 – 100 000 EUR.

Mladý podnikatel – kontrola

Půjčka se poskytuje k založení/pořízení malé společnosti (do 3 let). Tato nabídka je stejně zaměřena, jako v předešlém případě

Způsobilé projekty:

Investice.

Objem financování: Grant (= premie) 1 000 EUR pro investice nejméně ve výši 5 000 EUR a maximálně ve výši 20 000 EUR.

Mladý podnikatel – Top premie

Tato nabídka je stejně zaměřena jako předešlé.

Způsobilé projekty:

Investice.

Uznatelné náklady: bankovní úvěry, finanční leasing a také samostatně financované projekty.

Objem financování: pro investice alespoň ve výši 100 000 – 750 000 EUR je grant až do výše 10% (maximálně však 30 000 EUR).

IP. Využití (zhodnocení)

Slouží k financování, poradenství a pomoc při uvádění slibné inovace a služby práv duševního vlastnictví.

Charakter a rozsah služeb:

Návrh technologií, hledání realizačního partnera a pomoc při licenčních jednáních, sledování licenčních smluv, financování registrace patentů / ochrana práv, pomoc při identifikaci z porušení patentů, pomoc při prosazování vlastnických práv, podpora na náklady na vymáhání.

Objem financování: grant týkající se patentování ve výši 100%, grant na vymáhání nákladů ve výši 50% avšak max. do výše 100 000 EUR.

TecNet – trh a technologický výzkum

Určeno na výzkum, nákup, zpracování dat na trhu technologických firem. Podporuje

výzkum malé a střední podniky a shromažďování technologických a obchodní dat. Tyto informace mohou například dále sloužit jako podnikatelský plán pro rozhodování managementu.

Rozsah služeb:

Krátká vyhledávání, databázové hledání, Standard Search, návaznost na výzkum.

Náklady: 180- 2 500 EUR.

Odpovědnost případně záruka

Odpovědnost či záruka při inovaci a růstu projektů pro nově založené podniky, účast soukromých investorů, obchodní vyrovnání, omezování znečišťování atd.

Odpovědnost

Záruka za mikroúvěry

Slouží k zajištění, zlepšení konkurenceschopnosti malých podniků. Tato nabídka je zaměřena na malé nezávislé podniky s výjimkou cestovního ruchu a volného času

Způsobilé projekty: opatření pro zachování či zlepšení konkurenceschopnosti.

Uznatelné náklady:

Rozšíření provozu, modernizace, vývoj nových obchodů, vývoj nových výrobků či procesů nebo služeb.

Financování: zajištění až 80% mikroúvěru, max. do výše 30 000 EUR.

Double Equity

Usnadňuje financování inovací a růstu pro nově vznikající firmy (až 5 let). Tato nabídka je zaměřena na podporu malých a středních podniků, které získaly finanční prostředky na investice soukromého kapitálu.

Objem financování: Záruka až 80% za úvěr, max. do výše 2 500 000 EUR.

Mladí podnikatelé – odpovědnost

Podpora určena k založení, pořízení malé společnosti (do 3 let). Podpora odpovědnosti.

Objem financování: 80% ručení za investiční úvěry, max. do výše 600 000 EUR.

Záruka

Záruka na investice v Rakousku

Slouží k rozšíření, konstrukce, nákup, investice, modernizace environmentální technologie.

Způsobilé projekty a náklady:

Výstavba továrny v Rakousku, rozšíření továrny v Rakousku, modernizace výrobních zařízení, inovace procesů a postupů, výzkum a vývoj, akvizice společnosti nebo podílu ve společnosti v Rakousku, výroba ekologických produktů.

Financování: max. garantovaná částka ve výši 7 500 000 EUR, v odůvodněných jednotlivých případech ještě vyšší.

2. Již existující společnost

Rakouská obchodní služba podporuje také stávající podnikání stejně jako předešlé začínající podniky nízkou úročenými půjčkami, granty (dotacemi) a zárukami. Jsou podporovány inovativní a investiční projekty. Podporován růst kooperačních projektů k udržení konkurenceschopnosti. Témata sahají do globalizace, životního prostředí a

energetiky, cestovního ruchu, uměleckého až do filmového průmyslu.

EFRE – dotace jako spolufinancování (*Der Europäische Fonds für regionale Entwicklung*) – Evropský fond regionálního rozvoje (EFRE)

Žádosti o dotace z Evropské unie jsou automaticky sdíleny s národním rozvojovým fondem, což znamená, že není nutná samostatná žádost o financování z prostředků EU.

AWS (Rakouská obchodní služba – rozvojová banka) společnosti člení na následující typy:

- a) **Stávající společnost**
- b) **Stávající rostoucí společnost**
- c) **Obchodní vlastnictví, dědictví**
- d) **Společnost stagnující**

Pro všechny uvedené typy jednotlivých společností je vytvořeno rozsáhlé portfolio obdobných finančních nástrojů, které se od sebe liší především objemem poskytovaných prostředků a metodikou posuzování žadatelů. Pro představu uvádíme portfolio finančních podpor pro stávající společnosti (MSP):

Úvěry

ERP – malý úvěr

Slouží k modernizaci, rozšíření projektů, výstavbu a rozšiřování služeb či aktivit. Nabízí příznivější úrokovou míru. Tato nabídka je zaměřena na podporu ekonomicky nezávislých, obchodních a malých podniků ve všech odvětvích.

Objem financování: od 10 000 – 100 000 EUR.

ERP – malé a střední podniky – program

Slouží k inovativním a technologickým modernizacím, rozšiřování, investicím do životního prostředí doma i v zahraničí. Program je určen k financování technologicky sofistikovanějších investičních projektů. Tato nabídka je zaměřena na podporu růstu malých a středních podniků ve vlastnictví, které vyrábí zboží a jejich výroba souvisí s odvětvím služeb. Zvláštní pozornost se klade v oblastech životního prostředí a energetických technologií, tak jako e-business a inovačních služeb.

Způsobilé projekty:

Nové zakládání a rozvoj průmyslového vlastnictví, inovace produktu a procesu, zavádění inovačních služeb prostřednictvím vlastních výzkumných výsledků, pořízení a přizpůsobení nových technologií, modernizace a rozšíření, přímé investice mimo EU a EHS ve stavebnictví, rozšiřování dceřiných společností a společných podniků.

Objem financování: od 100 000 – 7 500 000 EUR.

ERP – regionální program

Slouží k inovativním a technologickým modernizacím, rozšiřování, investicím do životního prostředí ve starých průmyslových oblastech a na okrajích regionů. Tato nabídka je zaměřena na firmy působící v Rakousku, které jsou technologicky vyspělé a jejich investiční projekty směřují ke strukturálním zlepšením a růstovým efektům v okrajových oblastech a starých průmyslových oblastech.

Způsobilé projekty:

Uvedení do provozu a vývoj průmyslových osad s významnými regionálními hospodářskými podněty, inovace produktu a procesů, inovativní služby podle prováděcích

výsledků své vlastní práce, pořízení a přizpůsobení nových technologií, modernizace a rozšiřování, výstavba technologických a inovačních center.

Objem financování: 100 000 – 7 500 000 EUR.

Mikroúvěr

Spolkové ministerstvo práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitele, spolu s ÖSB (což je poradenská společnost) a AWS – Rakouské obchodní služby, prezentovalo iniciativu nových mikroúvěrů v květnu 2010. Mikroúvěr pomáhá realizovat životaschopné podnikatelské nápady dříve nezaměstnaných nebo ohrožených ztrátou zaměstnání.

ERP – turistický program

Je poskytován na výstavbu, rozšiřování a modernizaci společností v oblasti cestovního ruchu. Tento program slouží ke zlepšení kvality a rozmanitosti nabídky cestovního ruchu v Rakousku. Tato nabídka je zaměřena zejména na oblasti aktivní a dobrodružné dovolené, stejně jako na lázeňské a zdravotní zařízení.

Způsobilé projekty:

Vznik společností na podporu aktivní a dobrodružné dovolené, racionalizace a modernizace stravovacích a ubytovacích zařízení, vybudovávání či rozšiřování lázní.

Objem financování: 350 000 – 4 000 000 EUR.

ERP – program doprava

Tento program čeká na schválení Evropské komise.

Způsobilé projekty:

Nákup speciálních kontejnerů pro pozemní dopravu, nákup speciálních vozů pro kombinovanou dopravu, investice do nových technologií.

Objem financování: 350 000 – 4 000 000 EUR.

ERP – lesnický program

Program je orientován na ochranu lesa, zlepšování lesních výnosů, využití energie dřeva. Tato nabídka, je určena na podporu lesních společností, sdružení vlastníků lesa a společností, které poskytují lesnické služby.

Způsobilé projekty:

Zalesňování pustin, opatření na rekultivaci, zalesňování po přírodních katastrofách, výstavba lesních cest k otevření nových lesních oblastí, investice do reklam mechanizace dřeva nebo její výroby.

Objem financování: 350 000 – 7 500 000 EUR.

ERP – zemědělský program

Program je určen ke zlepšení zpracovávání a uvádění zemědělských produktů na trh, zvyšování přidané hodnoty, zlepšení kvality zemědělských produktů. Tato nabídka je určena pro malé a střední podniky v oblasti zpracovávání a uvádění zemědělských produktů na trh.

Způsobilé projekty:

Investice pro zlepšení zpracování zemědělských produktů a jejich následné uvádění na trh, opatření pro zlepšení kvality a monitorování kvality.

Objem financování: 100 000 – 7 500 000 EUR.

Granty

Dynamika inovace firmy

Slouží pro inovativní investiční projekty rostoucích firem. Tato nabídka je zaměřena na podporu malých a středních podniků ve všech oblastech s výjimkou cestovního ruchu a volného času.

Způsobilé projekty:

Výroba/dodávka nových, inovativních produktů či služeb, použití nových technologií, rozvoj spolupráce.

Objem financování: až 750 000 EUR.

Ekologická inovace

Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže zahájilo podporu ekologické inovace. Určeno pro financování tzv. zelených výrobků a podpora rozšiřování „zelených pracovních míst“. Společnost kvalifikovaná pro ekologický vývoj dostane tak kromě klasických balíčků různých dotací, úvěrů či záruk ještě navíc bonus 10% pro malé podniky a 7% pro středně velké podniky.

Tato akce je kombinovatelná s úvěry:

- ERP – regionální program,
- ERP – malé a střední podniky – program.

Kombinovaná nákladní doprava

Grant podporuje přechod ze silnice na železniční a vnitrozemskou vodní dopravu.

Způsobilé projekty:

Příspěvní na přesun dopravy ze silnice na železniční nebo vodní dopravu.

Objem financování: 8000 – 800 000 EUR, na investice max. 30%, na studie proveditelnosti max. 50%.

IP. Využití (zhodnocení)

Určeno k financování, poradenství a pomoc při uvádění slibné inovace a služby práv duševního vlastnictví.

Charakter a rozsah služeb:

Návrh technologií, hledání realizačního partnera a pomoc při licenčních jednáních, sledování licenčních smluv, financování registrace patentů / ochrana práv, pomoc při identifikaci z porušení patentů, pomoc při prosazování vlastnických práv, podpora na náklady na vymáhání.

Objem financování: grant týkající se patentování ve výši 100%, grant na vymáhání nákladů ve výši 50% avšak max. do výše 100 000 EUR.

TecNet – trh a technologický výzkum

Určeno k výzkumu, nákupu, zpracování dat na trhu technologických firem. Podporuje výzkum malých a středních podniků a shromažďování technologických a obchodní dat. Tyto informace mohou například dále sloužit jako podnikatelský plán pro rozhodování managementu.

Rozsah služeb:

Krátká vyhledávání, databázové hledání, standard Searsch, návaznost na výzkum.

Náklady: 180- 2 500 EUR.

IP. Financování

Slouží k financování práv duševního vlastnictví v mimoevropských trzích a rostoucích trzích. Klade důraz na podporu vytváření nevratné dotace na registraci patentů v mimoevropských rostoucích trzích, jako jsou USA, Japonsko, Čína, Indie a Rusko. Tato nabídka je zaměřena na malé a střední podniky, které již učinily první kroky ke vstupu na mimoevropský trh, kde mohou nastat problémy při prosazování práv duševního vlastnictví.

Charakter a rozsah služeb:

Dotace na náklady na patentování v neevropských zemích, poradenství při problému patentování v Číně, Indii a Rusku.

Objem financování: příspěvek k ochraně právních poplatků ve výši 35% až 100%, až do výše 18 000 EUR.

Spolufinancování

Rakouská obchodní společnost – rozvojová banka přidává podporu svým zákazníkům tím, že jim nabízí tzv. rámec jednoho správního místa s automatickým postupem do EU, což znamená, že zákazník má možnost požádat u rozvojové banky o podporu a zároveň o podporu z Evropské unie, což umožňuje spolufinancování projektů.

EFRE – evropský fond regionálního rozvoje. Jeho cílem je posílení hospodářské a sociální soudržnosti a snížení rozdílů mezi regiony. Evropský fond financuje:

- přímou podporu investic do podniků (zejména malých a středních) k vytvoření udržitelné zaměstnanosti,
- vybudování infrastruktury, která souvisí zejména s výzkumem, inovacemi, telekomunikacemi, životním prostředím, energetikou a dopravou,
- technickou pomoc.

Projekty z evropského regionálního fondu se zaměřují na:

- modernizaci a diverzifikaci hospodářských struktur a zachování nebo vytváření udržitelných pracovních míst ve specifických oblastech,
- regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- evropskou územní spolupráci.

Evropský fond spolufinancuje s rozvojovou bankou (AWS) za určitých podmínek tyto produkty:

Dynamiku inovace firmy, inovační firmy – dynamika odpovědnosti, ERP – regionální program, ERP – malé a střední podniky – program.

Lesnictví – grant

Je poskytován na zlepšení těžby dřeva při současné minimalizaci škod na úrodě a zvýšení přidané hodnoty dřeva.

Způsobilé projekty (v závislosti na spolkových zemích):

Nákup strojů, zařízení pro minimalizaci škod na úrodě, jednorázový nákup strojů a zařízení pro dopravu, skladování, třídění, zpracování surovin dřeva, jednorázový nákup strojů a zařízení pro zpracování průmyslové kulatiny.

Financování: investice od 100 000 EUR, (investice pod 100 000 EUR budou řešeny státní komorou pro zemědělství a lesnictví).

Přidávání hodnoty pro zemědělské produkty

Podporuje výrobu/zpracování/ uvádění na trh zemědělských (inovativních) výrobků, nové výrobní metody, zlepšování kvality, zvyšování efektivity.

Způsobilé projekty:

Výroba a prodej inovativních produktů, aplikace nových výrobních procesů, zlepšení kvality a hygienických standardů, zvýšení účinnosti zdrojů, využití vedlejších produktů, zpracování / uvádění na trh ekologicky vyprodukované potraviny, vytváření nových pracovních míst, péče o zvířata.

Objem financování:

- Projekt velikosti od 250 000 EUR.
- Projekt velikosti od 85 000 EUR (dýňový olej, bylinky v malém množství).
- Projekt velikosti do 40 000 EUR (nehmotné projekty).

Filmstandort Austria (FISA) – „filmové místo Rakousko“

Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže s FISA začalo celostátně financovat iniciativy pro filmový průmysl v Rakousku. Cílem je podpořit rakouský filmový průmysl a vytvořit takové podmínky, které umožní vložit know-how a přidanou hodnotu v Rakousku. Tato iniciativa je zaměřena ryze na rakouské a rakousko-zahraniční koprodukce. V divadelních představeních může nevratná dotace tvořit až 25% vynaložených nákladů.

Kontrola zakladatele (Gründerscheck)

Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže podporuje počáteční investice při zakládání či převodu firem. Ministerstvo dalo dohromady inovativní fitness balíček, který je zaměřený na podnikatele a provozní zhotovitele, stejně jako inovativní, exportní malé a střední podniky. Cílem je urychlit restrukturalizaci hospodářství v klíčových oblastech. Jako součást Triple-I strategie se zaměřuje na zvýšení inovačního potenciálu ministerstva hospodářství, investic a podporu internacionalizace.

PROTRANS

Je zaměřen na personální, poradní, studijní a provozní náklady na projekty spolupráce založené na specifické oblasti výzkumu a vývoje. Program podporuje posílení inovačních kapacit prostřednictvím spolupráce s akademickou/neuniversitní výzkumnou institucí a dalších firem na základě konkrétních projektů výzkumu a vývoje a transferu technologií. Tato nabídka je určena pro malé a střední podniky.

Způsobilé projekty:

Optimalizace portfolia produktů – využití technologického potenciálu, realizace/zavedení účinných metod inovativního řízení, strategie procesu identifikace výrobků.

Financování: až do výše 300 000 EUR.

Odpovědnost (záruka)

Záruka za mikroúvěry

Slouží k zajištění, zlepšení konkurence schopnosti malých podniků. Tato nabídka je zaměřena na malé nezávislé podniky s výjimkou cestovního ruchu a volného času.

Způsobilé projekty: opatření pro zachování či zlepšení konkurenceschopnosti.

Uznatelné náklady:

Rozšíření provozu, modernizace, vývoj nových obchodů, vývoj nových výrobků či procesů

nebo služeb.

Financování: zajištění až 80% mikroúvěru, max. do výše 30 000 EUR.

Double Equity

Uspadňuje financování inovací a růstu pro nově vznikající firmy (až 5 let). Tato nabídka je zaměřena na podporu malých a středních podniků, které získaly finanční prostředky na investice soukromého kapitálu.

Objem financování: Záruka až 80% za úvěr, max. do výše 2 500 000 EUR.

Inovační firmy – dynamika odpovědnosti

Je určen na inovativní, investiční projekty v rostoucích firmách. Inovační firmy – dynamika poskytuje malým a středním podnikům prostřednictvím grantů také převzetí závazků.

Způsobilé projekty:

Projekty s pozitivním dopadem na konkurenceschopnost podniku, investiční úvěry a úvěry k financování podnikových akvizic, půjčky na provozní kapitál, ostatní cizí financování (např. finanční leasing).

Objem financování: až do výše 2 500 000 EUR.

Záruka

Záruka na investice v Rakousku

Slouží k rozšíření, konstrukci, nákupu, investici, modernizaci environmentální technologie.

Způsobilé projekty a náklady:

Výstavba továrny v Rakousku, rozšíření továrny v Rakousku, modernizace výrobních zařízení, inovace procesů a postupů, výzkum a vývoj, akvizice společnosti nebo podílu ve společnosti v Rakousku, výroba ekologických produktů.

Financování: max. garantovaná částka ve výši 7 500 000 EUR, v odůvodněných jednotlivých případech ještě vyšší.

7 Podpora MSP ve Švýcarsku

Švýcarsko - charakteristika

Švýcarsko je spolková federativní republika se silnou samostatností a rozhodovací pravomocí jednotlivých kantonů (26). Do kompetence federace patří zahraniční politika, záležitosti obrany, měny, cel, strategické otázky dopravy, spojů, energetiky, sociálního pojištění. Kantony mají velkou samosprávu a v mnohých oblastech vlastní legislativu, vlastní policii, vzdělávací systém, zdravotnictví, komunální služby, daňový systém.

99,7% švýcarských firem má méně než 250 zaměstnanců (viz tabulka 7.1), proto švýcarská vláda klade velký důraz na rozvoj MSP (dle *Switzerland's SME policy* – zpráva o stavu a cílech MSP ve Švýcarsku 2008-2011).

Tabulka 7.1 Struktura podniků podle počtu zaměstnanců

Nezemědělské, tržně orientované podniky podle velikosti (2005)	Tržně orientované podniky		Zaměstnanci	
	počet	%	počet	%
0-2 zaměstnanců	176 016	58,92	315 485	9,90
3-4 zaměstnanců	46 066	15,42	207 776	6,52
5-9 zaměstnanců	39 500	13,22	316 101	9,92
10-19 zaměstnanců	19 360	6,48	303 674	9,53
20-49 zaměstnanců	11 278	3,78	388 611	12,20
50-99 zaměstnanců	3 453	1,16	272 129	8,54
100-249 zaměstnanců	2 019	0,68	346 403	10,87
250+ zaměstnanců	1 028	0,34	1 035 353	32,50
Mikro podniky (0-9)	261 582	87,57	839 362	26,35
Malé podniky (10-49)	30 638	10,26	692 285	21,73
Střední podniky (50-249)	5 472	1,83	618 532	19,42
Velké podniky (250+)	1 028	0,34	1 035 353	32,50
Celkem MSP (0-249)	297 692	99,66	2 150 179	67,50

Zdroj: FSO Federal Business Census 2005

Na stránkách federálního ministerstva zahraničí najdeme následující upoutávku na obchodní činnost ve Švýcarsku:³⁷

Švýcarsko je jedním z nejúspěšnějších obchodních míst na světě. Nabízí příznivé investiční prostředí, kvalifikované pracovní síly, vynikající infrastrukturu a vynikající univerzity a výzkumné ústavy. Daně jsou relativně nízké a měna a ceny stabilní.

Jednoduchost založení firmy

Ve Švýcarsku nepotřebují podnikatelé k založení firmy speciální povolení od orgánů nebo profesních či obchodních sdružení. Jedinými požadavky jsou povolení k pobytu a pracovní povolení. Pro vykonávání určitých speciálních profesí a založení firem pro tyto profese je potřeba zvláštní povolení nebo osvědčení. Existují určitá omezení, pokud jde o státní monopoly (železnice, pošta).

³⁷ *Obchodní činnost ve Švýcarsku*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.eda.admin.ch/eda/en/home/serv/buch.html>.

Vysoká produktivita

Produktivita švýcarských pracovníků je vysoká. K charakteristice trhu práce patří liberální pracovní právo, nízká regulace a vysoká úroveň sociální stability. Švýcarsko je vícejazyčná země, zaměstnanci často hovoří několika jazyky.

Příznivé životní podmínky

Švýcarská zeměpisná poloha nabízí ideální ekonomické prostředí. Infrastruktura země patří mezi nejlepší na světě. K dalším zajímavostem Švýcarska patří kulturní rozmanitost a široký výběr rekreačních aktivit.

Nízké daně

Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi, jsou daně z příjmů právnických a fyzických osob nízké. Daň z přidané hodnoty a cla jsou také nízké. Daňový systém země odráží federální strukturu, která podporuje konkurenci mezi kantony, pokud jde o daně. Země podepsala bilaterální dohody o zamezení dvojího zdanění, aby se zabránilo dvojímu zdanění na mezinárodní úrovni.

7.1 Přehled institucí podporujících MSP

Základním pilířem politiky MSP ve Švýcarsku je státní sekretariát pro hospodářské záležitosti (SECO), který pracuje s různými partnery. Patří mezi ně Federální úřad pro odborné vzdělávání a technologie (OPET), dozorčí rada obchodní sítě Švýcarska (OSEC) a agentura švýcarské exportní pojištění rizik (SERV). Další důležité skupiny: Spolkové sdružení řemesel, Economiesuisse a odvětvová sdružení obchodu.

Vládní instituce a portály

Federální ministerstvo hospodářství, školství a výzkumu - Federal Department of Economic Affairs, Education and Research (EAER)

(<http://www.wbf.admin.ch/index.html?lang=en>)

•Státní sekretariát pro ekonomické záležitosti - State Secretariat for Economic Affairs (SECO)

(<http://www.seco.admin.ch/index.html?lang=en>)

•SME Forum

(<http://www.seco.admin.ch/themen/00476/00487/00489/index.html?lang=de>)

•Státní sekretariát pro vzdělávání, výzkum a inovace - State Secretariat for Education, research and Innovation (SERI)

(<http://www.sbf.admin.ch/aktuell/medien/00483/01323/index.html?lang=en>)

•Spolkový úřad pro zemědělství - Federal Office for Agriculture (FOAG)

(<http://www.blw.admin.ch/index.html?lang=en>)

•Spolkový úřad pro národní ekonomickou nabídku - Federal Office for National Economic Supply (FONES)

(<http://www.bwl.admin.ch/org/index.html?lang=en>)

- **Federální úřad pro bydlení - Federal Housing Office (FHO)**
- **Komise pro technologie a inovace – Commission for Technology and Innovation CTI**
(<http://www.kti.admin.ch/index.html?lang=en>)
- **Federální ministerstvo zahraničí - Federal Department of Foreign Affairs (FDFA)**
(<http://www.eda.admin.ch/eda/en/home/dfa/policy.html>)
- **Ředitelství pro evropské záležitosti – Directorate for European Affairs (DEA)**
(<http://www.europa.admin.ch/index.html?lang=en>)
- **Federální ministerstvo vnitra – Federal Department of Home Affairs (FDHA)**
(<http://www.edi.admin.ch/?lang=en>)
- **Federální veterinární úřad - Federal Veterinary Office (FVO)**
(<http://www.bvet.admin.ch/index.html?lang=en>)
- **Švýcarské profesně-vzdělávací sdružení - Die Schweizerische Berufsbildungsämter Konferenz (SBBK)**
(<http://www.sbbk.ch/dyn/19719.php>)

Nevládní instituce

- **Obchodní komora Švýcarsko - střední a východní Evropa - SEC Chamber of Commerce Switzerland**
(<http://www.sec-chamber.ch/>)
- **Sít' švýcarského exportu - Swiss Export Information Network (SEIN)**
(<http://www.exportinfo.ch>)
- **Venture lab – testování obchodních ideí na trhu**
(<http://www.venturelab.ch/index.cfm?CFID=124389412&CFTOKEN=85444026&page=18306>)
- **CTI Invest-The Swiss Venture Platform**
(<http://www.cti-invest.ch/About/CTI-Invest.aspx>)
- **Pro ženy podnikatelky – Saffa Bürgschaftsgenossenschaft** (<http://www.saffa.ch/>)
- **Společnost pro MSP – Bürgschaftsgenossenschaft für KMU** (<http://www.bgm-ccc.ch/>)
- **Financování v oblasti pohostinství a ubytování - Schweizerische Gesellschaft für Hotel kredit** (<http://www.sgh.ch/>)
- **Obchodní síť - Business Network Switzerland (OSEC)**
(<http://www.poolofexperts.ch/en>) (<http://aboutus.osec.ch/en>)

- **Švýcarské rizikové pojištění exportu - SERV Swiss Export Risk Insurance**
(<http://www.serv-ch.com/en>)

7.2 Stručná charakteristika institucí

Švýcarské instituce prošly k 1.1.2013 restrukturalizací. Některé méně vytížené instituce byly sloučeny s jinými pro větší efektivitu vynaložených prostředků.

7.2.1 Vládní instituce a portály

Federální ministerstvo hospodářství, školství a výzkumu - Federal Department of Economic Affairs, Education and Research EAER

Sdružuje švýcarskou vládní expertízu ve všech záležitostech týkajících se hospodářských záležitostí a obchodní politiky. Určuje strategie pro zaměstnanost, růst a prosperitu ve Švýcarsku a snaží se o zajištění trvale udržitelného rozvoje.

Od 1. 1. 2013 byly všechny otázky týkající se vzdělávání, výzkumu a inovací na federální úrovni umístěny do spolkového ministerstva hospodářství, školství a výzkumu EAER, dříve Federální ministerstvo hospodářství FDEA.³⁸

Státní sekretariát pro hospodářské záležitosti - State Secretariat for Economic Affairs (SECO)

SECO je centrum odborných znalostí federální vlády pro všechny zásadní otázky týkající se hospodářské politiky. Organizačně spadá pod Federální ministerstvo hospodářství, školství, a výzkumu. Jeho cílem je zajistit udržitelný hospodářský růst uplatňováním potřebných regulačních a hospodářsko-politických podmínek.

Na domácí frontě slouží SECO jako rozhraní mezi podnikateli, sociálními partnery a vládou. Podporuje regionálně a strukturálně vyvážený rozvoj ekonomiky a zajišťuje ochranu zaměstnanců. Prostřednictvím své politiky trhu práce, přispívá k prevenci a řešení nezaměstnanosti a následně podporují sociální mír.

SECO také pomáhá zajistit přístup ke všem trhům pro švýcarské zboží a služby a investice. Pokud jde o zahraniční obchodní politiky, SECO je aktivní ve formulování účinných, spravedlivých a transparentních pravidel pro světovou ekonomiku.

Vztahy Švýcarska k Evropské unii jsou koordinovány Integračním úřadem (Integration Office), společnou kanceláří FDFA a FDEA.³⁹

SME Forum

Spadá organizačně pod SECO. SME Forum je mimo parlamentní expertní komise, která jedná v zájmu malých a středních podniků. Pokud se fórum malých a středních podniků domnívá, že návrh zákona či nařízení, které byly určeny ke konzultaci, by zbytečně zatížilo malé a střední podniky, může navrhnout způsoby, jak zjednodušit věci. SME Forum uvádí rovněž členy ve spojení s příslušnými vládními úřady, aby mohli řešit své problémy a dotazy přímo.

³⁸ EAER místo FDEA, hospodářské záležitosti, vzdělávání a výzkum pod jednou střechou. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.wbf.admin.ch/index.html?lang=en>.

³⁹ Státní sekretariát pro ekonomické záležitosti SECO. [online]. [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.seco.admin.ch/org/00686/index.html?lang=en>.

Úkoly:

- Hlavním úkolem tohoto fóra je, na základě konzultací formulovat připomínky k zákonům, které se dotýkají malých a středních podniků. Vyhodnocuje fungování navrhovaných opatření, zejména administrativní zátěže, výsledných nákladů a omezení svobody podnikání.
- Fórum se rovněž zabývá specifickými oblastmi stávající regulace a navrhuje zjednodušení nebo alternativy řešení problémů.

Fórum je místem pro výměnu názorů mezi svými členy (většina z nich jsou podnikatelé) a federální agenturou. Obavy a požadavky malých a středních podniků obou stran musí být přezkoumány.⁴⁰

SME portál Státního sekretariátu pro hospodářské záležitosti SECO KMU-Portal des Staatssekretariats für Wirtschaft SECO

SME portál poskytuje důležité informace, od založení firmy, přes její řízení, až po nástupnictví. Tyto informace se týkají legislativních změn, či srovnání právnických forem.

Politika MSP a její priority:

- snížení administrativní zátěže pro malé a střední podniky,
- otevírání firem na vnitrostátních a mezinárodních trzích,
- poskytování daňových úlev a tvorba kapitálu,
- pomoci financování zejména obchodních záruk družstev a podpora rizikového kapitálu na podporu inovací.⁴¹

Spolkový úřad pro zemědělství - Federal Office for Agriculture (FOAG)

Spolkový úřad pro zemědělství spadá pod Federální ministerstvo hospodářství, školství a výzkumu. V součinnosti s kantonálními úřady a sdruženími zemědělců naplňuje FOAG rozhodnutí voličů, švýcarského parlamentu a vlády a hraje aktivní roli při formulaci zemědělské politiky.

FOAG podporuje multifunkční zemědělství, které významně přispívá k:

- zajištění poskytování přiměřeného množství potravin pro obyvatelstvo;
- zachování přírodních zdrojů a venkovské krajiny;
- zachování decentralizované struktury osídlení po celé zemi.⁴²

Nová zemědělská politika platná od roku 1999 zahrnuje rámec pro udržitelný rozvoj v odvětví zemědělství. V tomto ohledu, "udržitelnost" zahrnuje tři aspekty: ekonomiku, životní prostředí a sociální bezpečnost.

Spolkový úřad pro národní ekonomickou nabídku - Federal Office for National Economic Supply (FONES)

Hlavním úkolem je připravenost země na eventuality jako např.: ekonomická krize, technické poruchy, přírodní katastrofy, teroristické útoky, přerušení dodávek základních potřeb, atd.

⁴⁰ *SME Forum*. [online] [vid. 25. ledna 2013] Dostupné z <http://www.seco.admin.ch/themen/00476/00487/00489/index.html?lang=de>.

⁴¹ *KMU-Portal des Staatssekretariats für Wirtschaft SECO*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. <http://www.kmu.admin.ch/politik/index.html?lang=de>.

⁴² *Úkol úřadu*. [online] [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.blw.admin.ch/org/00022/index.html?lang=en>.

Politické a hospodářské krize, technická závada, přírodní katastrofy či teroristické útoky mohou narušit dodávky základních potravin do země. V takových případech úřad zajišťuje, aby švýcarská populace nadále měla dodávky základního zboží a služeb. Nezbytná opatření budou zavedena podle Spolkového úřadu ve spolupráci se soukromými podniky, kantony a obcemi.⁴³

Federální úřad pro bydlení - Federal Housing Office (FHO)

Federální kompetenční centrum pro všechny aspekty bytové politiky.

Komise pro technologie a inovace – Commission for Technology and Innovation CTI

Komise podporuje inovace a poskytuje podporu výzkumu a vývoji, podnikatelům, rozvoji start-up firem. CTI pomáhá optimalizovat přenos znalostí a technologií prostřednictvím tematických a regionálních sítí a platforem.

Komise pro technologie a inovace CTI je rozhodovací orgán federální správy ve všech záležitostech týkajících se podpory inovací. CTI je důležitým účastníkem státního úsilí na podporu inovací. Zasahuje přesně v místě, kde státní opatření mají největší dopad na iniciativu soukromého sektoru: transformace výzkumu do ekonomické hodnoty.

Švýcarsko je prosperující země, která postrádá vlastní přírodní zdroje. Jeho hospodářský úspěch je důsledkem různých přístupů. Jedním z nich je inovační kapacita švýcarské ekonomiky, která je často používána jako mezinárodní měřítko. Zdroj této inovační kapacity může být nalezen ve vynikající kvalitě švýcarského vzdělávání a výzkumu.⁴⁴

CTI podporuje:

1. Tržně orientované projekty VaV;
2. Vytvoření a rozvoj začínajících společností;
3. Transfer znalostí a technologií.

Podpora je obecně k dispozici pro projekty výzkumu a vývoje v oblasti vědeckých inovací ve všech disciplínách. Návrhy projektů jsou předloženy na bottom-up principu a jsou převážně vybírány na základě jejich inovativnosti a tržního potenciálu.

Program CTI pro podnikání nabízí vzdělávací moduly šité na míru pro nadějně podnikatele. Tyto vzdělávací moduly poskytují znalosti, dovednosti a metodiku potřebnou k vytvoření nové společnosti a úspěšné transformaci slibných podnikatelských nápadů do obchodovatelných výrobků a služeb. Mladí podnikatelé mohou také těžit z profesionálního koučování.

CTI podporuje přenos znalostí a technologií mezi vysokoškolskými institucemi a průmyslem, aby měly inovační švýcarské podniky a výzkumní pracovníci příležitost přístupu k mezinárodním programům a sítím, prostřednictvím programů, jako jsou EUREKA, ERANET a EU-FP7, nebo evropských technologických platforem (ETP).⁴⁵

Od roku 1996 CTI také podporuje úspěšné, inovativní jednotlivce k zakládání nových společností prostřednictvím své iniciativy ČOI Start-up.

⁴³ FONES. [online]. [vid. 25.ledna 2013]. Dostupné z <http://www.bwl.admin.ch/org/index.html?lang=en>.

⁴⁴ CTI. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. <http://www.kti.admin.ch/org/index.html?lang=en>.

⁴⁵ Tamtéž.

Federální ministerstvo zahraničí - Federal Department of Foreign Affairs FDFA

Ministerstvo má řadu zahraničně politických cílů. V ekonomické oblasti je v centru pozornosti ochrana ekonomických zájmů Švýcarska v zahraničí.

Federální ministerstvo zahraničních věcí (FDFA) a státní sekretariát pro hospodářské záležitosti (SECO), ve spojení se švýcarskými velvyslanectvími a konzuláty, poskytuje širokou škálu služeb. V posledních letech se zaměřili více na malé a střední podniky (MSP).

Od 1. ledna 2013 je v rámci FDFA zodpovědné za koordinaci švýcarské politiky vůči EU Ředitelství pro evropské záležitosti (DEA). Úkoly integrace úřadu jsou převáděny beze změny na nově vytvořené ředitelství v rámci FDFA. Zejména bude DEA řešit všechny otázky týkající se evropské integrace. Nové ředitelství se zaměřuje na politické a ekonomické aspekty evropské integrace, koordinuje švýcarskou politiku a poskytuje informace o ní. Přípravuje rozhodnutí a vede jednání s EU ve spolupráci s příslušnými jednotkami. Současně sleduje a analyzuje vývoj EU a evropského práva, jakož i jejich důsledky pro Švýcarsko.

Federální ministerstvo vnitra – Federal Department of Home Affairs FDHA

Toto ministerstvo se soustředí na zdravotní, sociální a kulturní aspekty každodenního života občanů Švýcarska.

Federální veterinární úřad - Federal Veterinary Office (FVO)

Odborný orgán pro zdraví zvířat a lidí, stejně jako pro dobré životní podmínky zvířat v lidské péči. FVO rovněž stanoví základní podmínky pro vývoz potravin živočišného původu. Kromě toho sleduje přeshraniční dopravu a obchod se zvířaty a rostlinami, živočišnými produkty a potravinami živočišného původu.

Švýcarské profesně - vzdělávací sdružení - Die Schweizerische Berufsbildungsämter-Konferenz (SBBK)

Jedná se o sdružení na úrovni kantonů odpovědné za vzdělávání úřadů. Je to Švýcarská konference kantonálních ministrů školství a správní orgán, který je zodpovědný za inter-kantonální koordinaci v oblasti vzdělávání.

Cíle:

- poskytuje národní platformu pro výměnu informací a zkušeností mezi šéfem vnitra a odpovědnými úřady kantonu za odborné vzdělávání,
- podporuje inter-kantonální koordinaci a spolupráci v oblasti odborného vzdělávání,
- bere v úvahu citlivost a vlastnosti různých regionů,
- podporuje kantony v navrhování a provádění odborného vzdělávání,
- podporuje a prosazuje celostátní rozvoj vzdělávání ve všech oblastech,
- podporuje kontakty mezi odborným vzděláváním a světem práce, jakož i odbornou přípravou a všeobecným vzděláváním.⁴⁶

7.2.2 Nevládní instituce

Obchodní komora Švýcarsko - střední a východní Evropa- Obchodní komora Švýcarsko - střední a východní Evropa - SEC Chamber of Commerce Switzerland

Vizi SEC je, že bude stále nejlepší a jedinou centrální neziskovou organizací pro hospodářský rozvoj mezi švýcarskými podnikateli a firmami v partnerských zemích.

⁴⁶Cíle a úkoly SBBK. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.sbbk.ch/dyn/19591.php>.

Nejlepším předpokladem jsou mnohaleté zkušenosti s členy komory a potenciálními zákazníky a znalosti trhu přesvědčit a navázat obchodní kontakty.

V centru pozornosti jsou země, jako je Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Černá hora, Estonsko, Chorvatsko, Kosovo, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Makedonie, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko a Srbsko. Co SEC např. nabízí?

Marketingové informace:

- vyjasnění stávajících zákonů a předpisů,
- objasnění dovozních předpisů a dovozních omezení,
- průzkum trhu a informace o průmyslu a specifikách jmenovaných zemí,
- informace a poradenství o veletrzích,
- semináře, konference a přednášky.

Hledání obchodních partnerů:

- navazování kontaktů s místními orgány a sdruženími,
- hledání spolupracujících partnerů,
- zprostředkování konkrétních adres v průmyslu a obchodu,
- vyhledávání potencionálních zákazníků a dodavatelů.

Bulletin SEC INFO:

- Bulletin ekonomických informací o střeoevropských trzích, obchodní příležitosti, zákony, předpisy, veletrhy a akce, atd.

Přítomnost vaší firmy na internetových stránkách SEC.

Mediace: mimosoudní řešení sporů mezi dvěma či více stranami.⁴⁷

Exportní informační síť - Swiss Export Information Network (SEIN)

Tato síť nabízí odvětvové a výrobní informace o zemích i o Švýcarsku, vývozní předpisy v 5 jazycích (A.F.D.I.E). Ačkoliv smyslem sítě je podpora švýcarského exportu do zahraničí, české podniky zde mohou najít řadu zajímavých informací, obzvláště o švýcarských výrobcích pro účely kooperací, ale také o řadě zajímavých zemí na světě.

Venture lab – testování obchodních ideí na trhu

Venture lab si klade za cíl vytvořit novou vlnu švýcarských podnikatelů a tímto způsobem významně zvýšit počet pracovních míst s vysokou přidanou hodnotou v rychle se rozvíjejících odvětvích high-tech.

Od roku 2004 nabízí národní program vzdělávací moduly šité na míru, které pomáhají zvýšit povědomí studentů o podnikání, stejně jako individuální „koučink“ opatření pro začínající podnikatele v oblasti high-tech, společně s univerzitami a technickými školami a jejich příslušnými úřady pro transfer technologií.

Venturelab vzdělávací moduly kladou zvláštní důraz na projekty a na praxi. Kurzy jsou zdarma, ale pro vstup jsou selektováni: úspěšní žadatelé musí mít inovační podnikatelský záměr a prokázat vůli provádět svůj projekt od začátku až do konce.⁴⁸

⁴⁷ *Was bietet die SEC?* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z http://www.sec-chamber.ch/73/Deutsch/Was_bietet_die_SEC?.html.

⁴⁸ *What is venturelab et who are we?* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.venturelab.ch/index.cfm?page=118378&cfid=236816690&cftoken=14857893>.

Start-up

Má-li někdo podnikatelský záměr pro high-tech v průmyslu a chce-li svůj nápad otestovat, pak je na správném místě. Přednost se dává podnikání v oborech, jako jsou počítačové vědy, vědy o živé přírodě, biotechnologie, nanotechnologie. Předměty vyučované ve Venturelab jsou zdarma pro každého, kdo prokáže inovativní podnikatelský záměr. Zájemce musí přesvědčit, že má motivaci a prostředky k realizaci svého projektu.

CTI Invest The Swist Venture Plattform

Je to nezávislé sdružení podle soukromého práva, které pomáhá společnostem najít nové „business angels“ a venture kapitál ve Švýcarsku i v zahraničí. Podnikatelé obvykle potřebují úvěr, když začnou podnikat a dále při růstu firmy. Záruky jim mohou pomoci. Pracovníci poskytující záruky pomáhají slibným malým a středním podnikům získat bankovní úvěry. K dispozici jsou tři regionální družstva pro pokrytí různých částí Švýcarska a jedno národní družstvo pro ženy (SAFFA). Nabízí záruky za úvěry až do výše 500.000 CHF. Federální vláda pokrývá až 65 procent úvěru a podíl na administrativní náklady.

CTI nabízí v rámci podnikání poradenský a vzdělávací program "venturelab". Program je určen pro potenciální a stávající mladé podnikatele a od roku 2004 studenty především z technologických odvětví (viz předchozí text).⁴⁹

Rizikový kapitál: Investiční společnosti, které investují 50 procent svého finančního majetku ve švýcarském start-upu společností, získají daňové úlevy. To je povzbuzuje k financování nových podniků.

Pro ženy podnikatelky - BG Saffa Bürgschaftsgenossenschaft

Je nezisková instituce na podporu žen podnikatelek. Vznikla již v roce 1931. BG Saffa zaručuje bankovní úvěry, zejména provozní a kapitálové půjčky pro ženy, které dělají kariéru samostatně nebo rozšiřují stávající podnikání. Cílem je podpora samostatných výdělečně činných žen ve Švýcarsku, prosazování záruk za úvěry pro založení a získávání podniků a profesionální doprovod podnikatelek.⁵⁰

Na internetových stránkách je také uveden seznam podporovaných podnikatelek a jejich firem.

BG centrum pro malé a střední podniky - BG Bürgschaftsgenossenschaft für KMU

<http://www.bgm-ccc.ch/>

Aktivity a cíle společnosti:

- propaguje a podporuje obchodní operace malých a středních podniků zajištěním rizikového kapitálu v kantonech Bern, Jura, Solothurn, Aargau (pouze Fricktal), Basel-Stadt, Basel-Land, Lucernu, Obwalden a Nidwalden,
- klade si za cíl vytvořit pracovní místa,
- chce zvýšit jejich význam pro průmysl, banky a hospodářství obecně a zlepšit jejich postavení na trhu,
- cílem je kvalitativní i kvantitativní růst v souladu s "kvalita je více než množství".⁵¹

⁴⁹ *CTI Entrepreneurship*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.cti-invest.ch/Support-Organisations/CTI-Entrepreneurship.aspx>.

⁵⁰ *BG SAFFA*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.saffa.ch/buergschaftsgenossenschaft-saffa.htm-l>.

⁵¹ *Tätigkeiten und Ziele der BG Mitte?* [on-line]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z http://www.bgm-ccc.ch/index.php?article_id=7&clang=0.

Standardní záruky:
pojištění pro nezávislé malé a střední podniky (MSP), fyzické a právnické osoby
financování investic libovolného typu (zařízení, obchodní hypotéky, atd.).

Předpokladem poskytnutí záruk:

- poctivý a kvalifikovaný odborník podnikatel,
- ekonomické vyhlídky podnikání,
- zajištění hospodářského prospěchu.

Východošvýcarské zástavní družstvo St. Gallen - OBTG Ostschweizerische Bürgschaftsgenossenschaft ST. Gallen

Nezisková společnost, která byla založena v roce 1933. Pomáhá při určování a prosazování efektivních malých a středních podniků. V úzké spolupráci s bankami a souvisejícími organizacemi, splňuje tento cíl tím, že poskytuje záruky a zálohy.

Financování v oblasti pohostinství a ubytování - Schweizerische Gesellschaft für Hotel kredit (<http://www.sgh.ch/>)

Organizace představuje primární kontakt pro hotelovou podporu na místní, regionální, kantonální a celostátní úrovni. Spolupracuje s vládními a průmyslovými sdruženími „Hotellesuisse a Gastrosuisse“.

Pracuje pod dohledem Federální rady, zatímco spolkové ministerstvo hospodářských věcí (DEA) sleduje řádné využívání finančních prostředků, SECO je zodpovědné za zbytek vymáhání práva.

Financování se realizuje prostřednictvím bezúročných půjček federálního a kooperativního kapitálu, původně nejméně 12 CHF milionů, z nichž CHF 6.000.000 je zaručené federální vládou.⁵²

Podnikům jsou také poskytovány poradenské služby. Cílem poradenství posílení postavení na trhu a konkurenceschopnost turistických podniků ve Švýcarsku. Poradenské služby jsou přímé a nepřímé. Přímou službou jsou rady týkající se zaměření projektu. Nepřímé služby jsou poskytovány v oblasti návrhů produktů a jejich uvádění na trh.

Obchodní síť - Business Network Switzerland (OSEC)

OSEC je kompetenční centrum pro švýcarskou zahraniční podporu obchodu. Specialista na zahraničních trzích, pomáhá firmám ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku rozvinout a rozšířit své mezinárodní obchody. Od roku 2008 OSEC, kromě své role podpory vývozu ve prospěch SECO, byly zapojeny do podpory Švýcarska jako místa pro podnikání v zahraničí a podporu dovozu a investic.

Nabízí služby v oblasti strategie, marketingu, prodeje, financování, daní, nákupu, lidských zdrojů apod.

Malé a střední podniky ze Švýcarska a Lichtenštejnska mohou využít on-line adresář pro přesné vyhledávání odborníků pro vývoz, díky kategorizaci podle: regionu/země, průmyslového sektoru, a nabízených služeb.

⁵² *Standortförderung und Tourismus politik.* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.sgh.ch/unternehmen/ueberblicksgh/>

Švýcarské rizikové pojištění exportu - SERV Swiss Export Risk Insurance

Pojišťuje vývoz švýcarských firem před ekonomickými a politickými riziky. Usnadňuje financování vývozu a pomáhá udržet likviditu podniku. SERV nabízí pojištění pro vývozce, banky a sdružení.

Produkty

Pojištění se vztahuje na vývoz spotřebního zboží, kapitálu, stejně jako služeb, jako je stavebnictví, údržba, inženýrské projekty nebo licence a know-how dohody. SERV klade důraz na zákazníka, přátelské a flexibilní řešení.

SERV podporuje malé a střední podniky i velké podniky ve svých vývozních transakcích. Její portfolio zahrnuje pojištění a záruky na celý postup vývozní transakce, od financování výroby po úplné zaplacení poskytnuté služby.⁵³

⁵³ *Products for exporters*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-exporters/>. Dále *Products for banks and financial institutions*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-banks-and-financial-institutions/>. Dále *Products for associations*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-associations/>.

Závěr

Význam MSP pro rozvoj ekonomiky je nesporný. Česká republika disponuje malou, exportně orientovanou ekonomikou, která však za srovnatelnými ekonomikami, jako je Rakousko a Švýcarsko, nadále zaostává a přibližuje se jim jen velmi pozvolna. ČR by mohla dosahovat lepších výsledků za podmínky vyšších temp růstu, vyšší exportní výkonnosti a vývoje salda obchodní bilance.

Problémem však jsou, mimo jiné, podmínky kvality podnikatelského prostředí, v němž podle mezinárodních komparací naše ekonomika silně zaostává právě za zmíněnými zeměmi. Podmínky podnikatelského prostředí by měly motivovat malé a střední podniky k vyššímu zavádění inovací do výroby (a tedy dosahování vyšších exportních cen), dále k odstraňování překážek ve vlastní zahraničně obchodní činnosti.

V příručce jsou uvedeny výsledky sekundárního výzkumu v oblasti malého a středního podnikání v České republice, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku. Základem pro vytvoření tohoto dokumentu jsou dílčí pracovní studie, zpracované příslušnými výzkumnými týmy v rámci Projektu MSP. Zároveň vymezuje zjištěné bariéry v procesu získávání informací, které by v případě odstranění mohly být zdrojem nových cenných informací. V každém případě bylo nezbytné doplnit potřebné informace následným primárním výzkumem v daných zemích na základě formalizovaných rozhovorů se zástupci vysokých škol a institucí zybývajících se malým a středním podnikáním.

Příručka se snažila přinést základní informace o strukturalizaci institucí podporujících MSP v České republice, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku, jejich charakteristiku a částečně také způsoby financování v letech 2007-2013. Byly nastíněny nástroje podpory MSP a jejich financování, které využívají výše vymezené instituce. Bohužel současné období je obdobím přechodným a informace pro léta 2014-2020 jsou velmi rámcové. Přesto věříme, že příručka bude pro malé a střední podniky přínosná.

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny a literatura

- [1] BRUCKMÜLLER, E. und W. WERNER, 1998. *Niederösterreichisches Pressehaus*. Salzburg: St. Pölten. ISBN 3-85326-087-X.
- [2] LUEGER, M., FRANK, 2012. *Wie erfolgreiche Familienunternehmen handeln*. Vienna: WUV, Universität Verlag. ISBN 978-3-7089-3.
- [3] ŁUCZKA, T., 2001. Kapitał obcy w małym i średnim przedsiębiorstwie. Wybrane aspekty mikro- i makroekonomiczne. Warszawa-Poznań: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- [4] ŁUCZKA, T., 1997. Kapitał jako przedmiot gospodarki finansowej małego i średniego przedsiębiorstwa prywatnego. Wprowadzenie do finansów przedsiębiorstwa. Poznań: Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej.
- [5] LACHIEWICZ, S., L. a L. ZAŁĘCZNY, 2003. Małe firmy w gospodarce rynkowej. In Lachiewicz S. (red.), *Małe firmy w regionie łódzkim*. Łódź: Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej.
- [6] SKOWRONEK-MIELCZAREK, A., 2005. Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania. Warszawa: C. H. Beck.
- [7] ŠEBESTOVÁ, J., 2007. *Analýza faktorů ovlivňujících rozvoj malého a středního podnikání v Moravskoslezském kraji*. Vědecká monografie. Karviná: SU OPF. ISBN 978-80-7248-427-0.

Internetové zdroje

- [8] *ABA - Austrian Business Agency Invest in Austria. Obchodní příležitosti*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.advantageaustria.org/international/company/aba-austrian-business-agency-osterreichische-industrieansiedlungs-und-wirtschaftswerbungsgmbh.business-opportunities.cs.html>.
- [9] *Alles zu Franchise*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z http://www.gruenderservice.at/startseite_th.wk?sbid=3521&sort=0&dgid=1
- [10] *CTI Entrepreneurship*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.cti-invest.ch/Support-Organisations/CTI-Entrepreneurship.aspx>.
- [11] *CTI*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. <http://www.kti.admin.ch/org/index.html?lang=en>.
- [12] *BG SAFFA*. [on-line]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.saffa.ch/buergschaftsgenossenschaft-saffa.htm-l>.
- [13] *Businessplan-Software "Plan4You Easy"*. *Gruenderservice.at - Das Internetportal für Gründer* [online]. [vid. 20. ledna 2012]. Dostupné z:

- http://www.gruenderservice.at/format_detail.wk?AngID=1&StID=351122&DstID=0&titel
- [14] *Česká republika: Základní informace*. [online]. [vid. 6. května 2013]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cr-kraje>.
- [15] *Český statistický úřad: Vývoj ekonomiky České republiky v roce 1012*. [online]. [vid. 6. května 2013]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1109-12-q4_2012.
- [16] *Vše o Rakousku*. [on-line] [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z <http://vseorakousku.cz/austrokontakt/?s=rakouska&category=odkazy>
- [17] *Leitbild - WKO.at. Wirtschaftskammer Oberösterreich - Export Center OÖ – WKO.at* [online]. [vid. 20. ledna 2012]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=539783&dstid=4993&openavid=43395.
- [18] *Definice malého a středního podnikatele*. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.czechinvest.org/definice-msp>.
- [19] *Dotacje na założenie i rozwój firmy z funduszy unijnych – wprowadzenie*, [online] [vid. 18. února 2013]. Dostupné z: <http://www.firma-biznes.pl/dotacje-na-firme/43-sklad-brac-pieniadze-na-rozwoj-biznesu/79-dotacje-na-zalozenie-i-rozwoj-firmy-z-funduszy-unijnych-wprowadzenie>
- [20] *EAER místo FDEA, hospodářské záležitosti, vzdělávání a výzkum pod jednou střechou*. [on-line]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.wbf.admin.ch/index.html?lang=en>.
- [21] *FONES*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.bwl.admin.ch/org/index.html?lang=en>.
- [22] *Förderung von Forschung und Technologie in Österreich*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.bmvit.gv.at/service/foerderungen/foerdergesellschaften/index.html>.
- [23] *ForschungspartnerInnen für KMU FFG. Die Österreichische Forschungsförderungsgesellschaft FFG FFG* [online]. [vid. 19. ledna 2013]. Dostupné z: <http://www.ffg.at/content/forschungspartnerinnen-fuer-kmu>
- [24] *InnovationsassistentInnen/-beraterInnen für KMU*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z http://www.land-oberoesterreich.gv.at/cps/rde/xchg/ooe/hs.xsl/25158_DEU_HTML.htm.
- [25] *KMU-Portal des Staatssekretariats für Wirtschaft SECO*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.kmu.admin.ch/politik/index.html?lang=de>.
- [26] *Komise chce usnadnit život MSP*. [online]. [vid. 4. května 2013]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/komise-chce-usnadnit-zivot-msp-32552.html>.

- [27] *Malé a střední podniky (jejich místo a role v české ekonomice)*. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>.
- [28] *Malí a střední podnikatelé zhoršují prognózu svého budoucího vývoje*. [online]. [vid. 4. května 2013]. Dostupné z <http://konference.fbm.vutbr.cz/workshop/papers/papers2009/zoubkova.pdf>
- [29] *Nařízení Evropské komise (ES) č. 800/2008*. [online]. [vid. 13. listopadu 2012]. Dostupné z http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/podpora_podnikani/blokova_vyj_800_08CJ.pdf
- [30] *Obchodní činnost ve Švýcarsku*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.eda.admin.ch/eda/en/home/serv/buch.html>.
- [31] *podpoře družstevních společností v Evropě*. Sdělení Evropské komise. [online]. [vid. 14. prosince 2013]. Dostupné z www.dacr.cz/_dokumenty/doc/sdeleni.
- [32] *Rakousko česká hospodářská komora*. [online]. [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z http://www.oetgw-rchs.org/index_cz.php.
- [33] *Research Development Programme KIRAS Rakousko*. [online]. [vid. 24. ledna 2013]. Dostupné z http://www.bmvit.gv.at/en/innovation/security_research.html.
- [34] *Service für unternehmen*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.ams.at/sfu.html>.
- [35] *SME Forum*. [online]. [vid. 25. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.seco.admin.ch/themen/00476/00487/00489/index.html?lang=de>.
- [36] *Standortforderung und Tourismus politik*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.sgh.ch/unternehmen/ueberblicksgh/>
- [37] *Státní sekretariát pro ekonomické záležitosti SECO*. [online]. [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.seco.admin.ch/org/00686/index.html?lang=en>.
- [38] *Tätigkeiten und Ziele der BG Mitte?* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z http://www.bgm-ccc.ch/index.php?article_id=7&clang=0.
- [39] *Úkol úřadu*. [online]. [vid. 22. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.blw.admin.ch/org/00022/index.html?lang=en>.
- [40] *Products for associations*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-associations/>.
- [41] *Products for exporters*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-exporters/>.
- [42] *Products for banks and financial institutions*. [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.serv-ch.com/en/products/products-for-banks-and-financial-institutions/>.
- [43] *Was bietet die SEC?* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z http://www.sec-chamber.ch/73/Deutsch/Was_bietet_die_SEC?.html.

- [44] *What is venturelab et who are we?* [online]. [vid. 27. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.venturelab.ch/index.cfm?page=118378&cfid=236816690&cftoken=14857893>.
- [45] *Webový portál Businessinfo. cz* [online]. [vid. 28. ledna 2013]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/polsko-zakladni-informace-o-teritoriu-19061.html#sec0>
- [46] ZOUBKOVÁ, E. *Porovnání systémů řízení rodinných firem a firem ne-rodinného typu v důležitých otázkách businessu.* [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://konference.fbm.vutbr.cz/workshop/papers/papers2009/zoubkova.pdf>.
- [47] *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009.* Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2010. [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument76280.html>
- [48] *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011.* [online]. [vid. 2. května 2013]. Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>
- [49] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Odlišnosti mezi rodinou a podnikem	9
Tabulka 4.1 Rozdělení Polska na regiony	29
Tabulka 5.1 Vývoj míry otevřenosti ekonomiky (MOE) v Německu (%)	46
Tabulka 5.2 Vývoj podílu služeb na obrátu obchodu (%)	46
Tabulka 5.3 Odstup HDP/obyv. Německa od Česka v %	46
Tabulka 5.4 Vývoj podílu sald obchodní bilance na HDP v % v Německu ve srovnání s ČR a ostatními zkoumanými ekonomikami	47
Tabulka 6.1 Základní struktura ekonomiky	61
Tabulka 7.1 Struktura podniků podle počtu zaměstnanců	82

Seznam obrázků

Obrázek 3.1 Vývoj aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2001 - 2011	15
Obrázek 4.1 Rozdělení prostředků EU v letech 2007-2013	32
Obrázek 5.1 Vývoj sald obchodní bilance (mld. USD) v Německu ve srovnání s ostatními zkoumanými ekonomikami.....	47
Obrázek 6.1 Rozdělení podnikatelských subjektů v Rakousku dle počtu zaměstnanců	62

Seznam zkratek

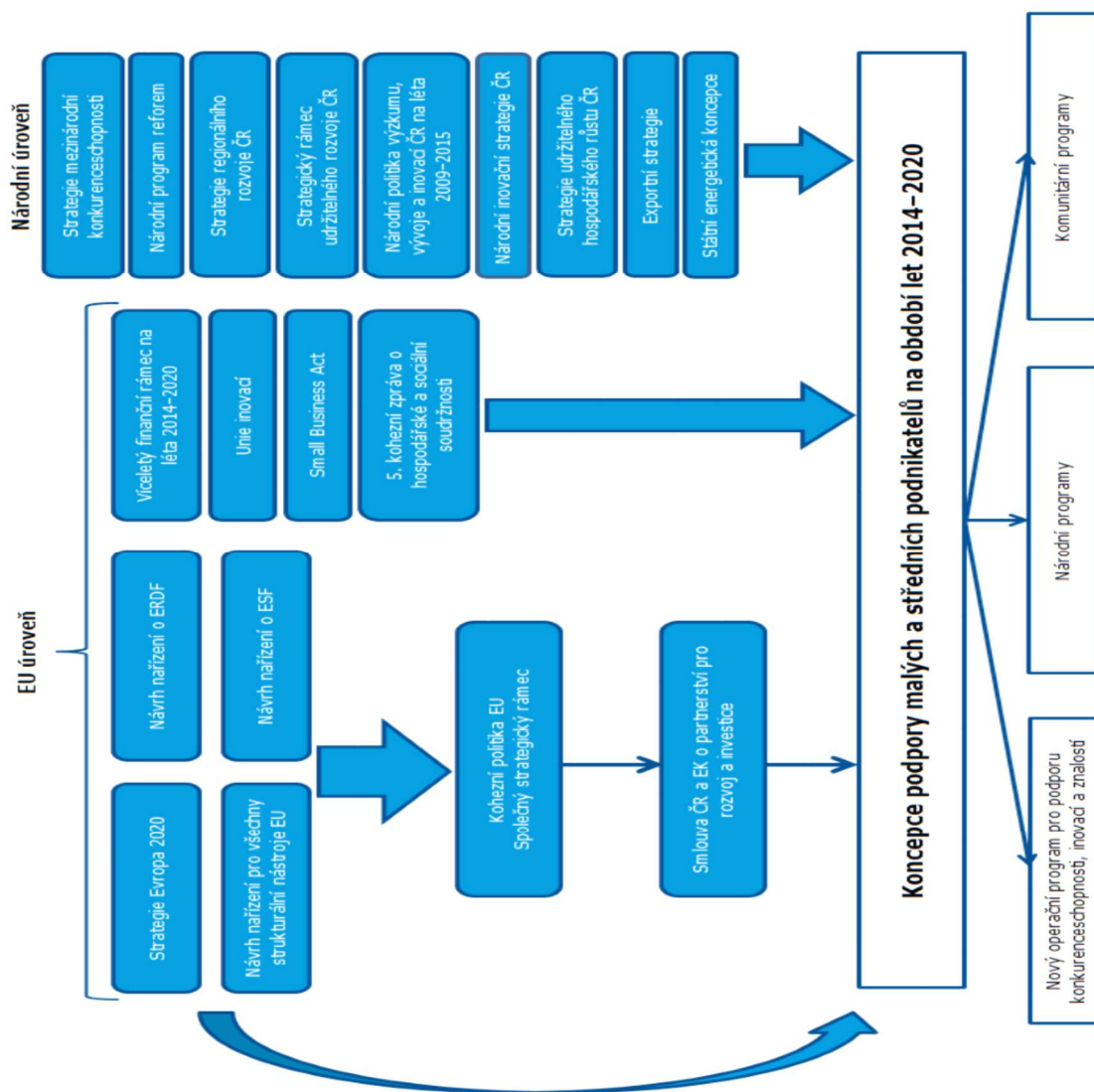
Zkratka	Vysvětlení
AK ČR	Agrární komora České republiky
AMSP ČR	Asociace malých a středních podniků v České republice
BIC	Business Innovation Centre (podnikatelské inovační centrum)
B2B	Business to Business
B2C	Business to Customers
ČČ	Česká centra
ČMRZB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CTT	Centrum pro transfer technologií
DPH	Daň z přidané hodnoty
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EK	Evropská komise
ERDF (EFRE)	Evropský fond regionálního rozvoje
ERP	Enterprise Resource Planning
ESF	Evropský společenský fond
EU	Evropská unie
GRW	Regionální hospodářská struktura
HDP	Hrubý domácí produkt
HK ČR	Hospodářská komora České republiky
KMU	Malé a střední podniky
LAU	Local administrative units
MDS	Mezinárodní družstevní svaz
MOE	Míra otevřenosti ekonomiky
MSP	Malé a střední podnikání
MZV	Ministersvo zahraničních věcí ČR
NATO	Severoatlantická aliance
NPPCR	Národní program podpory cestovního ruchu
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
PPP	Parita kupní síly
ROP	Regionální operační program
RPI	Regionální investice
RPIC	Regionální poradenské informační centrum
SPŽ ČR	Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky
SRN	Spolková republika Německo
SU OPF	Slezská univerzita Obchodně podnikatelská fakulta
UGAL	Evropské sdružení samostatných obchodníků
USD	Americký dolar
VaV	Výzkum a vývoj
VŠ	Vysoká škola
WTO	Světová obchodní organizace

Seznam příloh

Příloha č. 1 Vazby Koncepce MSP 2014+ na strategické dokumenty

Příloha č. 2 Důležité zdroje informací pro MSP v Polsku

Příloha č. 1
Vazby Koncepce MSP 2014+ na strategické dokumenty



Zdroj: Zpráva o vývoji MSP v roce 2011

Příloha č. 2

Důležité zdroje informací pro MSP v Polsku

Obecné informace o polsku	www.poland.pl
Ministerstvo hospodářství..... (MINISTERSTWO GOSPODARKI)	www.mg.gov.pl
Ministerstvo financí	www.mf.gov.pl (MINISTERSTWO FINANSOW)
Ministerstvo státního majetku..... (MINISTERSTWO SKARBU PAŃSTWA)	www.msp.gov.pl
Ministerstvo spravedlnosti	www.ms.gov.pl (MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI)
Ministerstvo dopravy..... (MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY)	www.mi.gov.pl
Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova..... (MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI)	www.minrol.gov.pl
Ministerstvo pro místní rozvoj..... (MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO)	www.mrr.gov.pl
Ministerstvo zahraničních věcí	www.msz.gov.pl (MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH)
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	www.uokik.gov.pl (URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTOW)
Hlavní hygienik..... (GŁÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY)	www.gis.gov.pl
Hlavní veterinární inspektorát	www.wetgiw.gov.pl (GŁÓWNY INSPEKTORAT WETERYNARII)
Hlavní statistický úřad	www.stat.gov.pl
Agentura pro podporu zahraničních investic	www.paiz.gov.pl
Agentura pro rozvoj podnikání	www.parp.gov.pl
Turistika v Polsku	www.pot.gov.pl
Polská národní banka (NBP)..... (POLSKI BANK NARODOWY)	www.nbp.pl
Burza cenných papírů ve Varšavě	www.gpw.pl (GIEŁDA PAPIEROW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE)

Státní exekutorská rada www.komornik.pl
 (KRAJOWA RADA KOMORNICZA)

Státní notářská rada www.krn.org.pl
 (KRAJOWA RADA NOTARIALNA)

Komora daňových poradců www.krdp.pl
 (KRAJOWA IZBA DORADCOW PODATKOWYCH)

Vrchní advokátní rada www.nra.pl
 (NACZELNA RADA ADWOKACKA)

Veletrhy a výstavy www.polfair.com.pl

Právní akty www.isap.sejm.gov.pl

Vyhledávání obchodního partnera www.exporter.gov.pl

Vyhledávání obchodního partnera www.pf.pl

Klub polského kapitálu v České republice www.polskykapital.cz